

ZBIÓR ZADAŃ

Egzamin maturalny z geografii

Opracowane tylko w celach edukacyjnych (niekomercyjnych)
Opracowanie i redakcja: Sławomir Dorowski

CKE 2015 – ZAKRES ROZSZERZONY

Materiały pomocnicze do nauki
Opracowane tylko w celach edukacyjnych (niekomercyjnych)

Opracowanie: Ewelina Stępień, Danusia

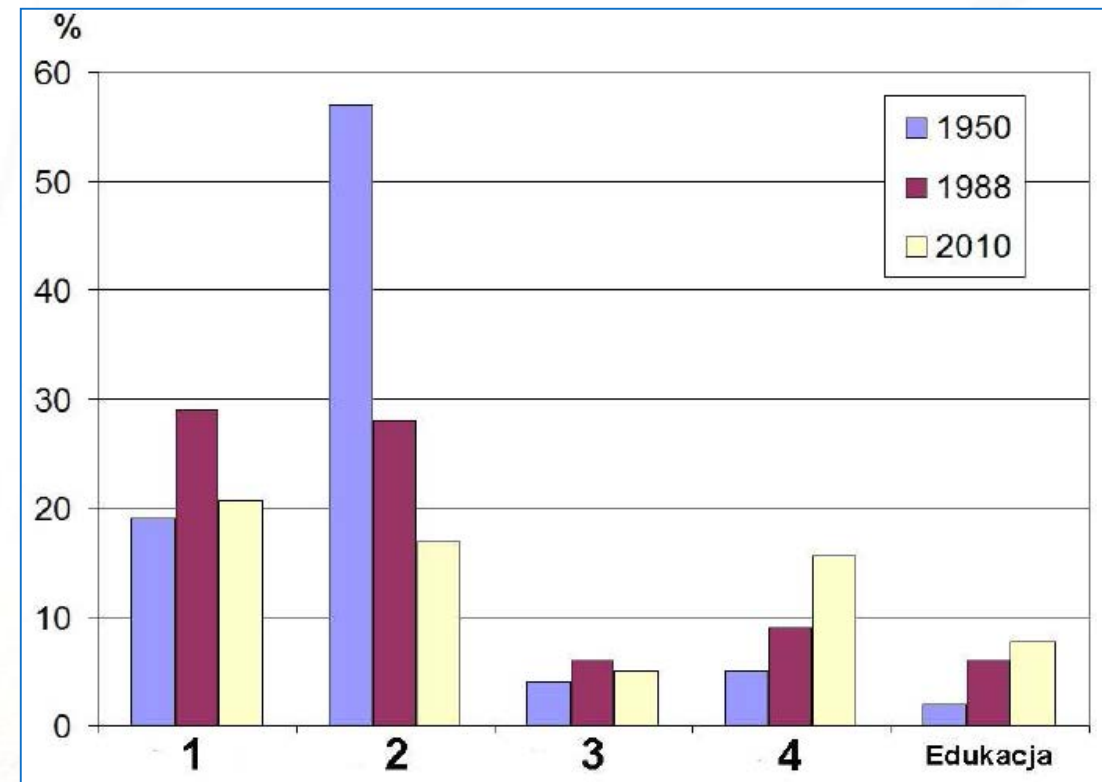
Zagadnienia ludnościowe w Polsce

Zadanie: 303

Na wykresie przedstawiono odsetek zatrudnionych w wybranych rodzajach działalności gospodarczej w Polsce w latach: 1950, 1988, 2010. Numerami 1.-4. oznaczono wybrane rodzaje działalności gospodarczej.

Przyporządkuj dane do rodzajów działalności gospodarczej. Uzupełnij tabelę, wpisując odpowiednie numery z wykresu.

Rodzaj działalności gospodarczej		Oznaczenie numerowe na wykresie
A	handel; naprawa pojazdów samochodowych	
B	przemysł	
C	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	

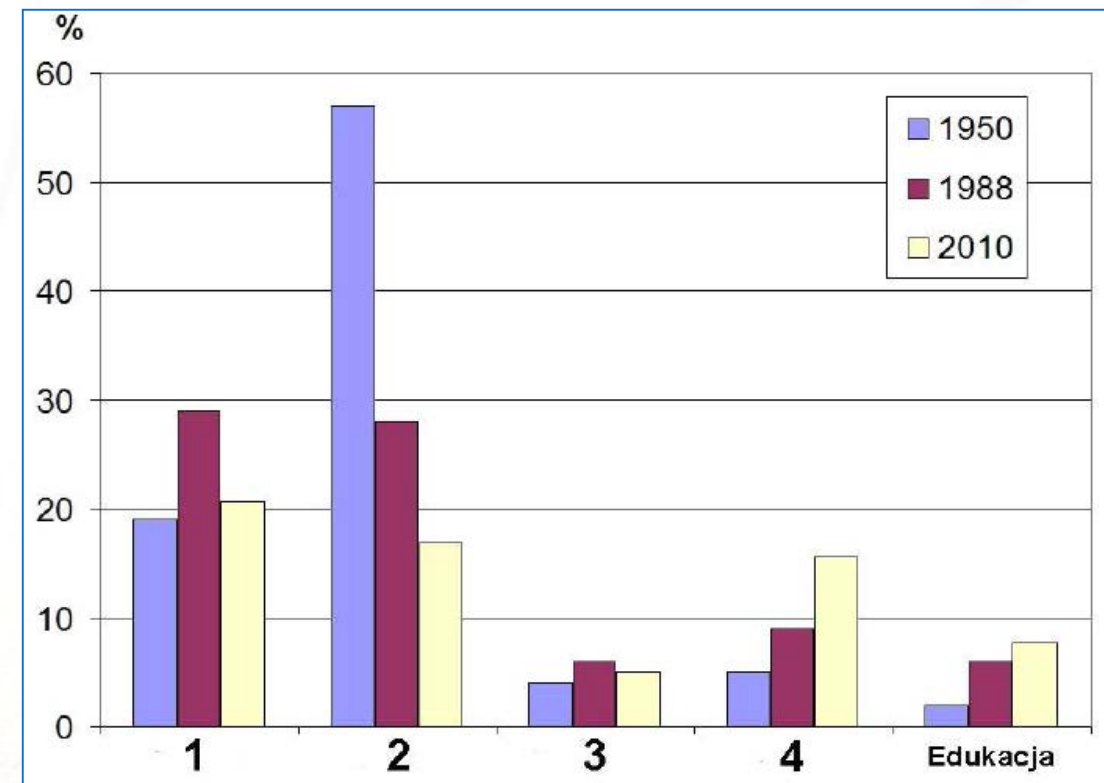

Zadanie: 303

Na wykresie przedstawiono odsetek zatrudnionych w wybranych rodzajach działalności gospodarczej w Polsce w latach: 1950, 1988, 2010. Numerami 1.-4. oznaczono wybrane rodzaje działalności gospodarczej.

Przyporządkuj dane do rodzajów działalności gospodarczej. Uzupełnij tabelę, wpisując odpowiednie numery z wykresu.

Rodzaj działalności gospodarczej		Oznaczenie numerowe na wykresie
A	handel; naprawa pojazdów samochodowych	4
B	przemysł	1
C	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2

Wskazówki do rozwiązywania zadania

Na wykresie przedstawiono dane dla dwóch sektorów gospodarki: rolnictwa i przemysłu oraz dla trzech sekcji należących do sektora usług, w tym edukacji. Rozwiązując zadanie, należy zwrócić uwagę przede wszystkim na:

- trend zmian wielkości udziału podanych rodzajów działalności gospodarczej w strukturze zatrudnienia w prezentowanym okresie,
- wielkość udziału podanych rodzajów działalności gospodarczej w strukturze zatrudnienia w 2010 r.

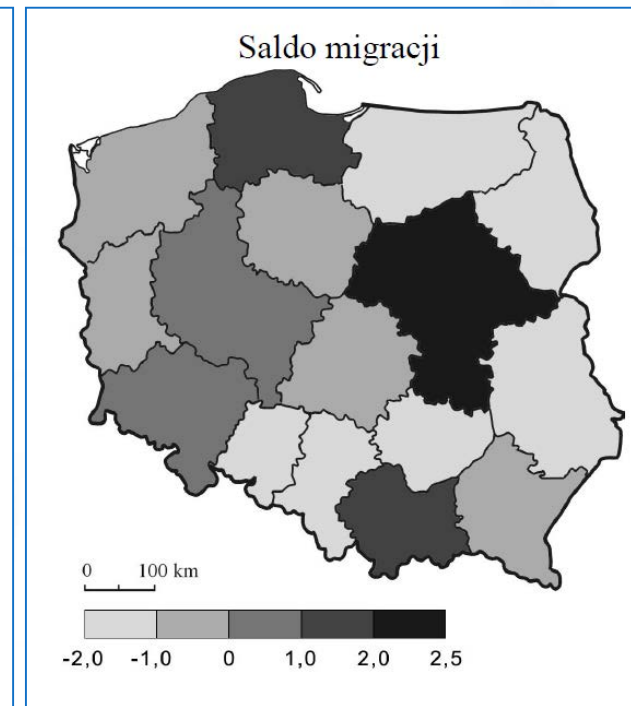
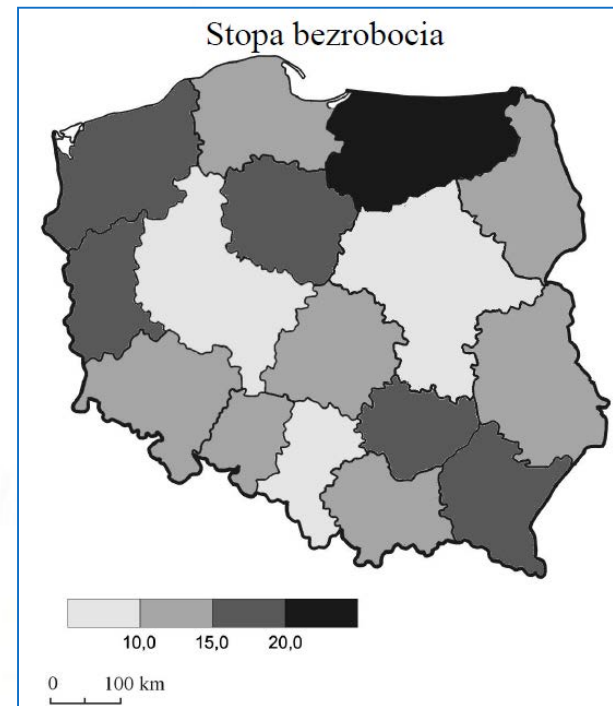
Do rozwiązania zadania nie jest potrzebna znajomość danych statystycznych. Wnioski wyciągnięte z analizy trendu zmian wystarczy skonfrontować z informacjami:

- w 1950 r. najwięcej zatrudnionych było w I sektorze gospodarki,
- po 1950 r. nastąpił w Polsce intensywny rozwój przemysłu,
- zmiany polityczne i restrukturyzacja gospodarki po 1990 r. skutkowały m.in. szybkim rozwojem sektora usług.

Zadanie: 304

Na mapach przedstawiono zróżnicowanie stopy bezrobocia (w procentach) i salda migracji (w promilach) w Polsce w 2011 r.

Na przykładzie województwa mazowieckiego i województw z nim graniczących wyjaśnij, w jaki sposób i dlaczego wielkość bezrobocia wpływa na saldo migracji w tych województwach.

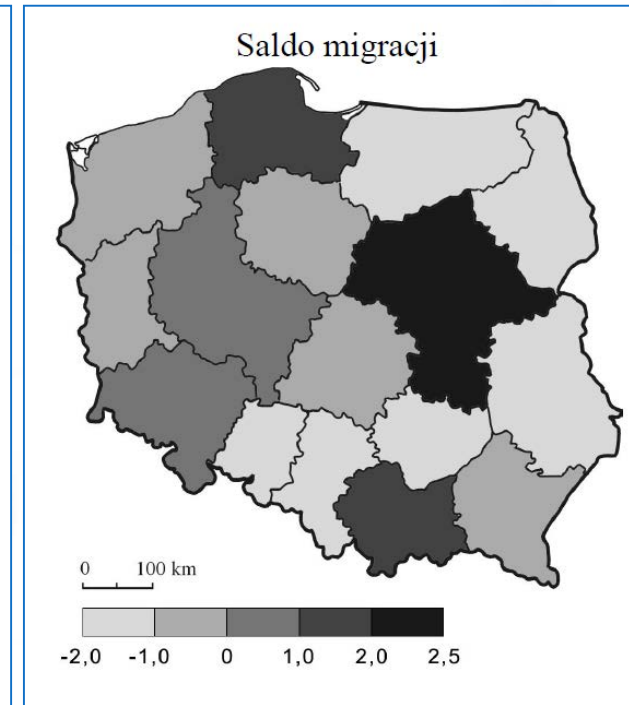
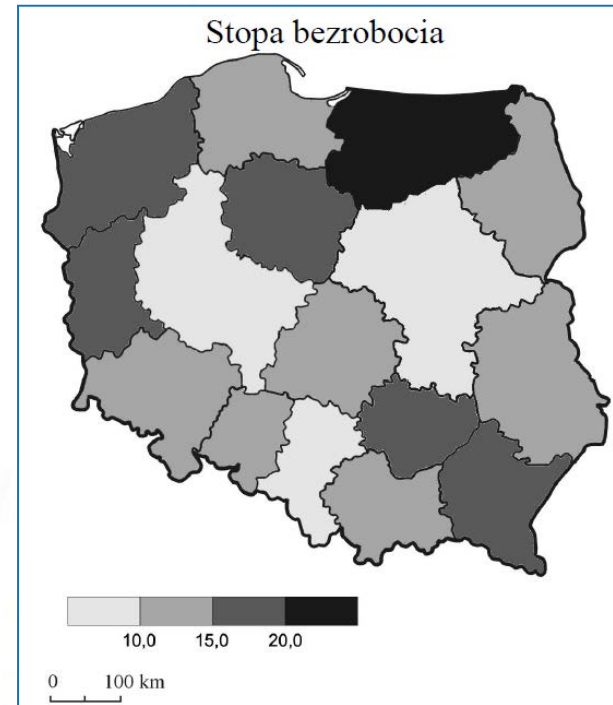
PRZEMOTOWA STRONA Z GEOGRAFII
geografia24.eu

Wszystkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie zabronione.
Materiały pomocnicze do nauki.
Opracowane tylko w celach edukacyjnych (niekomercyjnych).
Opracowanie: Krzysztof Nawojak, Danusia

Zadanie: 304

Na mapach przedstawiono zróżnicowanie stopy bezrobocia (w procentach) i salda migracji (w promilach) w Polsce w 2011 r.

Na przykładzie województwa mazowieckiego i województw z nim graniczących wyjaśnij, w jaki sposób i dlaczego wielkość bezrobocia wpływa na saldo migracji w tych województwach.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Przed udzieleniem odpowiedzi wykonaj kolejne czynności.

- Odczytaj z mapy wielkość bezrobocia w województwie mazowieckim i w województwach ościennych.
- Sformułuj na tej podstawie uogólnienie dotyczące stopy bezrobocia we wszystkich województwach graniczących z woj. mazowieckim (we wszystkich województwach graniczących z województwem mazowieckim stopa bezrobocia jest większa niż w województwie stołecznym).
- Porównaj saldo migracji w województwie mazowieckim i w województwach ościennych, a następnie sformułuj uogólnienie: *Wszystkie województwa graniczące z województwem mazowieckim mają saldo migracji ujemne, a województwo stołeczne ma najwyższe w Polsce dodatnie saldo migracji.*

Na podstawie uogólnionych wniosków sformułuj odpowiedź.

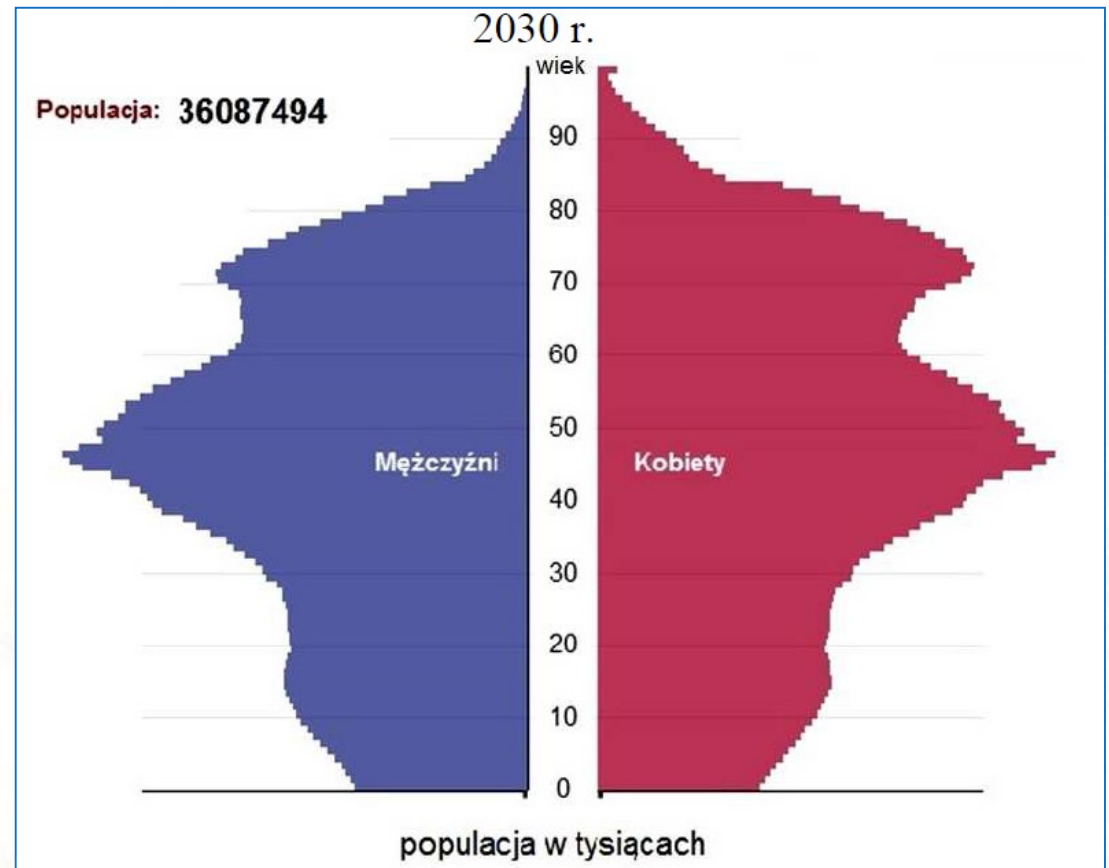
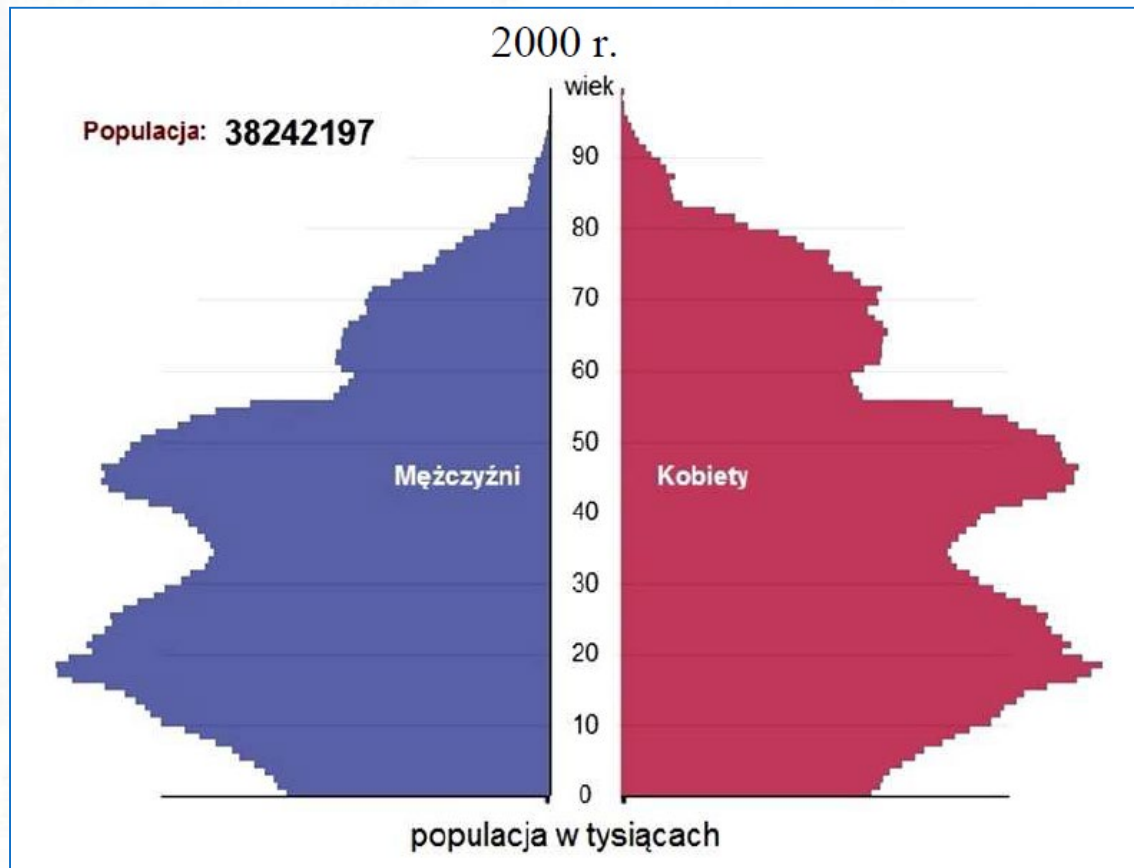
Ponieważ polecenie brzmi wyjaśnij, w odpowiedzi należy napisać, dlaczego zróżnicowanie stopy bezrobocia między województwem mazowieckim, a województwami ościennymi wpływa na dominujący kierunek migracji.

Przykład poprawnej odpowiedzi

Województwo mazowieckie należy do najlepiej rozwiniętych gospodarczo regionów Polski. Wysoki poziom gospodarki przekłada się na bogatą ofertę miejsc pracy, o czym świadczy stosunkowo niska stopa bezrobocia (< 10%). Ponieważ główną przyczyną migracji wewnętrznych w Polsce jest poszukiwanie pracy, wiele osób szczególnie z najbliższych województw, przenosi się do województwa mazowieckiego. W efekcie, w województwie tym wielkość imigracji przewyższa wielkość emigracji (saldo migracji jest dodatnie), a w województwach ościennych, dotkniętych wyższym bezrobociem, sytuacja jest odwrotna (saldo migracji jest ujemne).

Zadanie: 305

Na piramidach wieku i płci przedstawiono strukturę ludności Polski w 2000 r. oraz strukturę ludności Polski prognozowaną na 2030 r.

Uzupełnij zdanie, wpisując jedno z wyrażeń podanych w nawiasach. Wyjaśnij, dlaczego zmieni się kształt piramidy w podanej grupie wiekowej.

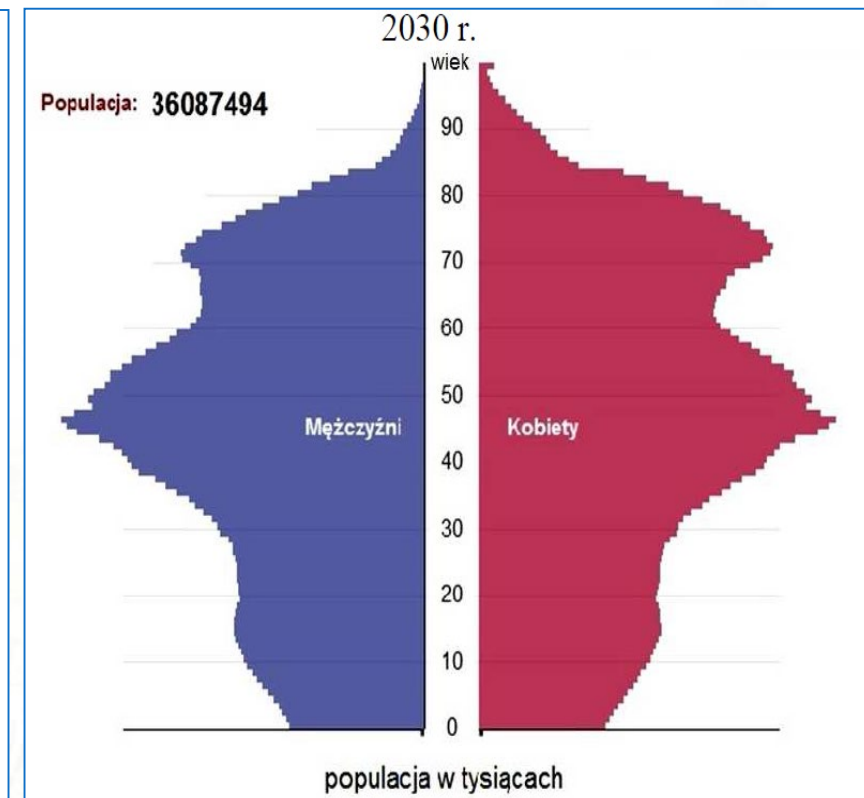
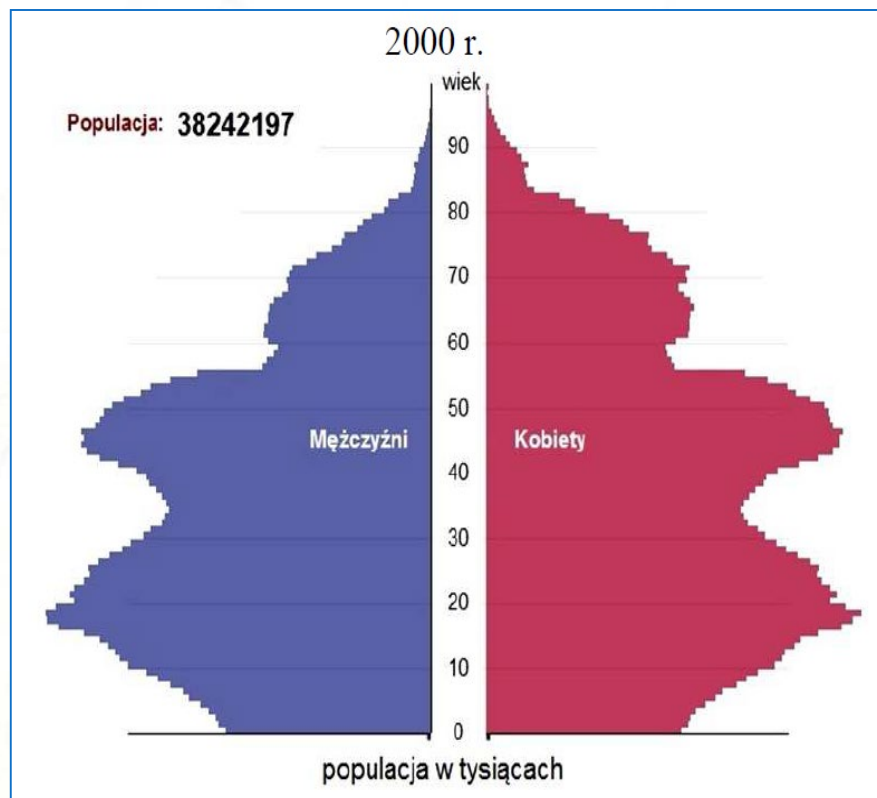
Przewiduje się, że w 2030 r., w porównaniu z 2000 r., piramida w grupie wiekowej 10-20 lat będzie (*szersza* / *węższa*)

Zadanie: 305

Na piramidach wieku i płci przedstawiono strukturę ludności Polski w 2000 r. oraz strukturę ludności Polski prognozowaną na 2030 r.

Uzupełnij zdanie, wpisując jedno z wyrażeń podanych w nawiasach. Wyjaśnij, dlaczego zmieni się kształt piramidy w podanej grupie wiekowej.

Przewiduje się, że w 2030 r., w porównaniu z 2000 r., piramida w grupie wiekowej 10-20 lat będzie (*szersza* / *węższa*).

Wskazówki do rozwiązywania zadania

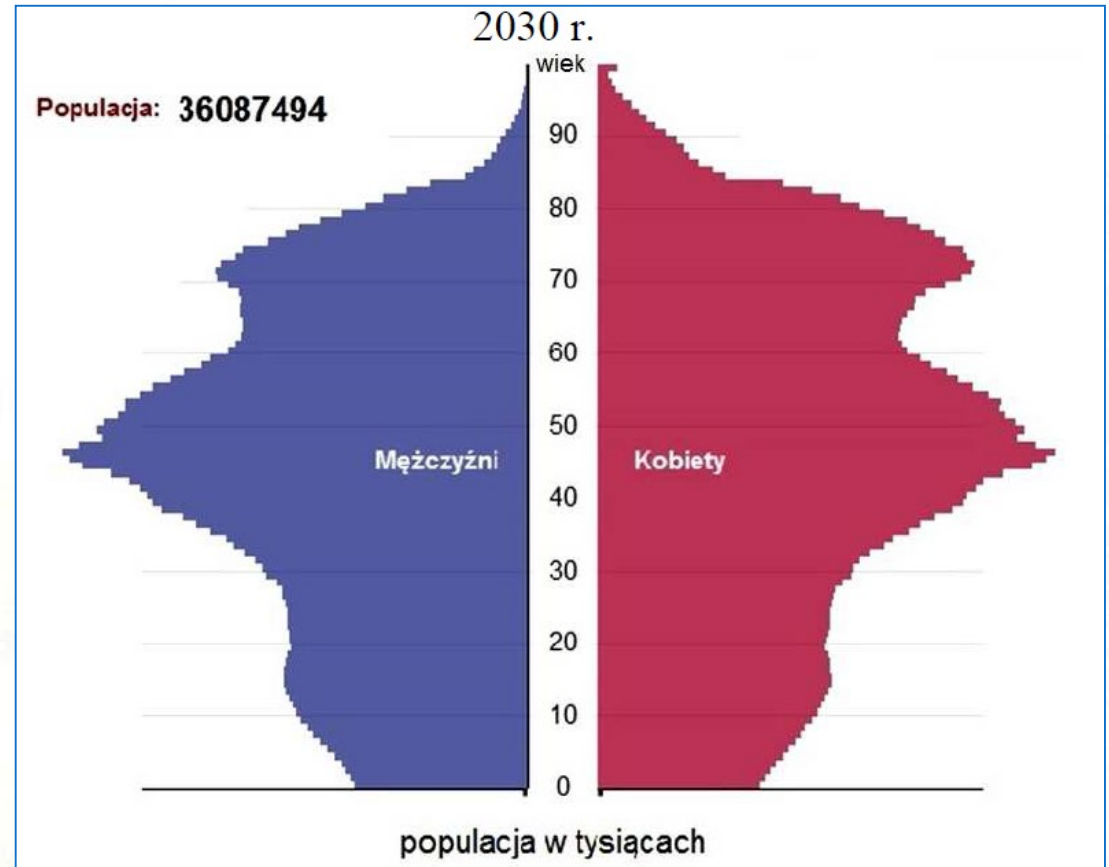
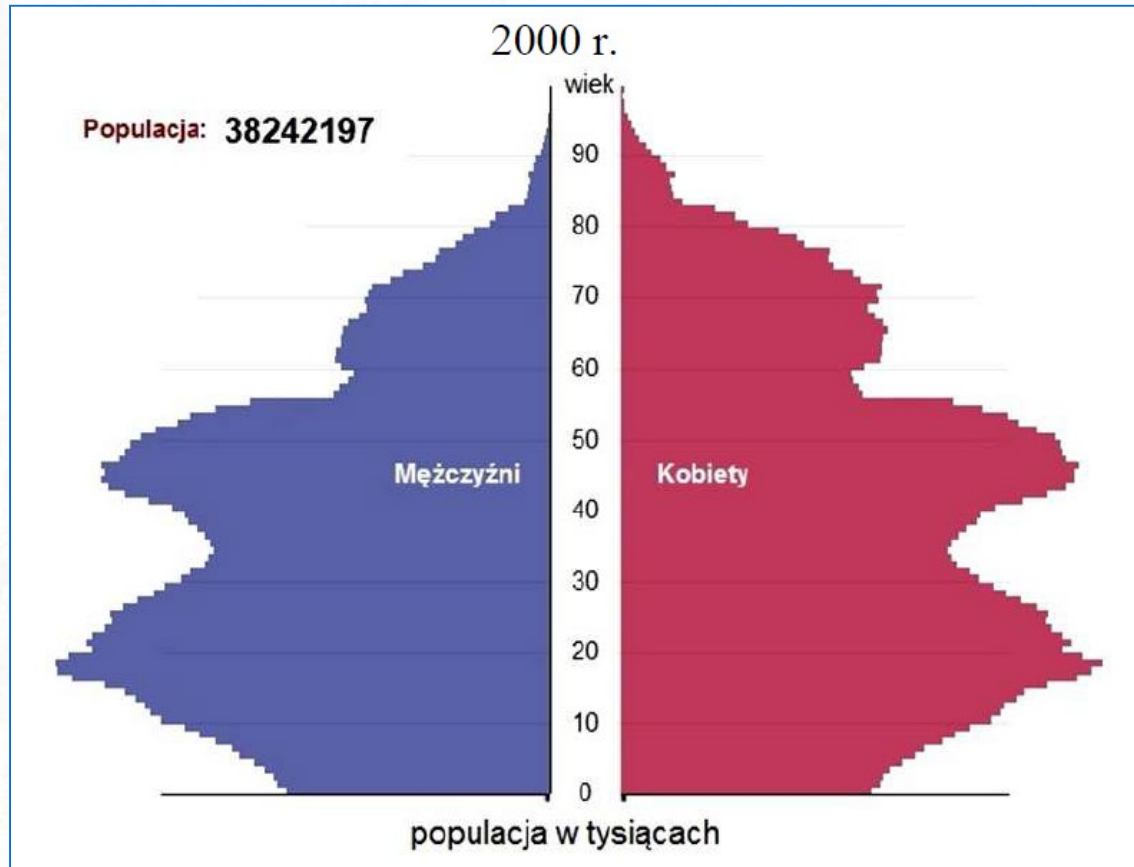
Odszukaj na obu piramidach grupę ludności w wieku 10-20 lat i oszacuj zmiany w liczebności tej grupy w 2030 r. w porównaniu z 2000 r. Kolejną czynnością powinno być wyjaśnienie zauważonych zmian liczebności tej grupy ludności. Odwołaj się do przemian społeczno-ekonomicznych zachodzących wraz z rozwojem gospodarczym, w tym np. do zachowań prokreacyjnych ludności lub zmian stylu życia, które już dały o sobie znać w polskim społeczeństwie od okresu transformacji gospodarczej i postępują nadal. Trzeba też uświadomić sobie, że zmiany demograficzne zachodzące wraz z rozwojem gospodarczym są ogólną prawidłowością, która znajduje potwierdzenie także w Polsce.

Przykłady poprawnych odpowiedzi

- Udział tej grupy ludności według prognozy zmniejszy się, ponieważ maleje dzietność rodzin. Wraz z rozwojem gospodarczym rośnie aktywność zawodowa ludności, zwłaszcza młodej, która nie decyduje się na potomstwo lub odkłada decyzję o posiadaniu dzieci, w konsekwencji czego posiada mniej potomstwa.
- W miarę rozwoju gospodarczego rosną aspiracje co do edukacji dzieci i standardu życia rodziny, wskutek czego rosną wydatki w rodzinie i maleje chęć posiadania licznych potomstwa.
- W miarę rozwoju gospodarczego wzrasta egoizm społeczny i wzrasta liczba rodzin bezdzietnych oraz gospodarstw jednoosobowych.
- W Polsce ulega przesunięciu na starsze roczniki wiek zawierania małżeństw, co przekłada się na spadek liczby urodzeń.
- Duża emigracja zarobkowa młodych ludzi przyczynia się do spadku urodzeń w kraju.
- Dochody młodej ludności w wieku prokreacji, są często niewystarczające do usamodzielnienia się i zakładania rodziny.

Zadanie: 306

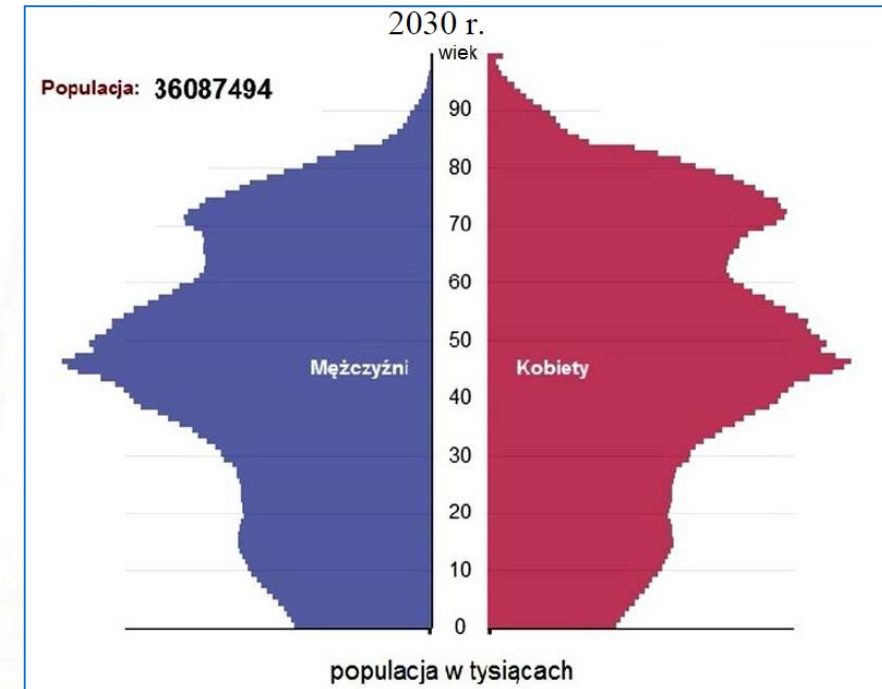
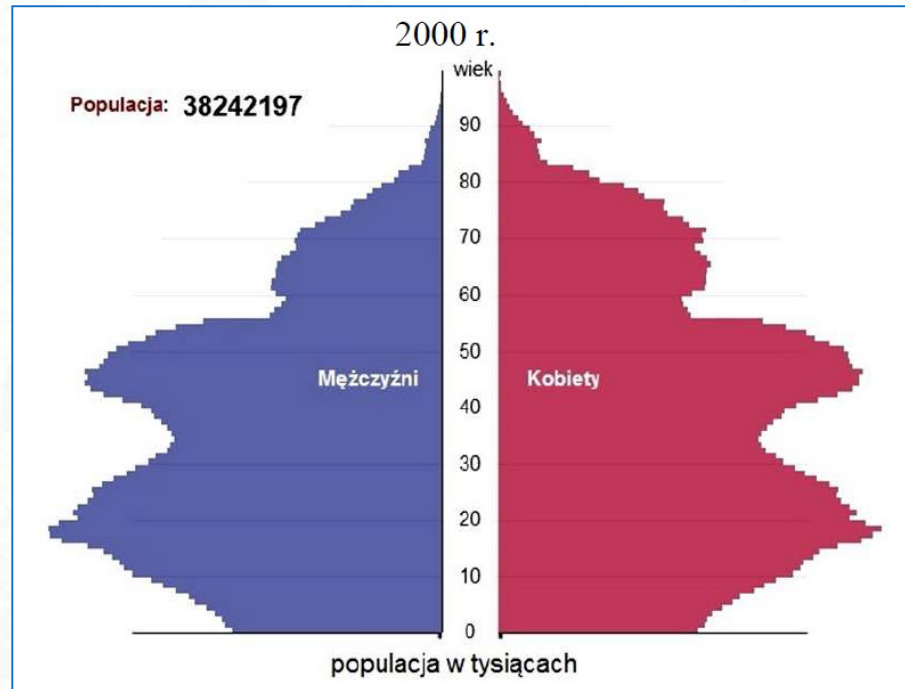
Na piramidach wieku i płci przedstawiono strukturę ludności Polski w 2000 r. oraz strukturę ludności Polski prognozowaną na 2030 r.

Wyjaśnij, odnosząc się do piramidy z 2000 r., dlaczego w 2030 r. w strukturze ludności Polski udział ludności w wieku 40-50 lat będzie bardzo duży.

Zadanie: 306

Na piramidach wieku i płci przedstawiono strukturę ludności Polski w 2000 r. oraz strukturę ludności Polski prognozowaną na 2030 r.

Wyjaśnij, odnosząc się do piramidy z 2000 r., dlaczego w 2030 r. w strukturze ludności Polski udział ludności w wieku 40-50 lat będzie bardzo duży.

Wskazówki do rozwiązywania zadania

Odszukaj na obu piramidach wieku i płci ludności Polski, grupę ludności w wieku 40-50 lat i określ jej udział w strukturze ludności. Z porównania powinien wynikać wniosek uwzględniający duży udział tej grupy ludności, zarówno w 2000 r., jak i w 2030 r. Odpowiedz na pytanie: ile lat w 2000 r. miała grupa ludności, która w 2030 r. osiągnie 40-50 lat? Z piramidy (lub prostych rachunków) można wnioskować, że w 2000 r. ta grupa ludności miała od 10 do 20 lat i należała do wyżu demograficznego. A zatem po upływie 30 lat, czyli w 2030 r., będzie ona nadal tworzyć wyż demograficzny, a jej udział w strukturze wieku ludności, jak się przewiduje, nadal będzie bardzo duży i największy w porównaniu do pozostałych grup ludności.

Przykład poprawnej odpowiedzi

Ludność, która w 2030 r. osiągnie wiek 40-50 lat, w 2000 r. należała do roczników 10-20 lat i tworzyła wyż demograficzny. Wyż ten po upływie 30 lat przesunie się wraz z rosnącym wiekiem ludności do roczników 40-50 lat.

Zadanie: 307

Poniższa tabela przedstawia wybrane dane demograficzne dotyczące ludności Polski w latach 2008-2013.

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba zgonów [tys.]	379,4	384,9	378,5	375,5	384,8	387,3
Przyrost naturalny [tys.]	35,1	32,7	34,8	12,9	1,5	-17,7
Imigracja [tys.]	15,3	17,4	15,2	15,5	14,6	12,2
Emigracja [tys.]	30,1	18,6	17,4	19,9	21,2	32,1

Na podstawie tabeli i własnej wiedzy oceń prawdziwość poniższych informacji. Wpisz znak X w odpowiednie komórki tabeli.

Lp.	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	W latach 2008-2011 liczba ludności Polski wzrastała.		
2.	W 2008 r. liczba urodzeń żywych była wyższa niż w 2009 r.		
3.	W 2012 r. przyrost rzeczywisty był wyższy niż w 2013 r.		

Zadanie: 307

Poniższa tabela przedstawia wybrane dane demograficzne dotyczące ludności Polski w latach 2008-2013.

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba zgonów [tys.]	379,4	384,9	378,5	375,5	384,8	387,3
Przyrost naturalny [tys.]	35,1	32,7	34,8	12,9	1,5	-17,7
Imigracja [tys.]	15,3	17,4	15,2	15,5	14,6	12,2
Emigracja [tys.]	30,1	18,6	17,4	19,9	21,2	32,1

Na podstawie tabeli i własnej wiedzy oceń prawdziwość poniższych informacji. Wpisz znak X w odpowiednie komórki tabeli.

Lp.	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	W latach 2008-2011 liczba ludności Polski wzrastała.	X	
2.	W 2008 r. liczba urodzeń żywych była wyższa niż w 2009 r.		X
3.	W 2012 r. przyrost rzeczywisty był wyższy niż w 2013 r.	X	

Wskazówki do rozwiązania zadania

➤ Aby ocenić prawdziwość informacji 1., oblicz saldo migracji i przyrost rzeczywisty według wzorów:

$$\text{saldo migracji} = \text{imigracja} - \text{emigracja}$$

$$\text{przyrost rzeczywisty} = \text{przyrost naturalny} + \text{saldo migracji}$$

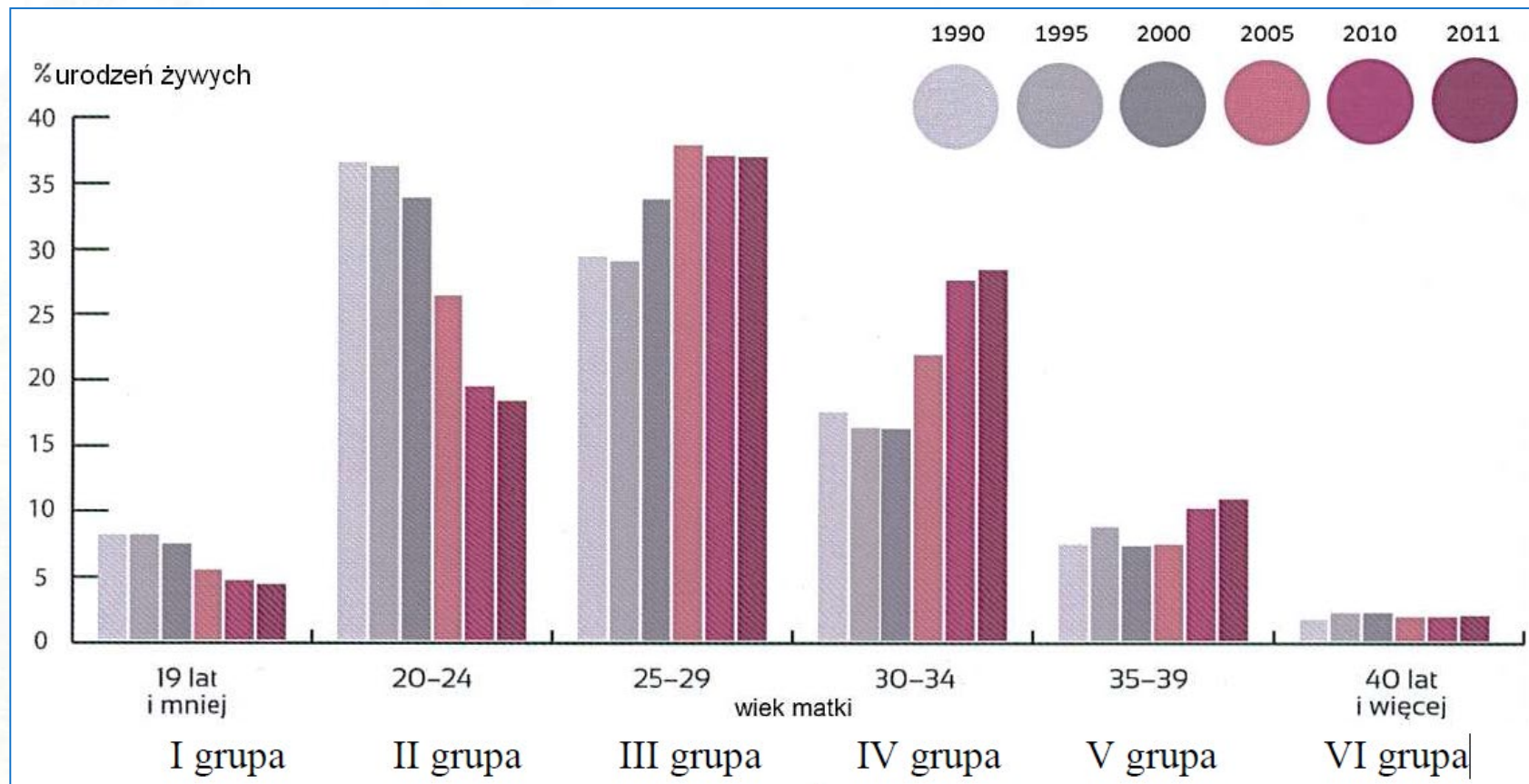
Informacja będzie prawdziwa, gdy przyrost rzeczywisty będzie dodatni. Dokładne obliczenia przyrostu rzeczywistego nie są konieczne. Wystarczy porównać wielkość przyrostu naturalnego z obliczoną wartością salda migracji.

➤ Prawdziwość informacji 2. oceń, porównując liczbę urodzeń w 2008 r. z liczbą urodzeń w 2009 r. Liczba urodzeń jest sumą liczby zgonów i przyrostu naturalnego. Wynika to z przekształcenia wzoru: $\text{przyrost naturalny} = \text{liczba urodzeń} - \text{liczba zgonów}$

➤ Informacja 3. to porównanie wartości przyrostu rzeczywistego z lat 2012 i 2013. Należy wykonać takie same obliczenia, jak przy ocenie zdania 1. Zwróć uwagę na fakt, że w obu porównywanych latach otrzymujemy wyniki ujemne. Tu również dokładne obliczenia nie są konieczne. Wystarczy porównać wartości przyrostu naturalnego z liczbami zawartymi w dwóch ostatnich wierszach tabeli.

Zadanie: 308

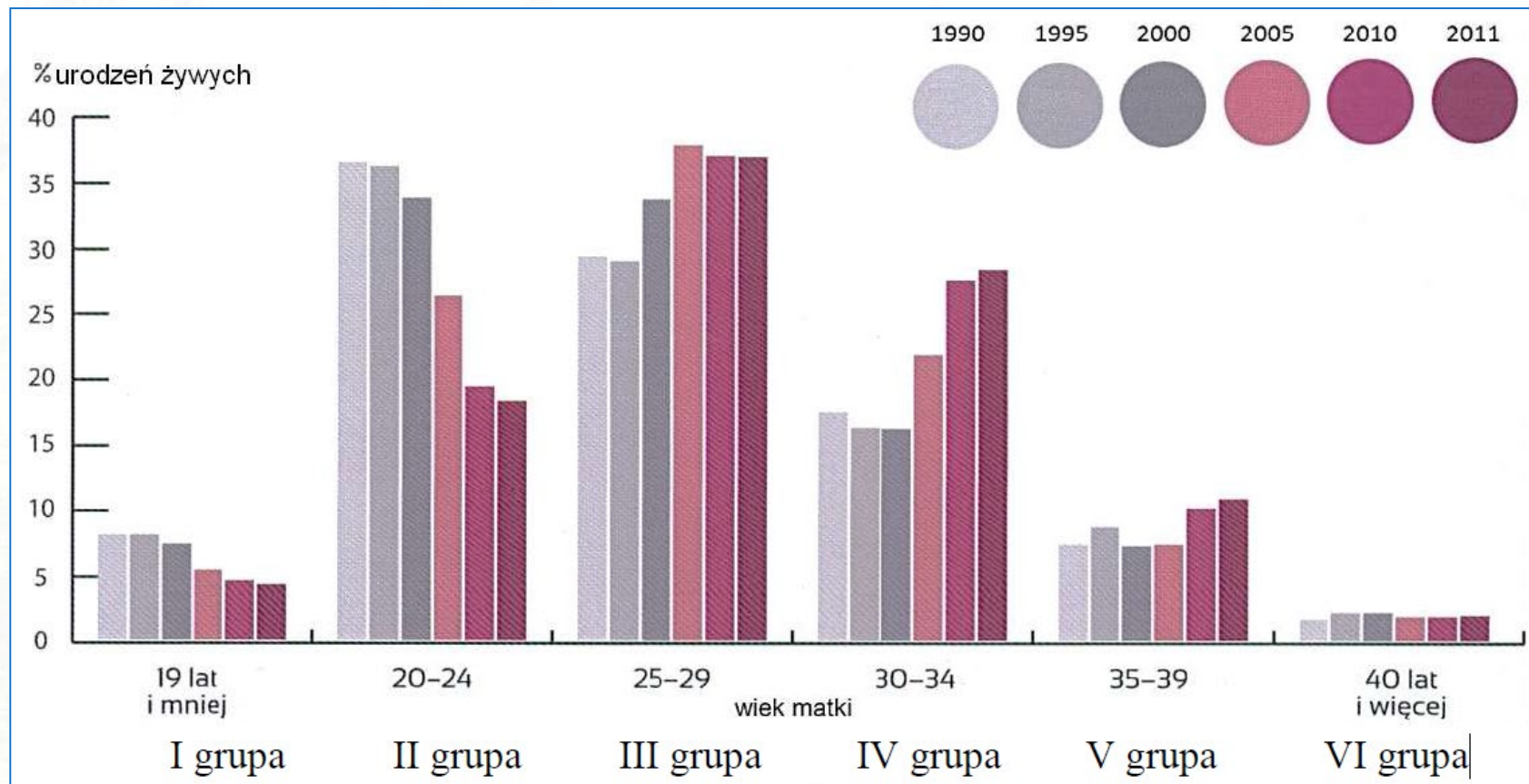
Na wykresach przedstawiono zmiany w strukturze urodzeń, według grup wiekowych matek w Polsce w wybranych latach.

Podaj wniosek dotyczący zmian w strukturze urodzeń, według grup wieku matki po 1990 r.

Zadanie: 308

Na wykresach przedstawiono zmiany w strukturze urodzeń, według grup wiekowych matek w Polsce w wybranych latach.

Podaj wniosek dotyczący zmian w strukturze urodzeń, według grup wieku matki po 1990 r.

Wskazówki do rozwiązania zadania

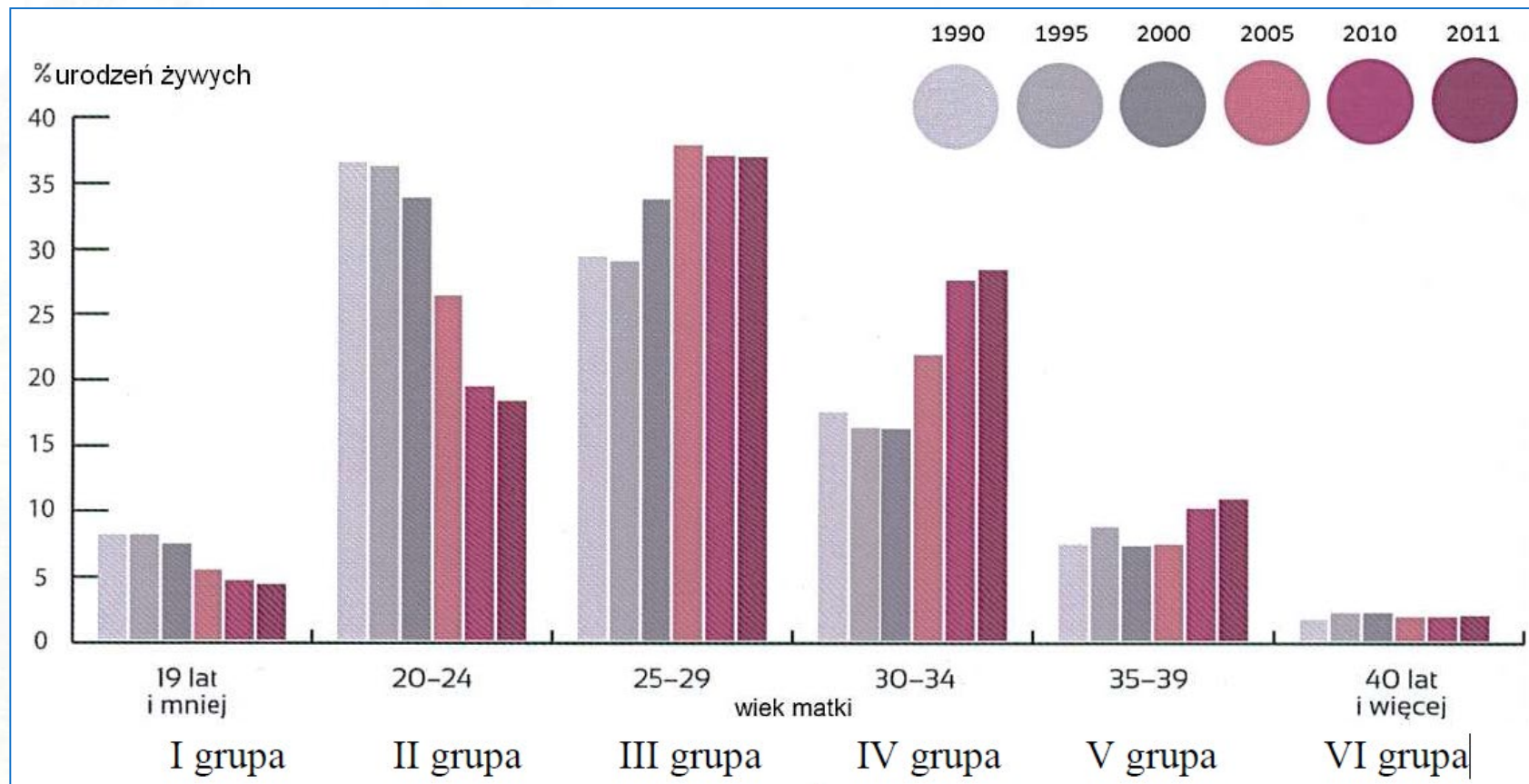
Dokonaj analizy zmian wielkości urodzeń w każdej z grup wiekowych matek (zwróć uwagę na opis osi). Nie odczytuj z wykresu wartości liczbowych, określ jedynie tendencję zmian (wzrost/spadek) procentu udziału poszczególnych grup wiekowych. Zauważ, że tendencja zmian wielkości urodzeń zależy od wieku matek. Porównaj tendencję zmian wielkości urodzeń w młodszych i starszych grupach wiekowych matek.

Przykład poprawnej odpowiedzi

Wśród młodszych grup wieku matek (I i II grupa) maleje odsetek urodzeń żywych w przeciwieństwie do starszych grup wieku matek, w których odsetek urodzeń żywych rośnie.

Zadanie: 309

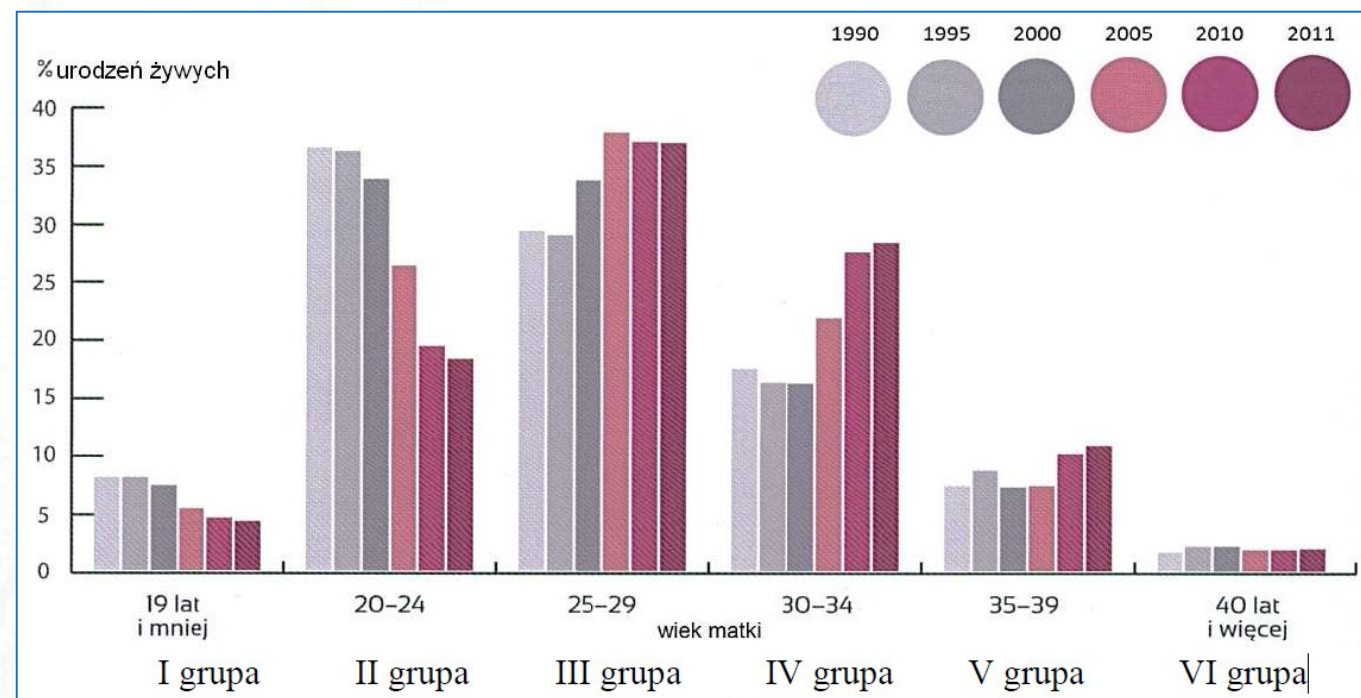
Na wykresach przedstawiono zmiany w strukturze urodzeń, według grup wiekowych matek w Polsce w wybranych latach.

Wymień trzy przyczyny zmian w strukturze urodzeń, według grup wieku matek w latach 1990-2011.

Zadanie: 309

Na wykresach przedstawiono zmiany w strukturze urodzeń, według grup wiekowych matek w Polsce w wybranych latach.

Wymień trzy przyczyny zmian w strukturze urodzeń, według grup wieku matek w latach 1990-2011.

Wskazówki do rozwiązywania zadania

Analizując wykres, określ istniejące tendencje zmian w strukturze urodzeń, według grup wieku matek. Zastanów się, dlaczego bardzo młode kobiety (I, II grupa) mają coraz mniejszy udział w strukturze urodzeń i dlaczego kobiety decydują się na późniejsze macierzyństwo. W udzieleniu odpowiedzi może być pomocne odniesienie się do najbliższego otoczenia, np. kogoś z rodziny lub znajomych.

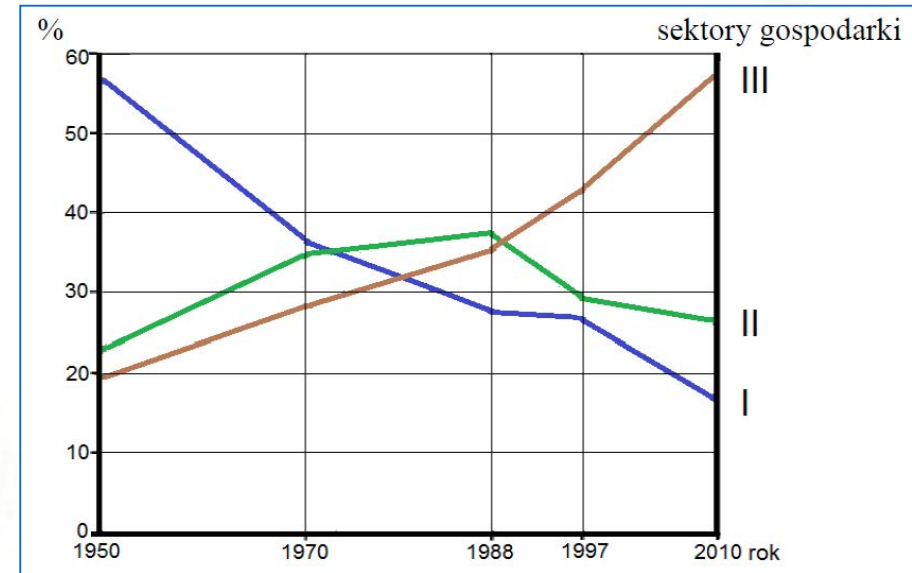
Przykłady poprawnych odpowiedzi

- Wydłużenie czasu edukacji powoduje, że osoby młode nie decydują się na posiadanie dziecka.
- Potrzeba osiągnięcia sukcesu zawodowego przez kobiety jest przyczyną odkładania macierzyństwa na później.
- Problemy ze znalezieniem pracy są powodem odkładania decyzji o posiadaniu dziecka na później.
- Lepsze warunki życia oraz rozwój medycyny dają możliwość urodzenia dziecka w starszych grupach wiekowych (V, VI).

Zadanie: 310

Na wykresie przedstawiono zmiany w strukturze zatrudnienia ludności Polski w latach 1950-2010.

Oceń prawdziwość poniższych informacji. Wstaw znak X w odpowiednie komórki tabeli.

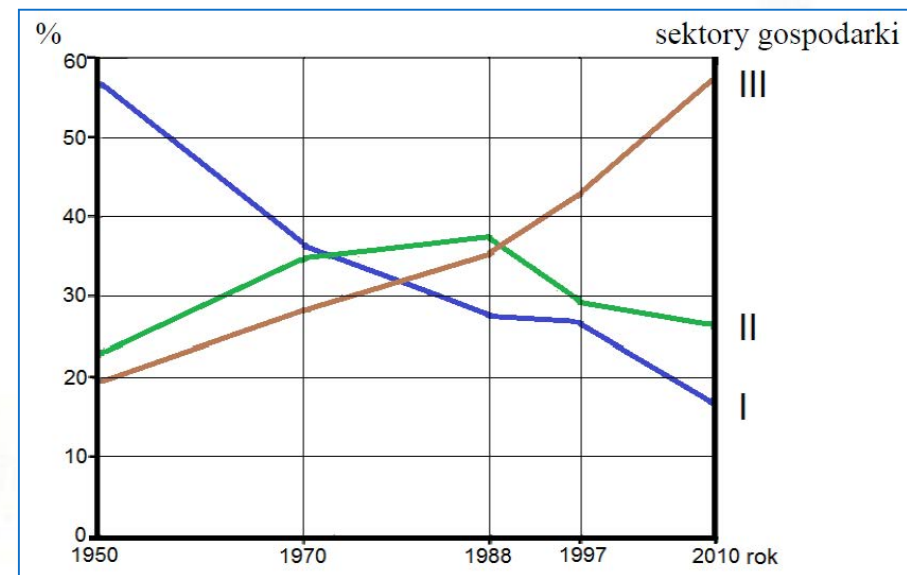

Lp.	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	W początkowym okresie transformacji gospodarczej Polski dynamika zmian zachodzących w zatrudnieniu w przemyśle była zbliżona do dynamiki zmian zachodzących w zatrudnieniu w usługach.		
2.	Najbardziej dynamiczne zmiany w strukturze zatrudnienia w Polsce miały miejsce w dziesięcioleciu poprzedzającym transformację ustrojową.		
3.	W okresie industrializacji Polski największe zmiany zaszły w udziale rolnictwa w strukturze zatrudnienia.		

Zadanie: 310

Na wykresie przedstawiono zmiany w strukturze zatrudnienia ludności Polski w latach 1950-2010.

Oceń prawdziwość poniższych informacji. Wstaw znak X w odpowiednie komórki tabeli.

Lp.	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	W początkowym okresie transformacji gospodarczej Polski dynamika zmian zachodzących w zatrudnieniu w przemyśle była zbliżona do dynamiki zmian zachodzących w zatrudnieniu w usługach.	X	
2.	Najbardziej dynamiczne zmiany w strukturze zatrudnienia w Polsce miały miejsce w dziesięcioleciu poprzedzającym transformację ustrojową.		X
3.	W okresie industrializacji Polski największe zmiany zaszły w udziale rolnictwa w strukturze zatrudnienia.	X	

Wskazówki do rozwiązania zadania

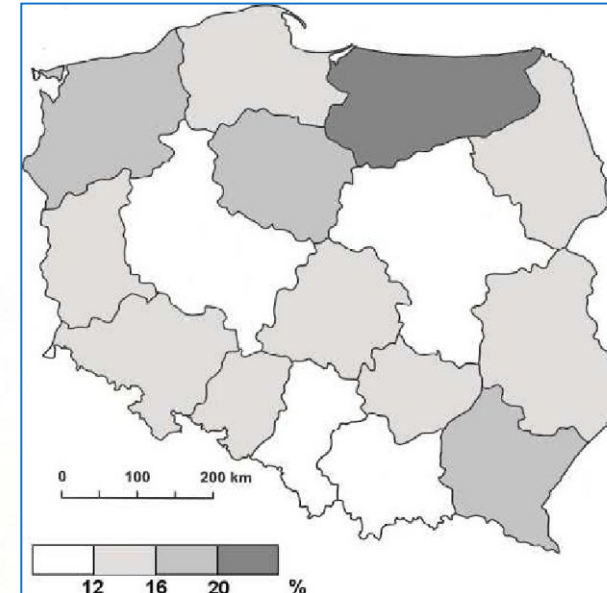
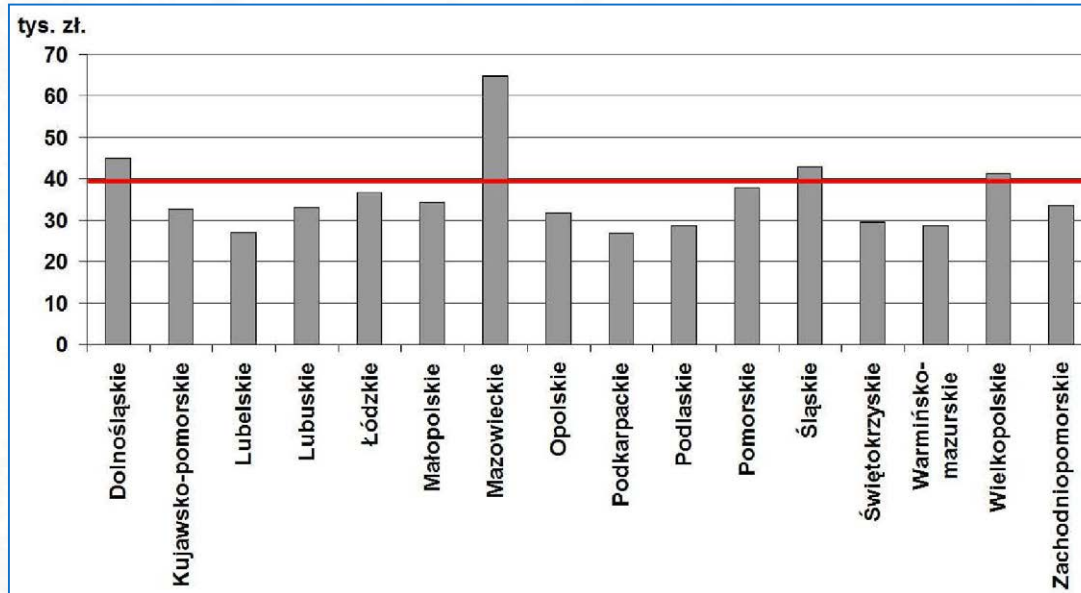
Do rozwiązania zadania pomocne będą następujące informacje:

- w Polsce do industrializacji kraju przystąpiono na przełomie lat 40. i 50. XX w.,
- transformacja gospodarcza w Polsce jest związana ze zmianą ustroju i rozpoczęła się po 1989 r.,
- zachodzące zmiany mogą wskazywać na spadek bądź wzrost (w tym wypadku zatrudnienia w poszczególnych działach gospodarki), ale jeśli zachodzą w takim samym tempie, charakteryzuje je taka sama dynamika.

Zadanie: 311

Na mapie przedstawiono zróżnicowanie stopy bezrobocia w Polsce według województw w 2012 r.

Na wykresie przedstawiono zróżnicowanie wielkości PKB na 1 mieszkańca według województw w 2011 r. Czerwoną linią zaznaczono wartość średniej krajowej PKB na 1 mieszkańca.

Oceń prawdziwość poniższych informacji odnoszących się do przestrzennego zróżnicowania stopy bezrobocia w Polsce. Wpisz znak X w odpowiednie komórki tabeli.

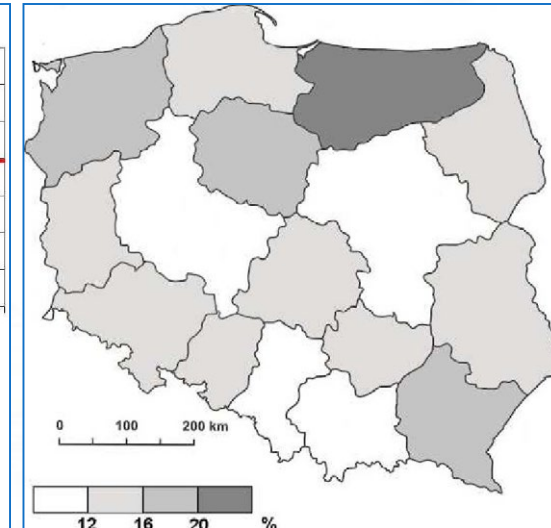
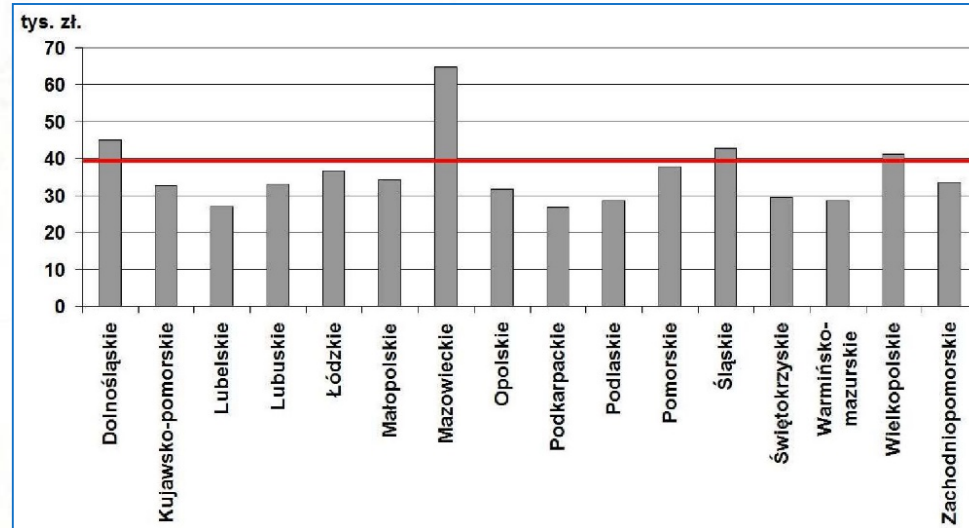
Lp.	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	W każdym z czterech województw o najniższej stopie bezrobocia wartość PKB na 1 mieszkańca jest wyższa niż w pozostałych dwunastu województwach.		
2.	W województwie o najwyższej stopie bezrobocia wartość PKB na 1 mieszkańca jest niższa od wartości średniej krajowej.		
3.	Województwo o największym w Polsce udziale zatrudnionych w przemyśle ma stopę bezrobocia poniżej 12%.		

Zadanie: 311

Na mapie przedstawiono zróżnicowanie stopy bezrobocia w Polsce według województw w 2012 r.

Na wykresie przedstawiono zróżnicowanie wielkości PKB na 1 mieszkańca według województw w 2011 r. Czerwoną linią zaznaczono wartość średniej krajowej PKB na 1 mieszkańca.

Oceń prawdziwość poniższych informacji odnoszących się do przestrzennego zróżnicowania stopy bezrobocia w Polsce. Wpisz znak X w odpowiednie komórki tabeli.

Lp.	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	W każdym z czterech województw o najniższej stopie bezrobocia wartość PKB na 1 mieszkańca jest wyższa niż w pozostałych dwunastu województwach.		X
2.	W województwie o najwyższej stopie bezrobocia wartość PKB na 1 mieszkańca jest niższa od wartości średniej krajowej.	X	
3.	Województwo o największym w Polsce udziale zatrudnionych w przemyśle ma stopę bezrobocia poniżej 12%.	X	

Wskazówki do rozwiązania zadania

Przypomnij sobie nazwy województw i ich położenie na mapie. To podst. warunek zapewniający poprawne rozwiązanie zadania.

Po przeczytaniu informacji 1. i 2. zlokalizuj właściwe województwa na mapie oraz odszukaj je na wykresie. Wybierając odpowiedź, zdecyduj, czy:

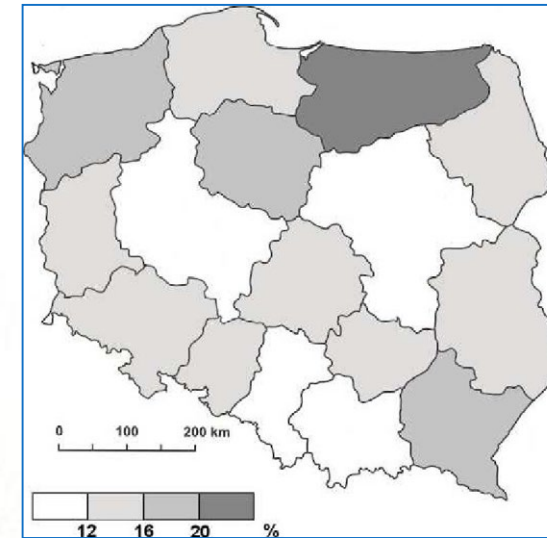
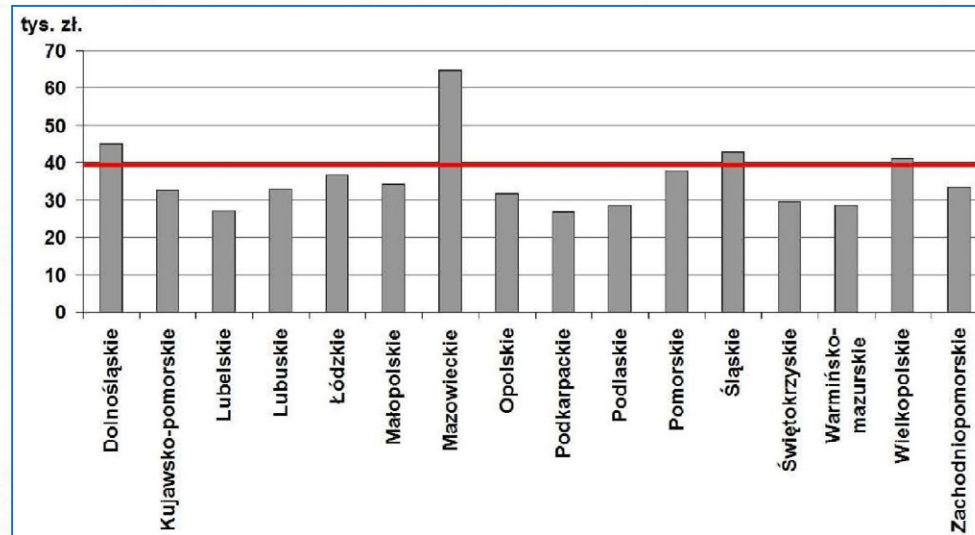
- każde z 4 województw o najniższym wskaźniku bezrobocia ma większy PKB na 1 mieszkańca niż pozostałe 12 województw,
- z wykresu wynika, że województwo warmińsko-mazurskie ma niższe PKB na 1 mieszkańca od średniej krajowej.

Informacja 3. wymaga wiedzy, że woj. śląskie charakteryzuje się największym w Polsce odsetkiem zatrudnionych w przemyśle.

Zadanie: 312

Na mapie przedstawiono zróżnicowanie stopy bezrobocia w Polsce według województw w 2012 r.

Na wykresie przedstawiono zróżnicowanie wielkości PKB na 1 mieszkańca według województw w 2011 r. Czerwoną linią zaznaczono wartość średniej krajowej PKB na 1 mieszkańca.

Rozpoznaj województwa, których dotyczy opis bezrobocia. Wpisz nazwę odpowiedniego województwa obok opisu w tabeli.

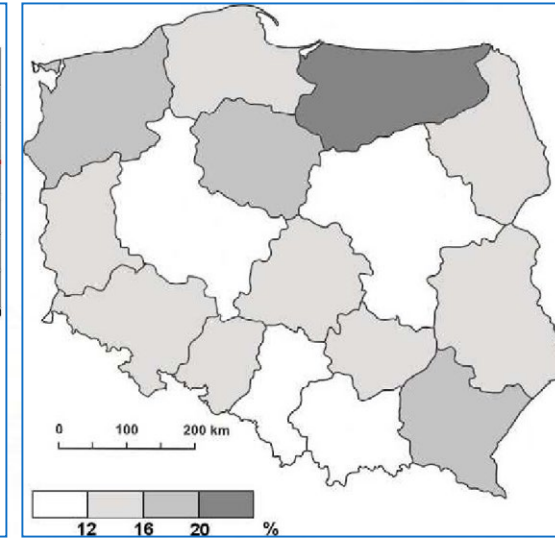
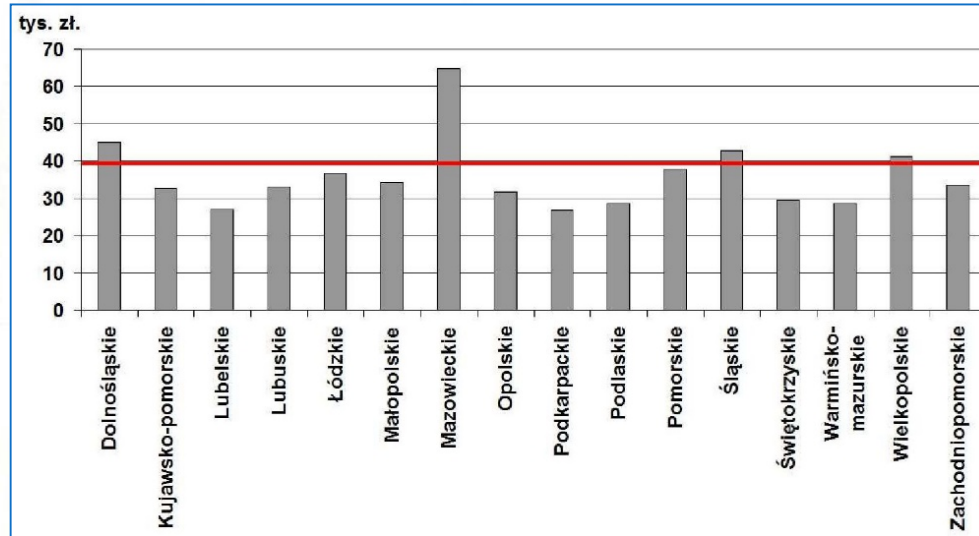
Lp.	Opis bezrobocia	Nazwa województwa
1.	Średnia stopa bezrobocia wynosi poniżej 12% i wynika głównie z silnego rozwoju gospodarczego w największej aglomeracji monocentrycznej w Polsce.	
2.	Utrzymywanie się stopy bezrobocia poniżej 12% wynika w dużej mierze z silnego rozwoju usług związanych z rozwojem turystyki oraz z dużego rozdrobnienia rolnictwa, które zmniejsza bezrobocie na wsi.	
3.	Niska stopa bezrobocia wynosząca poniżej 12% jest wynikiem silnego uprzemysłowienia. Zaledwie 22% bezrobotnych, czyli mniej niż w pozostałych województwach, mieszka na wsi.	

Zadanie: 312

Na mapie przedstawiono zróżnicowanie stopy bezrobocia w Polsce według województw w 2012 r.

Na wykresie przedstawiono zróżnicowanie wielkości PKB na 1 mieszkańca według województw w 2011 r. Czerwoną linią zaznaczono wartość średniej krajowej PKB na 1 mieszkańca.

Rozpoznaj województwa, których dotyczy opis bezrobocia. Wpisz nazwę odpowiedniego województwa obok opisu w tabeli.

Lp.	Opis bezrobocia	Nazwa województwa
1.	Średnia stopa bezrobocia wynosi poniżej 12% i wynika głównie z silnego rozwoju gospodarczego w największej aglomeracji monocentrycznej w Polsce.	mazowieckie
2.	Utrzymywanie się stopy bezrobocia poniżej 12% wynika w dużej mierze z silnego rozwoju usług związanych z rozwojem turystyki oraz z dużego rozdrobnienia rolnictwa, które zmniejsza bezrobocie na wsi.	małopolskie
3.	Niska stopa bezrobocia wynosząca poniżej 12% jest wynikiem silnego uprzemysłowienia. Zaledwie 22% bezrobotnych, czyli mniej niż w pozostałych województwach, mieszka na wsi.	śląskie

Wskazówki do rozwiązania zadania

Opisy bezrobocia wymagają:

- rozpoznania na mapie czterech województw o stopie bezrobocia poniżej 12%,
- wiadomości dotyczących zróżnicowania gospodarki i osadnictwa w Polsce.

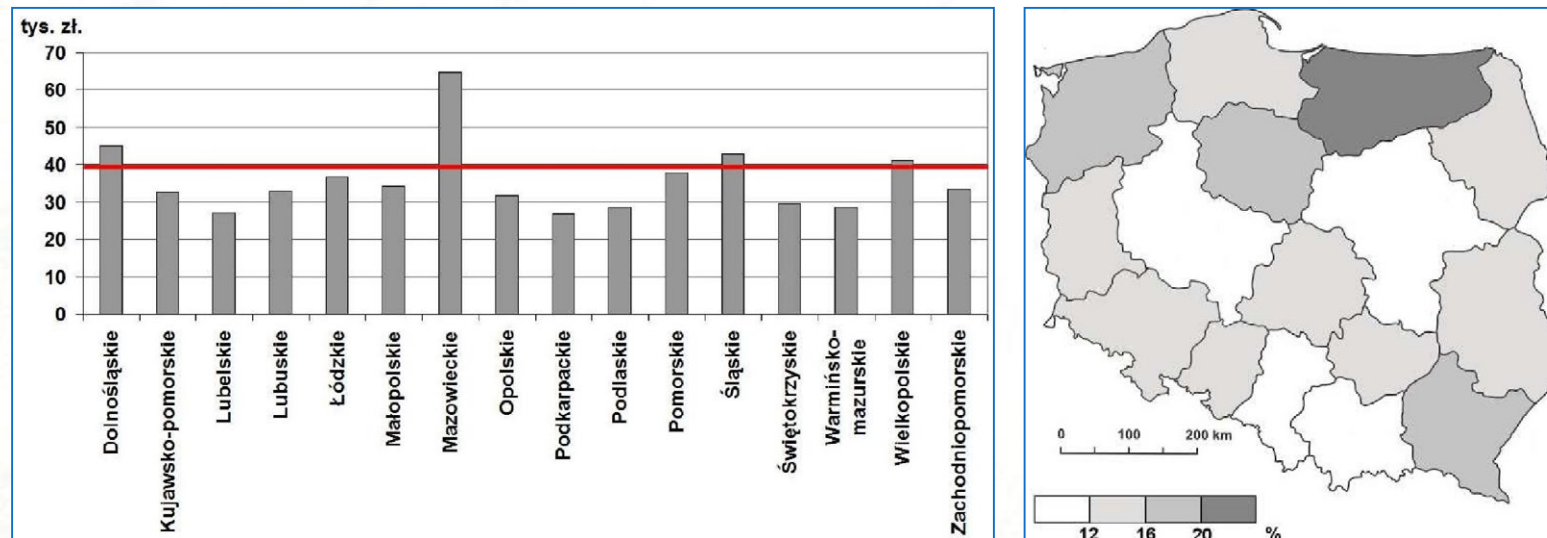
Do rozwiązania zadania wykorzystaj poniższe informacje.

- Aglomeracja monocentryczna jest zespołem miast, w którym jedno dominuje nad pozostałymi wielkością i pełnionymi funkcjami. Przykładem są aglomeracje: warszawska, łódzka, poznańska, krakowska.
- Duże rozdrobnienie rolnictwa jest cechą województw położonych na terenach dawnej Galicji, w południowo-wschodniej Polsce. Rozwojowi turystyki na tych obszarach sprzyja występowanie gór.
- Najsilniej uprzemysłowionym oraz zurbanizowanym województwem w Polsce jest województwo śląskie.

Zadanie: 313

Na mapie przedstawiono zróżnicowanie stopy bezrobocia w Polsce według województw w 2012 r.

Na wykresie przedstawiono zróżnicowanie wielkości PKB na 1 mieszkańca według województw w 2011 r. Czerwoną linią zaznaczono wartość średniej krajowej PKB na 1 mieszkańca.

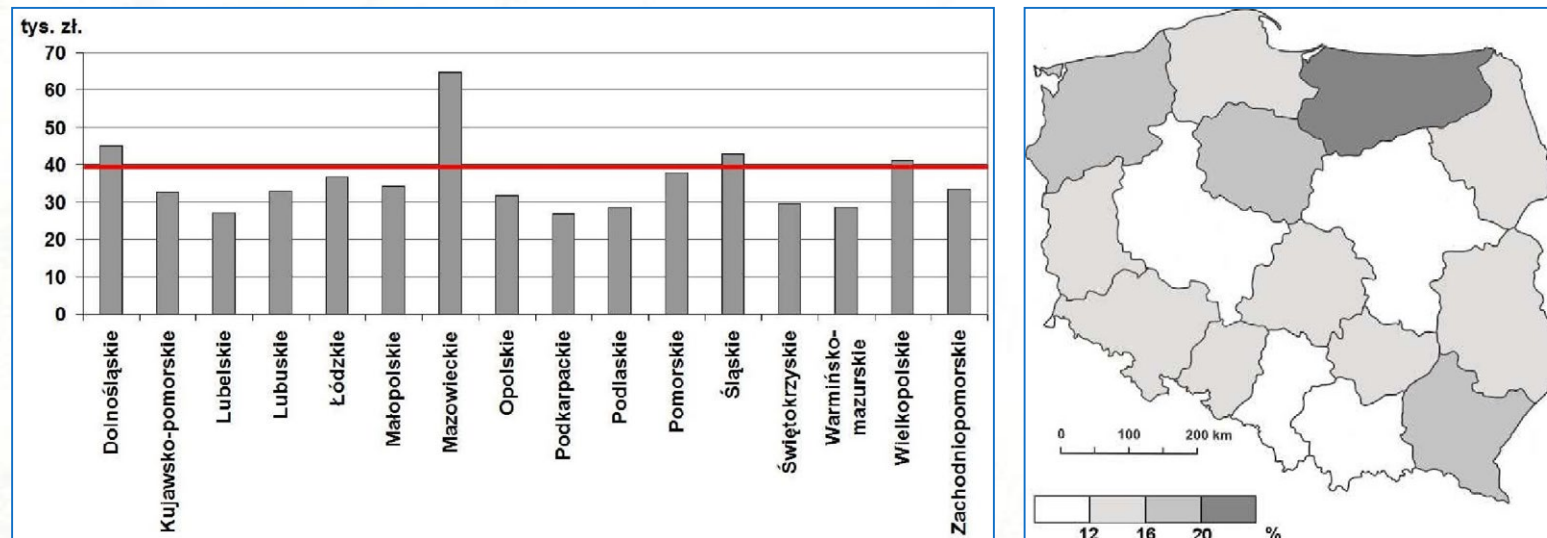

Podaj główną przyczynę bezrobocia - specyficzną dla obszarów wiejskich - w województwie, w którym stopa bezrobocia jest najwyższa.

Zadanie: 313

Na mapie przedstawiono zróżnicowanie stopy bezrobocia w Polsce według województw w 2012 r.

Na wykresie przedstawiono zróżnicowanie wielkości PKB na 1 mieszkańca według województw w 2011 r. Czerwoną linią zaznaczono wartość średniej krajowej PKB na 1 mieszkańca.

Podaj główną przyczynę bezrobocia - specyficzną dla obszarów wiejskich - w województwie, w którym stopa bezrobocia jest najwyższa.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Polecenie odnosi się do województwa warmińsko-mazurskiego, położonego w północno-wschodniej części Polski. Województwo znajduje się na tzw. Ziemiach Odzyskanych, na których po II wojnie światowej, po wysiedleniu Niemców, było za mało ludności. Dlatego dużo użytków rolnych przejmowały powstające wtedy Państwowe Gospodarstwa Rolne (PGR-y). W 1991 r., na mocy ustawy, PGR-y zostały zlikwidowane.

Przykład poprawnej odpowiedzi

Likwidacja Państwowych Gospodarstw Rolnych.

Zadanie: 314

W tabeli przedstawiono powiaty o najniższej stopie bezrobocia rejestrowanego w Polsce na koniec stycznia 2014 r. Stopa bezrobocia w Polsce wynosiła wtedy 14%.

Wyjaśnij, dlaczego stopa bezrobocia jest niska w powiatach wymienionych w tabeli.

Powiat	Stopa bezrobocia [%]
miasto Poznań	4,2
poznański	4,8
m. st. Warszawa	4,9
miasto Sopot	5,0
wrocławski	5,5
miasto Wrocław	5,7
miasto Katowice	5,7
miasto Kraków	6,1

Zadanie: 314

W tabeli przedstawiono powiaty o najniższej stopie bezrobocia rejestrowanego w Polsce na koniec stycznia 2014 r. Stopa bezrobocia w Polsce wynosiła wtedy 14%.

Wyjaśnij, dlaczego stopa bezrobocia jest niska w powiatach wymienionych w tabeli.

Powiat	Stopa bezrobocia [%]
miasto Poznań	4,2
poznański	4,8
m. st. Warszawa	4,9
miasto Sopot	5,0
wrocławski	5,5
miasto Wrocław	5,7
miasto Katowice	5,7
miasto Kraków	6,1

Wskazówki do rozwiązania zadania

Na podstawie analizy danych w tabeli można stwierdzić, że powiaty o najmniejszej stopie bezrobocia w Polsce obejmują obszary największych miast i aglomeracji miejskich. Pamiętaj, że z racji miejskiego charakteru tych powiatów, odpowiedź powinna nawiązywać do związków między zatrudnieniem, a poziomem rozwoju dwóch sektorów gospodarki: przemysłu oraz usług.

Zastanów się, jakie cechy obszarów takich powiatów zapewniają możliwość:

- pracy większemu odsetkowi ludności aktywnej zawodowo,
- szybszego niż na innych obszarach znalezienia pracy w sytuacji, gdy wcześniej doszło do jej utraty.

Pamiętaj, że na obszarach gęsto zaludnionych jest większe zapotrzebowanie na usługi na rzecz ludności (np. edukacyjne, medyczne). Obszary miejskie cechują się z reguły dobrze rozwiniętym przemysłem i obecnie najbardziej zaawansowanymi procesami restrukturyzacji.

Przykład poprawnej odpowiedzi

Powiaty wymienione w tabeli obejmują obszary dużych miast i aglomeracji. Na obszarach tych łatwiej jest znaleźć pracę, ponieważ jest tam zazwyczaj lepiej rozwinięty przemysł niż na pozostałych obszarach. Poza tym szybko rozwijają się tam usługi, nakierowane m.in. na potrzeby dużego skupiska ludności, jakim jest miasto lub aglomeracja miejska. Restrukturyzacja gospodarki na takich obszarach jest łatwiejsza i postępuje szybciej, co przekłada się na większą liczbę miejsc pracy, szczególnie w nowoczesnych działach przemysłu i w nowoczesnych usługach. W gałęzi przemysłu produkujące dobra konsumpcyjne w dużych ośrodkach miejskich inwestuje z reguły obcy kapitał, co generuje miejsca pracy.

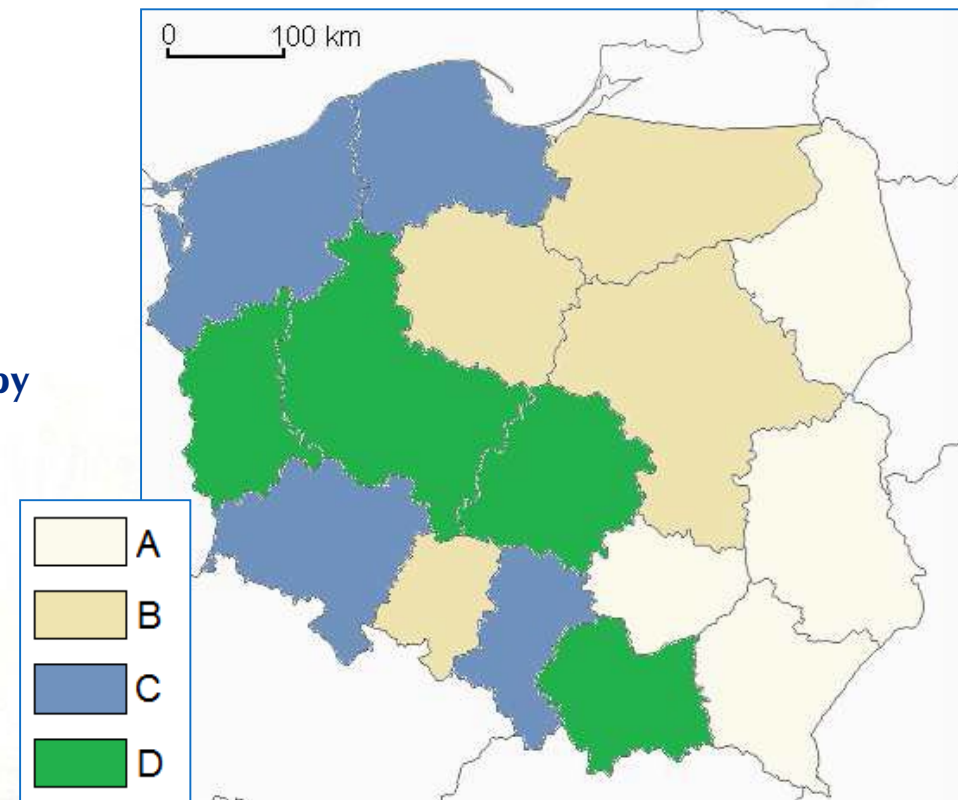
Zadanie: 315

Na mapie Polski przedstawiono cztery grupy województw. Różnią się one między sobą strukturą zatrudnienia ludności.

Bardzo duży udział zatrudnienia (ponad 90%) ludności poza rolnictwem charakteryzuje województwa wysoko zurbanizowane, w których miasta oferują dużo miejsc pracy w przemyśle, budownictwie i usługach.

Uzupełnij zdanie.

Grupe województw, które charakteryzuje powyższy tekst, oznaczono w legendzie mapy literą

PRZEMIOŁOWA STRONA Z GEOGRAFII
geografia24.eu

Wszystkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie zabronione.
Opisane w tym w celu edukacyjnym (niekomercyjnym).
Opisane w tym w celu edukacyjnym (niekomercyjnym).
Opisane w tym w celu edukacyjnym (niekomercyjnym).

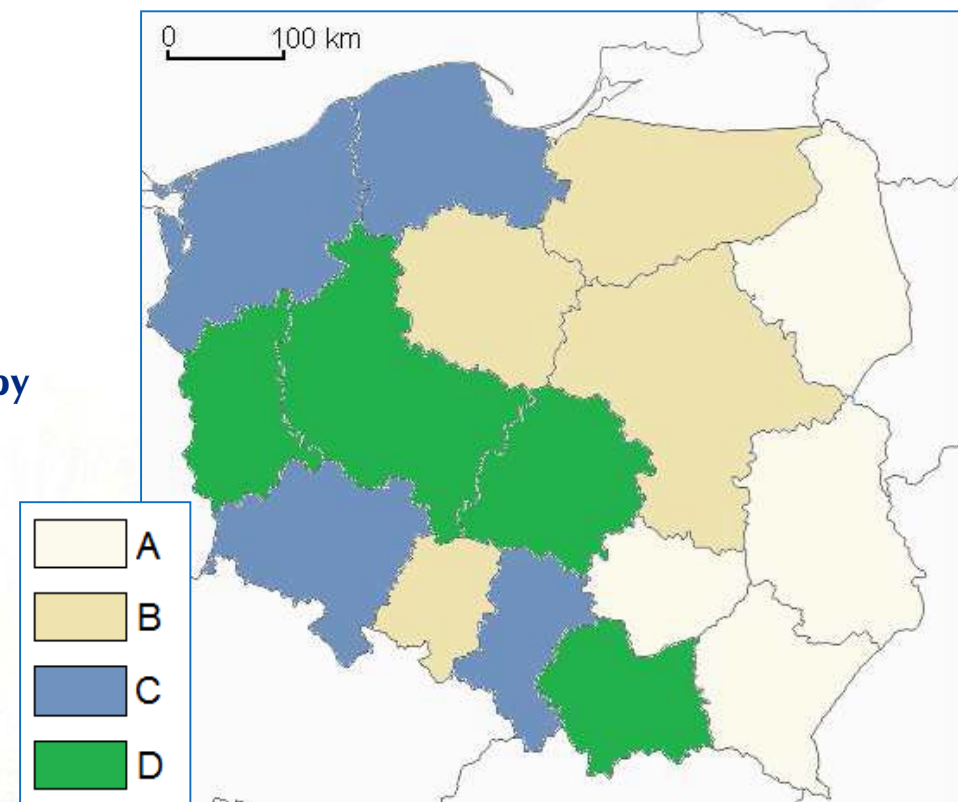
Zadanie: 315

Na mapie Polski przedstawiono cztery grupy województw. Różnią się one między sobą strukturą zatrudnienia ludności.

Bardzo duży udział zatrudnienia (ponad 90%) ludności poza rolnictwem charakteryzuje województwa wysoko zurbanizowane, w których miasta oferują dużo miejsc pracy w przemyśle, budownictwie i usługach.

Uzupełnij zdanie.

Grupę województw, które charakteryzuje powyższy tekst, oznaczono w legendzie mapy literą

Wskazówki do rozwiązywania zadania

Województwa tworzące szukaną grupę muszą spełniać dwa warunki: być wysoko zurbanizowane i charakteryzować się dużym udziałem zatrudnienia ludności w pozarolniczych działach gospodarki.

W wyborze właściwej grupy województw mogą być pomocne następujące informacje:

- im wyższy poziom uprzemysłowienia województwa i większa pracochłonność zlokalizowanego w nim przemysłu, tym większy jest wskaźnik urbanizacji,
- do pracochłonnych gałęzi przemysłu, oferujących wiele miejsc pracy, należy m.in. górnictwo, hutnictwo, przemysł stoczniowy,
- w województwach charakteryzujących się dużym rozdrobnieniem gospodarstw rolnych znaczna część społeczeństwa zatrudniona jest w rolnictwie,
- duży udział małych gospodarstw w strukturze użytkowania gruntów rolnych jest w Polsce południowo-wschodniej, zaś duży udział gospodarstw dużych - w Polsce północnej.

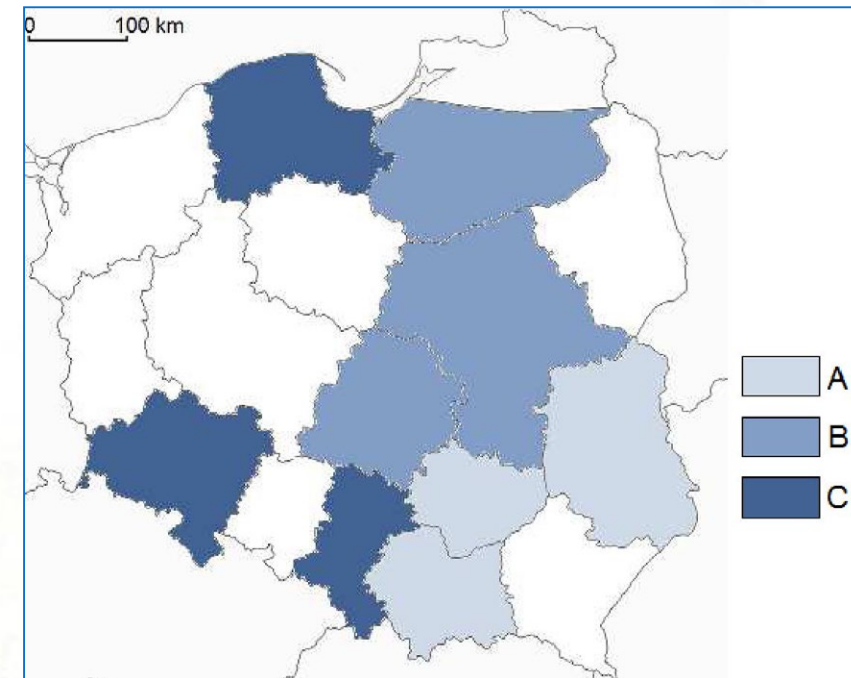
Zadanie: 316

Na mapie Polski zaznaczono dziewięć wybranych województw. Obok mapy podano strukturę zatrudnienia ludności Polski według sektorów gospodarki (tab.). Na podstawie porównania struktury zatrudnienia ludności zaznaczonych województw ze strukturą zatrudnienia ludności Polski podzielono je na trzy grupy.

**Struktura zatrudnienia w Polsce w 2012 r.
według sektorów gospodarki narodowej:**

I sektor	17,2%
II sektor	26,8%
III sektor	56,0%

Uzupełnij poniższą tabelę. Określ, jaką barwą zaznaczono na mapie województwa spełniające zapisane w tabeli warunki.

Lp.	Odsetek zatrudnionych		Oznaczenie literowe barwy województw w legendzie mapy
	w I sektorze gospodarki	w II sektorze gospodarki	
1.	większy od średniej krajowej	mniejszy od średniej krajowej	
2.	mniejszy od średniej krajowej	większy od średniej krajowej	

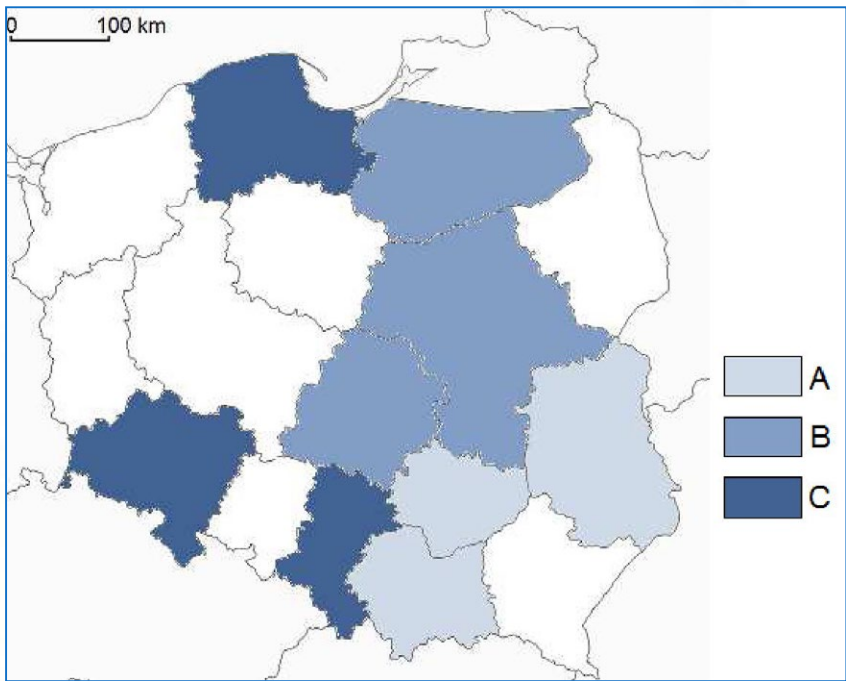
Zadanie: 316

Na mapie Polski zaznaczono dziewięć wybranych województw. Obok mapy podano strukturę zatrudnienia ludności Polski według sektorów gospodarki (tab.). Na podstawie porównania struktury zatrudnienia ludności zaznaczonych województw ze strukturą zatrudnienia ludności Polski podzielono je na trzy grupy.

**Struktura zatrudnienia w Polsce w 2012 r.
według sektorów gospodarki narodowej:**

I sektor	17,2%
II sektor	26,8%
III sektor	56,0%

Uzupełnij poniższą tabelę. Określ, jaką barwą zaznaczono na mapie województwa spełniające zapisane w tabeli warunki.

Lp.	Odsetek zatrudnionych		Oznaczenie literowe barwy województw w legendzie mapy
	w I sektorze gospodarki	w II sektorze gospodarki	
1.	większy od średniej krajowej	mniejszy od średniej krajowej	A
2.	mniejszy od średniej krajowej	większy od średniej krajowej	C

Wskazówki do rozwiązywania zadania

Pamiętaj, że I sektor gospodarki obejmuje rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo, a II sektor - przemysł i budownictwo.

Dużym zatrudnieniem ludności w I sektorze gospodarki charakteryzują się województwa, w których:

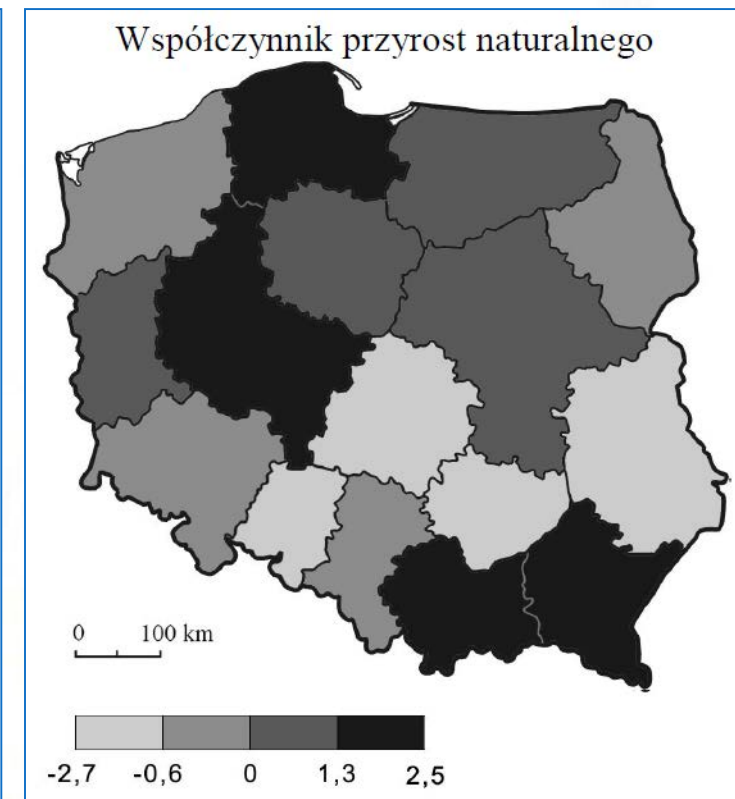
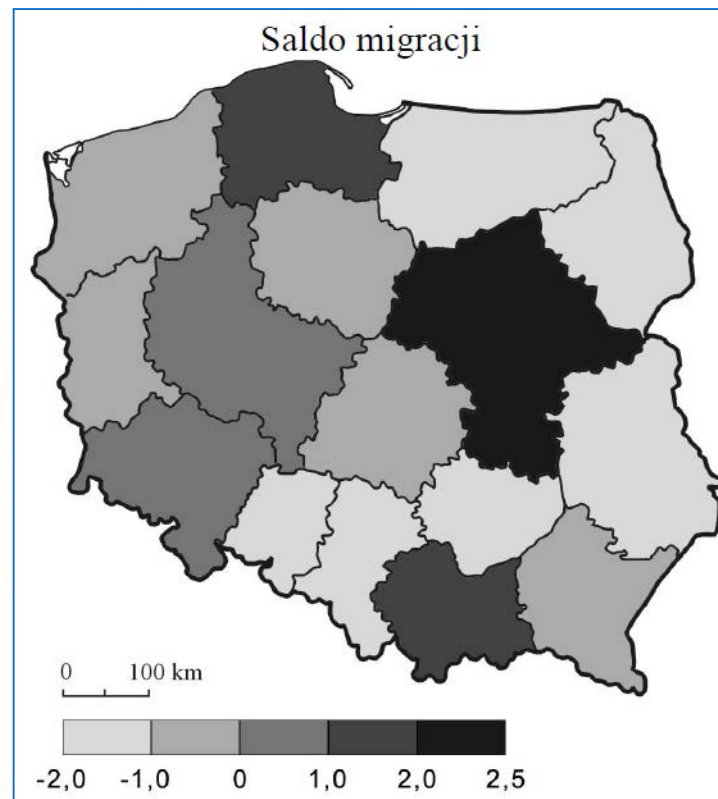
- jest duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych,
- nie ma wielu dużych miast oferujących miejsca pracy poza rolnictwem,
- są dogodne warunki naturalne rozwoju rolnictwa (np. żyzne gleby).

Dużym zatrudnieniem w II sektorze gospodarki charakteryzują się województwa, w których są korzystne warunki zaopatrzenia w surowce (miejscowe bądź importowane), a miasta przemysłowe oferują wiele miejsc pracy w przemyśle i usługach.

Zadanie: 317

Na mapach przedstawiono zróżnicowanie salda migracji (w promilach) i współczynnika przyrostu naturalnego (w promilach) w Polsce w 2011 r.

Wpisz do tabeli nazwy województw, których dotyczą podane informacje.

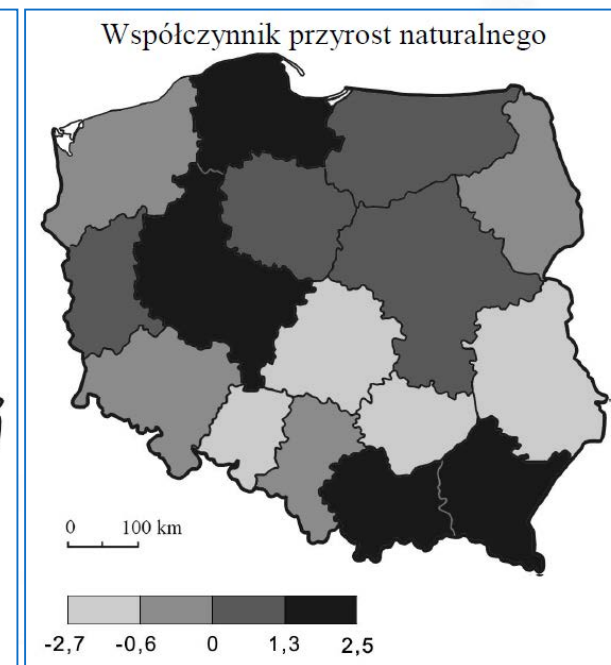
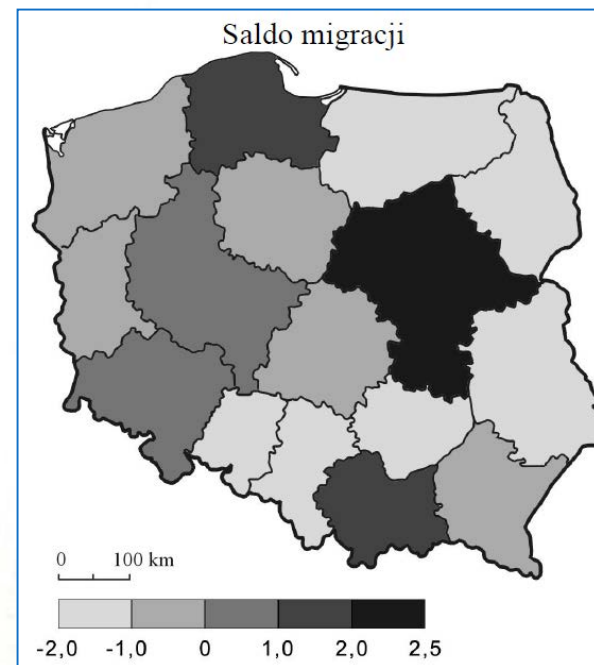
Lp.	Informacje o województwie	Nazwa województwa
1.	Wysoki dodatni współczynnik przyrostu naturalnego (1,35‰) wynikał głównie z zachowanych silnych tradycji wielodzietnej rodziny. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego jest jedną z przyczyn dodatniego salda migracji, które w 2011 r. wynosiło powyżej 1‰.	
2.	Województwo cechuje największy w Polsce wskaźnik zatrudnienia w rolnictwie (27,61%). Ujemny przyrost naturalny (-0,7‰) jest związany m.in. z emigracją młodych osób do sąsiedniego województwa o największym w Polsce dodatnim saldzie migracji.	

Zadanie: 317

Na mapach przedstawiono zróżnicowanie salda migracji (w promilach) i współczynnika przyrostu naturalnego (w promilach) w Polsce w 2011 r.

Wpisz do tabeli nazwy województw, których dotyczą podane informacje.

Lp.	Informacje o województwie	Nazwa województwa
1.	Wysoki dodatni współczynnik przyrostu naturalnego (1,35‰) wynikał głównie z zachowanych silnych tradycji wielodzietnej rodziny. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego jest jedną z przyczyn dodatniego salda migracji, które w 2011 r. wynosiło powyżej 1‰.	małopolskie
2.	Województwo cechuje największy w Polsce wskaźnik zatrudnienia w rolnictwie (27,61%). Ujemny przyrost naturalny (-0,7‰) jest związany m.in. z emigracją młodych osób do sąsiedniego województwa o największym w Polsce dodatnim saldzie migracji.	lubelskie

Wskazówki do rozwiązania zadania

W celu rozpoznania województw wykonaj kolejne czynności.

Województwo oznaczone literą A:

- odszukaj na mapie województwa o współczynniku przyrostu naturalnego $> 1,3\text{‰}$,
- na podstawie informacji mówiącej o tradycji wielodzietnych rodzin liczbę województw ogranicz do leżących na południu Polski,
- na podstawie zdania 2. wybierz to województwo, w którym saldo migracji było $> 1\text{‰}$.

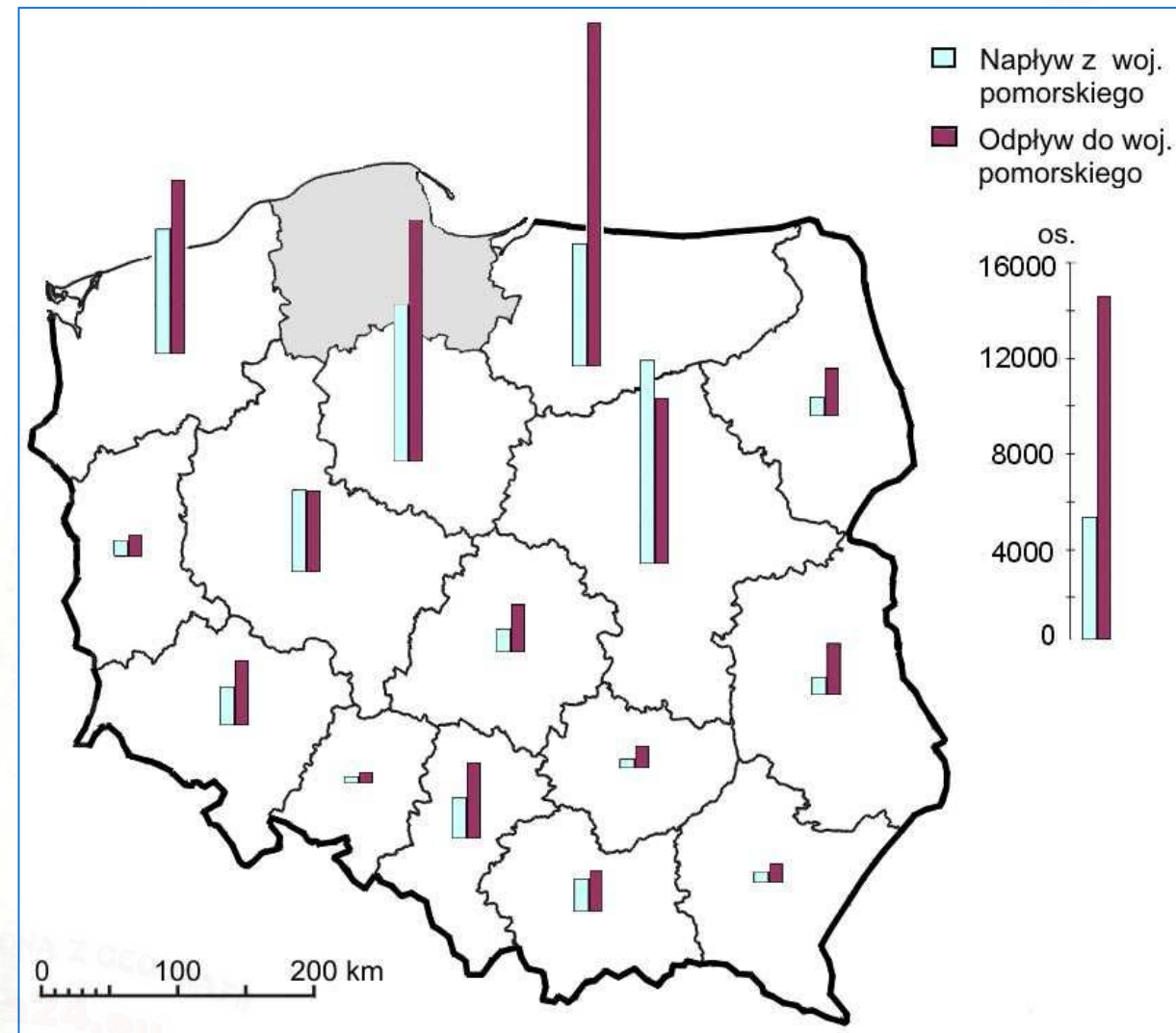
Województwo oznaczone literą B:

- odszukaj na mapie województwa o wsp. przyrostu naturalnego mieszczącym się w najniższym przedziale (od $-0,6$ do $-2,7\text{‰}$),
- spośród czterech wybranych województw odrzuć to, które nie graniczy z województwem o saldzie migracji $> 2\text{‰}$,
- wybierz spośród trzech pozostałych województw to, które ma największy wskaźnik zatrudnienia w rolnictwie.

Zadanie: 318

Na mapie przedstawiono wielkość migracji między województwem pomorskim a pozostałymi województwami w latach 2002-2011.

Na podstawie mapy sformułuj wniosek dotyczący przestrzennego zróżnicowania wielkości migracji międzywojewódzkich ludności województwa pomorskiego w latach 2002-2011.

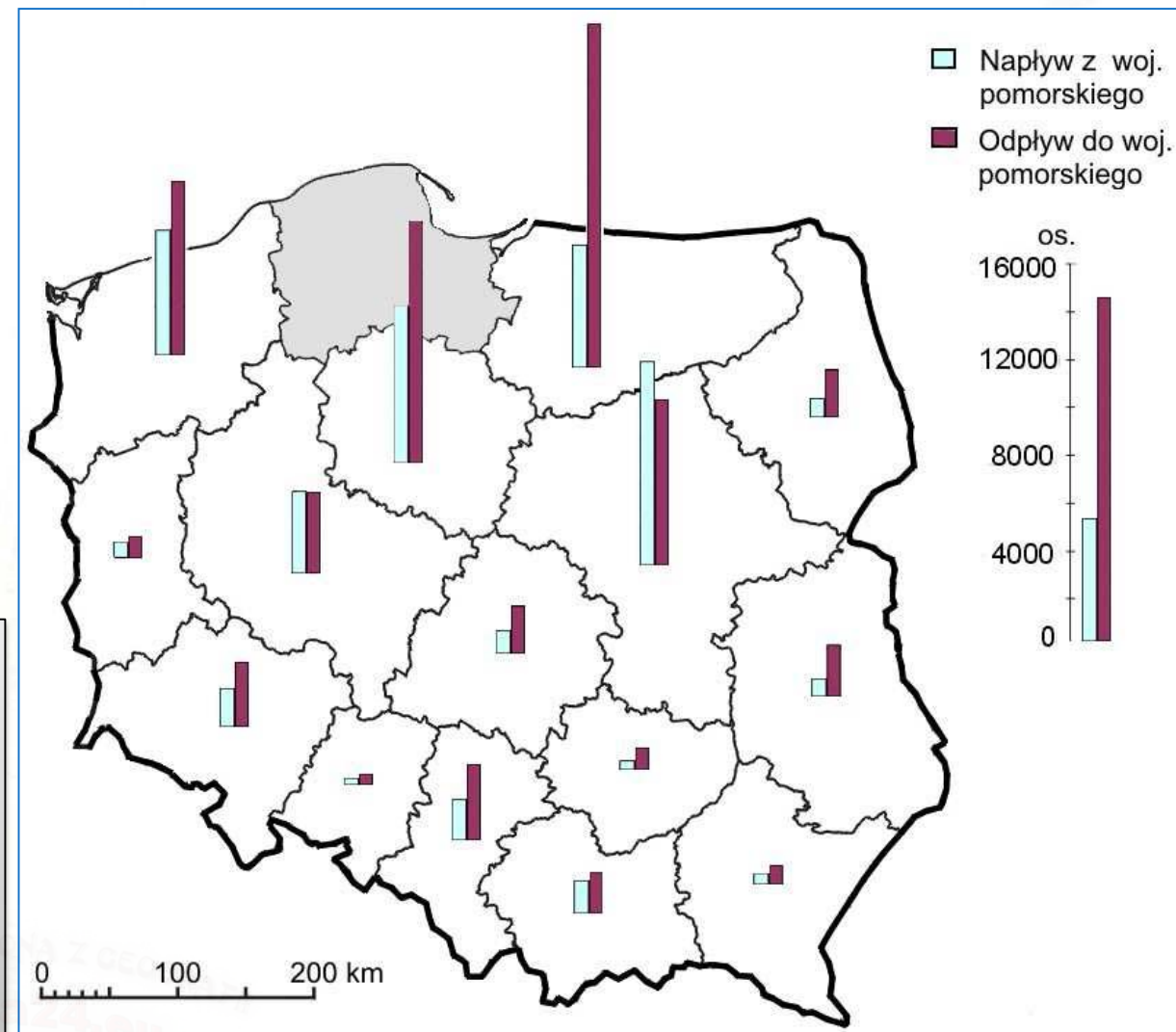
Zadanie: 318

Na mapie przedstawiono wielkość migracji między województwem pomorskim a pozostałymi województwami w latach 2002-2011.

Na podstawie mapy sformułuj wniosek dotyczący przestrzennego zróżnicowania wielkości migracji międzywojewódzkich ludności województwa pomorskiego w latach 2002-2011.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Analizę mapy przeprowadź według wielkości migracji ogółem (**napływ + odpływ ludności**). Oszacuj wielkość migracji ludności ogółem w poszczególnych województwach (łącznie napływ z woj. pomorskiego i odpływ ludności do woj. pomorskiego). Zauważ, że słupki przedstawiające wielkość migracji mają różne wysokości. Zwróć uwagę, jak rozkłada się wielkość migracji ogółem w zależności od odległości danego województwa od województwa pomorskiego. Aby wniosek był zgodny z poleceniem, musi uogólniać zaobserwowane zależności liczby migrantów od położenia województw względem województwa pomorskiego. Zwróć uwagę, z którym województwem migracje ludności województwa pomorskiego są najbardziej intensywne. Formułując wniosek, możesz odnieść się do związku wielkości migracji z poziomem rozwoju gospodarczego danego województwa.

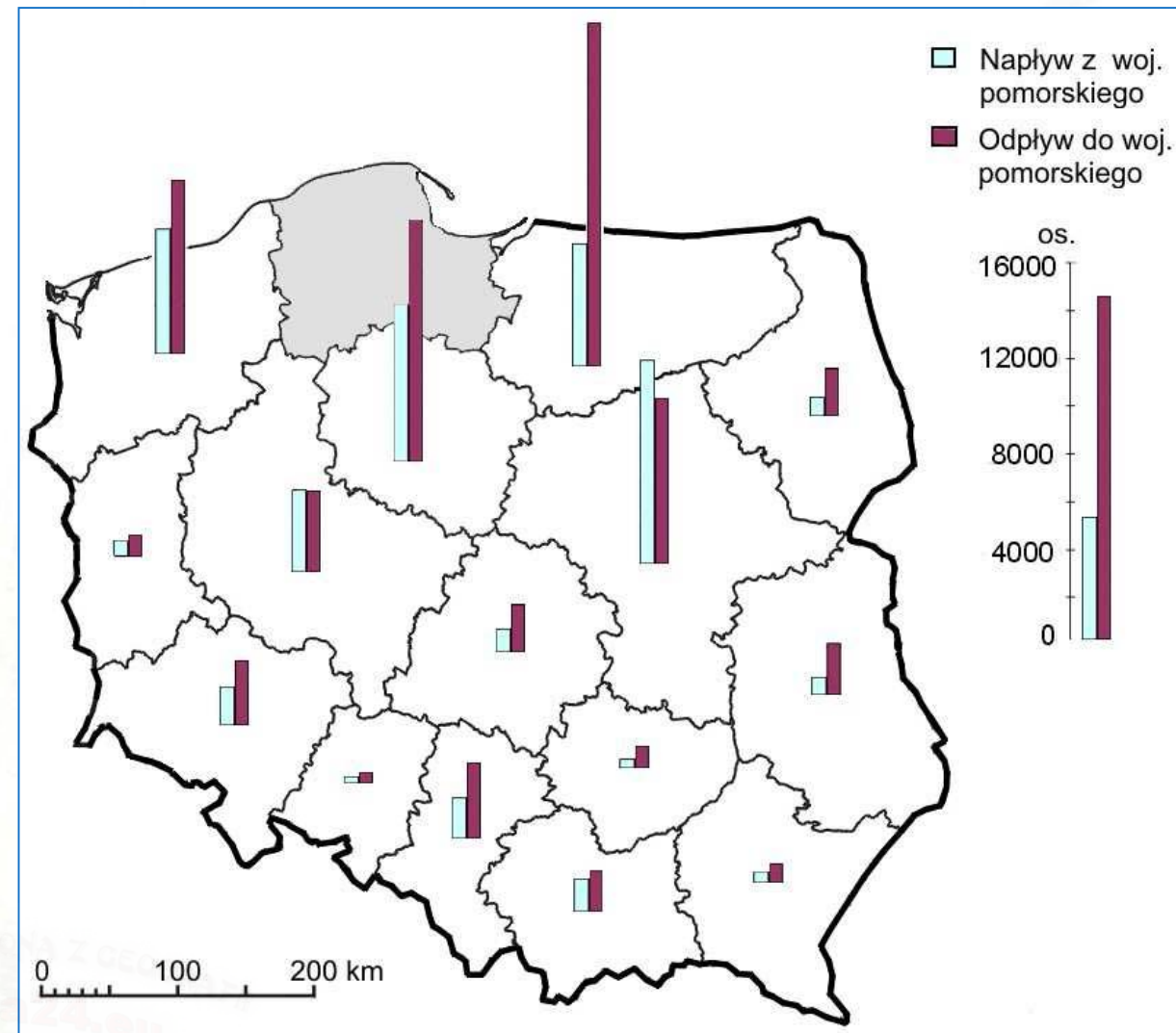
Przykłady poprawnych odpowiedzi

- Najbardziej intensywne migracje wystąpiły między województwem pomorskim, a sąsiednimi województwami.
- Najmniej intensywne migracje wystąpiły między województwem pomorskim, a dalej położonymi, słabiej rozwiniętymi gospodarczo województwami.
- Najwięcej osób przybyło do województwa pomorskiego z województw z nim sąsiadujących.
- Najwięcej osób migrowało z województwa pomorskiego do województwa mazowieckiego.

Zadanie: 319

Na mapie przedstawiono wielkość migracji między województwem pomorskim a pozostałymi województwami w latach 2002-2011.

Na podstawie mapy sformułuj dwa wnioski dotyczące salda migracji międzywojewódzkich ludności województwa pomorskiego w latach 2002-2011.

Zadanie: 319

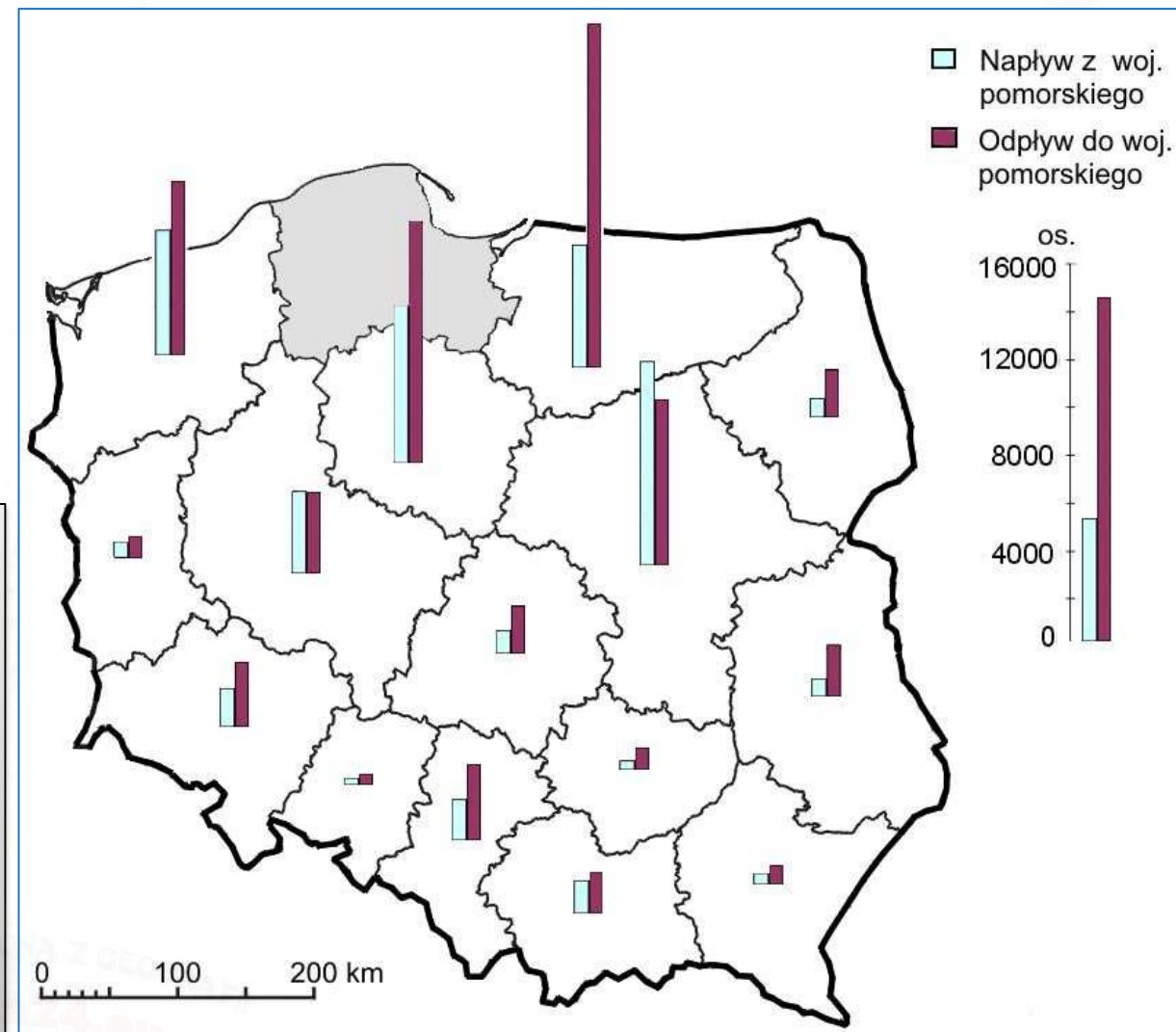
Na mapie przedstawiono wielkość migracji między województwem pomorskim a pozostałymi województwami w latach 2002-2011.

Na podstawie mapy sformułuj dwa wnioski dotyczące salda migracji międzywojewódzkich ludności województwa pomorskiego w latach 2002-2011.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Przed rozwiązaniem zadania uważnie przeanalizuj legendę mapy. Polecenie odnosi się do pojęcia salda migracji, czyli różnicy między napływem (imigracja), a odpływem (emigracja) ludności z danego obszaru w określonym czasie. W związku z tym polecenie do zadania wymaga analizy danych odnoszących się zarówno do napływu, jak i odpływu ludności między województwem pomorskim, a pozostałymi województwami. Dzięki temu można określić, czy saldo migracji między województwem pomorskim a pozostałymi województwami, przybiera w większości dodatnie, czy ujemne wartości. W tym celu należy stwierdzić, w ilu województwach i na jaką skalę przeważa napływ bądź odpływ ludności do, i z województwa pomorskiego. Postaraj się sformułować wniosek, który odnosi się zarówno do przestrzennego zróżnicowania zjawiska migracji ludności, jak i do przyczyn tego zróżnicowania. Dlatego można uwzględnić w nim, co jest wspólną cechą województw, do których przybyło z województwa pomorskiego więcej osób niż z nich wyjechało do województwa pomorskiego.

Wnioskiem nie jest pojedyncza informacja odczytana z wykresu, np.: *Województwo pomorskie zanotowało dodatnie saldo migracji z województwem śląskim*.

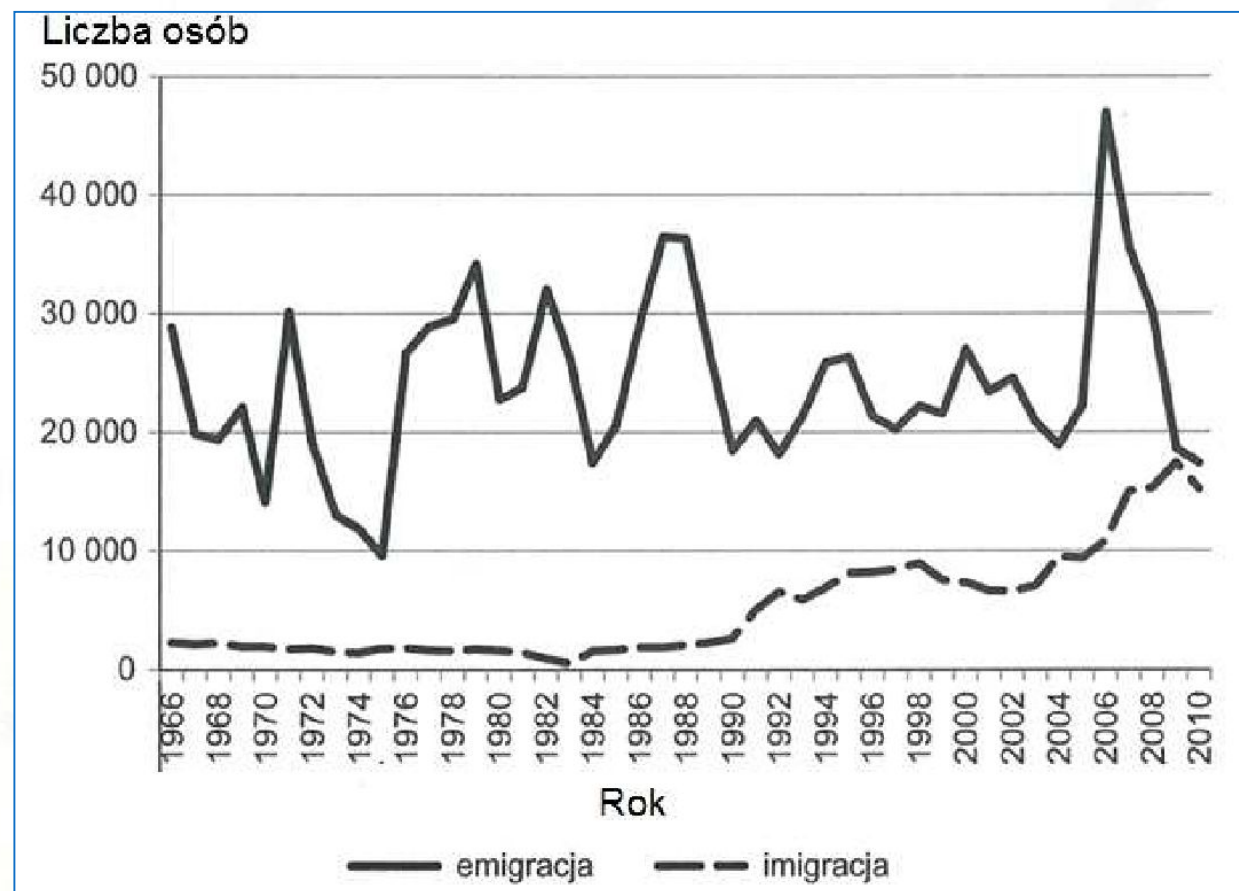
Przykłady poprawnych odpowiedzi

- Województwo pomorskie odnotowało w latach 2002-2011 dodatnie saldo migracji międzywojewódzkich ogółem.
- Ujemne saldo migracji zanotowało województwo pomorskie jedynie z dobrze rozwiniętymi gospodarczo województwami: mazowieckim i wielkopolskim.
- W przypadku większości województw odnotowano większy odpływ ludności do województwa pomorskiego niż napływ ludności z tego województwa.

Zadanie: 320

Na wykresie przedstawiono liczbę emigrantów i imigrantów w Polsce w latach 1966-2010.

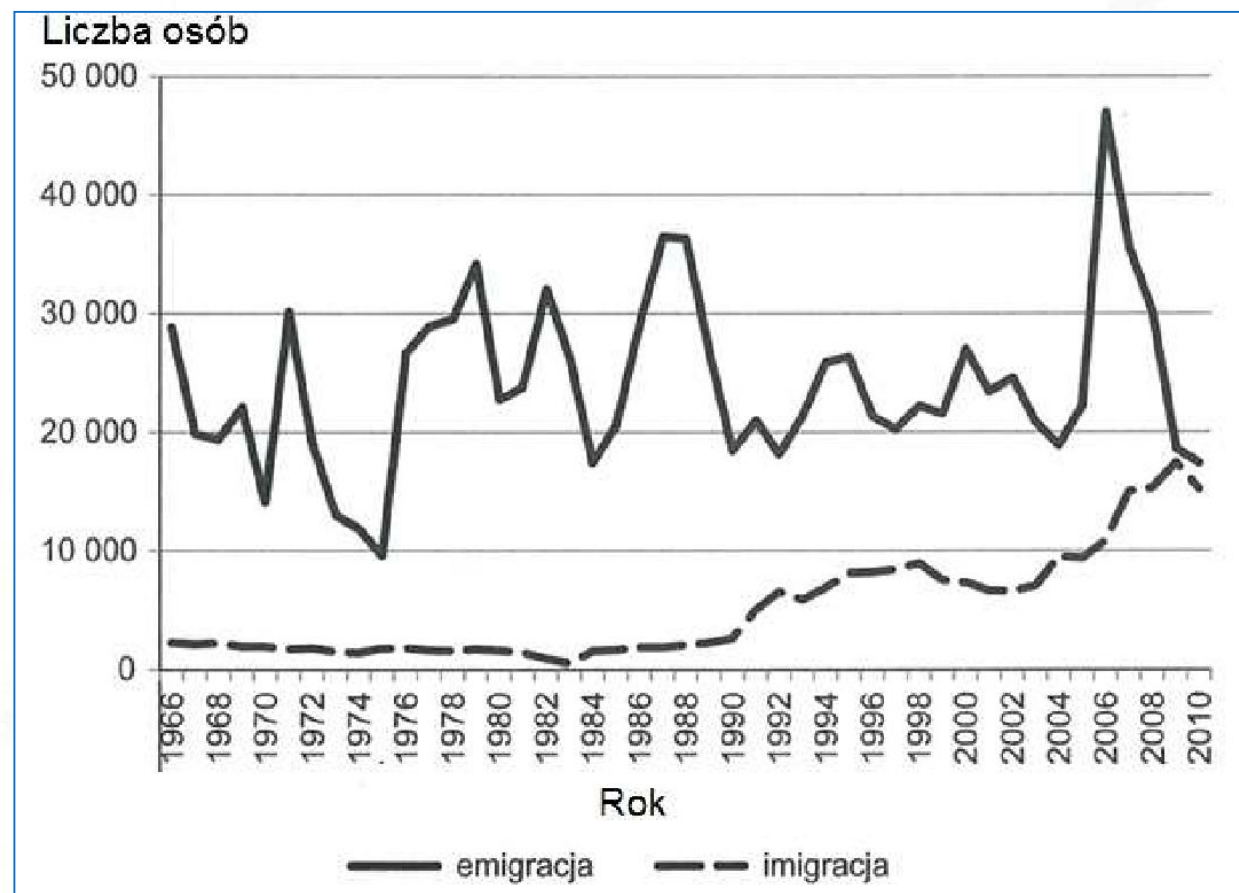
Na podstawie wykresu sformułuj dwa wnioski odnoszące się do salda migracji zagranicznych w Polsce w latach 1966-2010.

Zadanie: 320

Na wykresie przedstawiono liczbę emigrantów i imigrantów w Polsce w latach 1966-2010.

Na podstawie wykresu sformułuj dwa wnioski odnoszące się do salda migracji zagranicznych w Polsce w latach 1966-2010.

Wskazówki do rozwiązywania zadania

Przed rozwiązaniem zadania prześledź na wykresie obszar salda migracji zewnętrznych, zawierający się między krzywą imigracji i emigracji. Wnioski powinny dotyczyć całego okresu 1966-2010. Nie odczytuj poszczególnych wartości, ale je uogólnij. Odnieś wnioski np. do: okresów występowania wartości maksymalnych i minimalnych salda, zmienności salda w czasie lub trendu zmian salda w przedstawionym okresie.

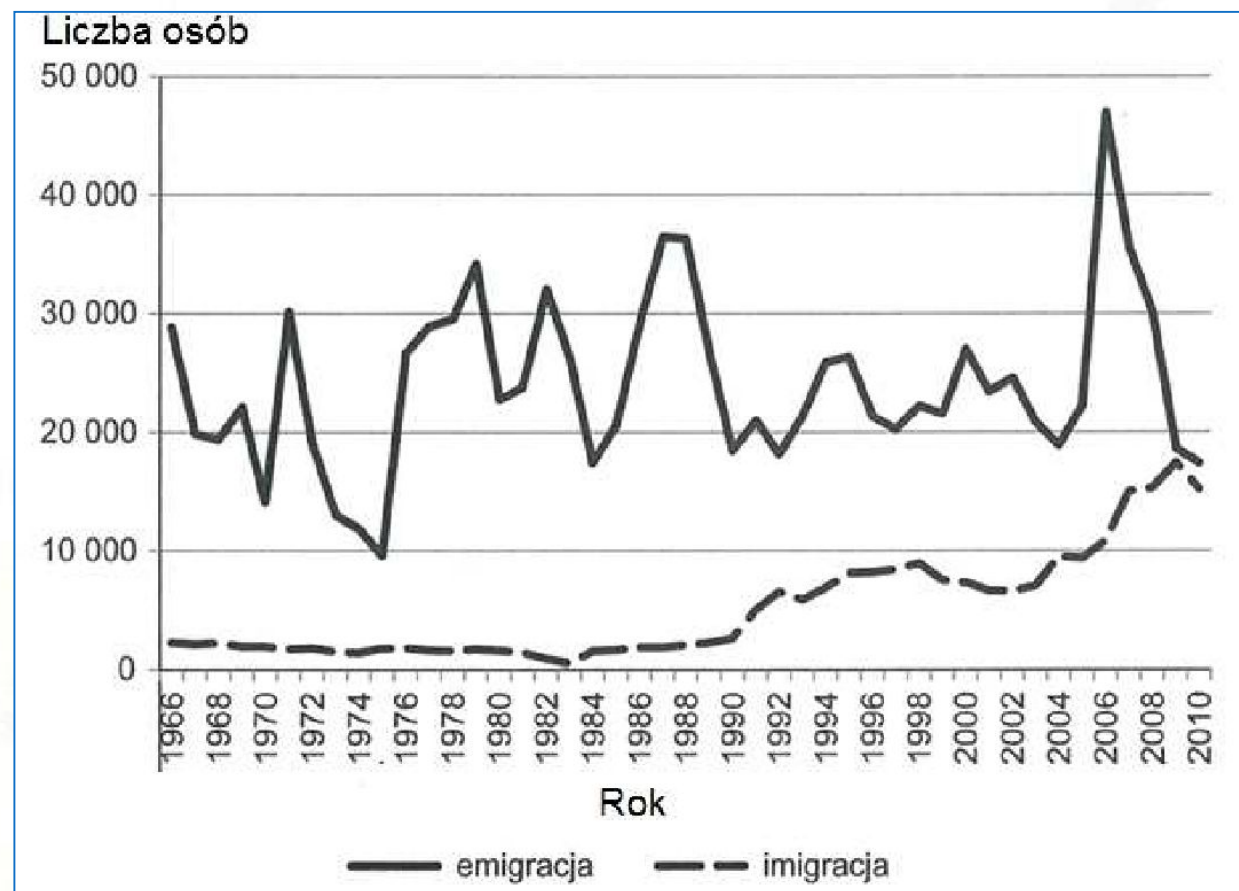
Przykłady poprawnych odpowiedzi

- W całym okresie saldo migracji zagranicznych było ujemne.
- Największe saldo migracji miało miejsce w 2006 r., a najmniejsze w 2009 r.
- W podanym okresie występowały wahania wielkości salda migracji.
- Ogólny trend salda migracji zagranicznych jest malejący.

Zadanie: 321

Na wykresie przedstawiono liczbę emigrantów i imigrantów w Polsce w latach 1966-2010.

Uzasadnij przedstawiony na wykresie trend imigracji w Polsce do lat 90. XX w. oraz po tym okresie.

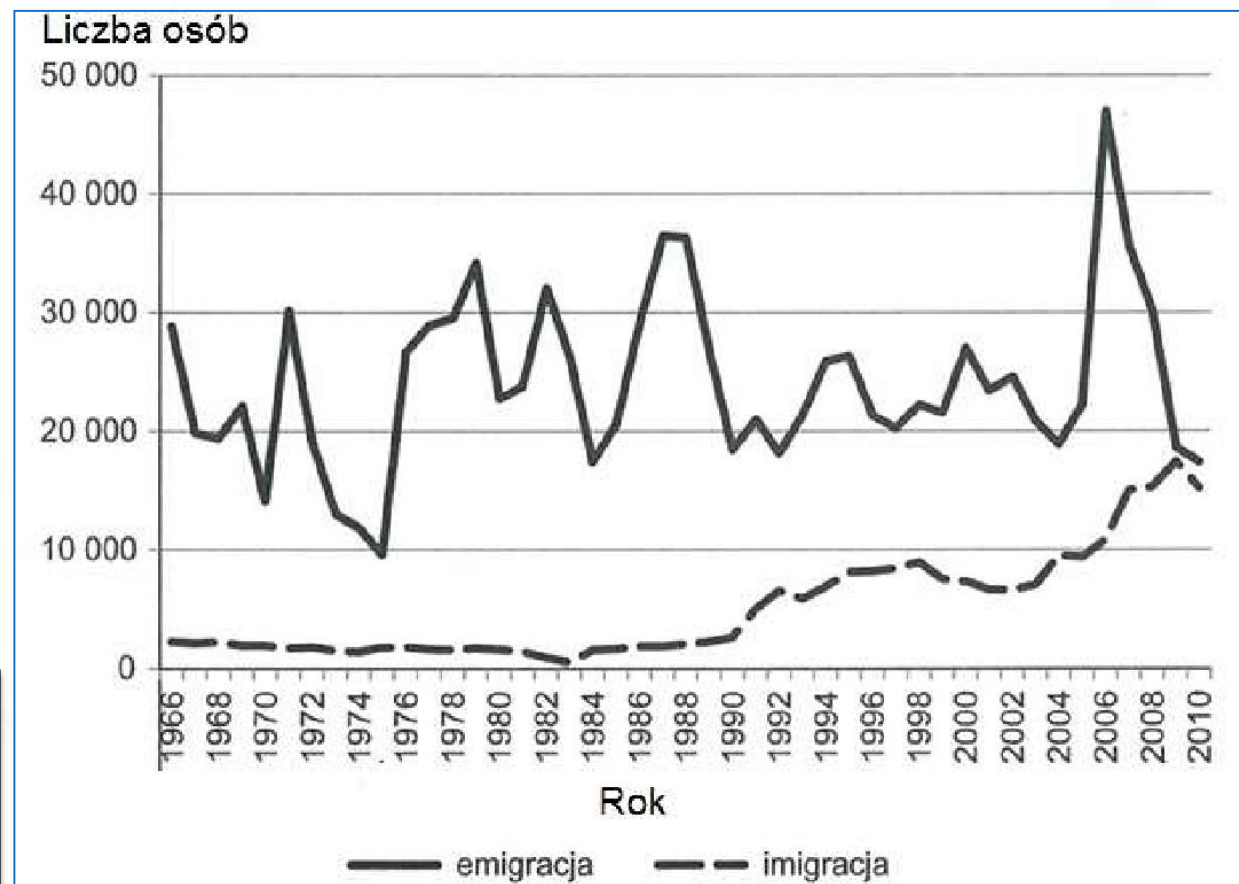
Zadanie: 321

Na wykresie przedstawiono liczbę emigrantów i imigrantów w Polsce w latach 1966-2010.

Uzasadnij przedstawiony na wykresie trend imigracji w Polsce do lat 90. XX w. oraz po tym okresie.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Trend imigracji należy rozumieć jako ogólną zmianę wartości imigracji w długim okresie po wyeliminowaniu krótkookresowych wahań. Odczytaj trend zmian w dwóch podanych okresach lat. Dopiero po odczytaniu trendu zastanów się nad przyczynami zmian, odwołując się do przemian społeczno-gospodarczych w Polsce w przedstawionym okresie.

Przykłady poprawnych odpowiedzi

Imigracja w okresie 1966-1990:

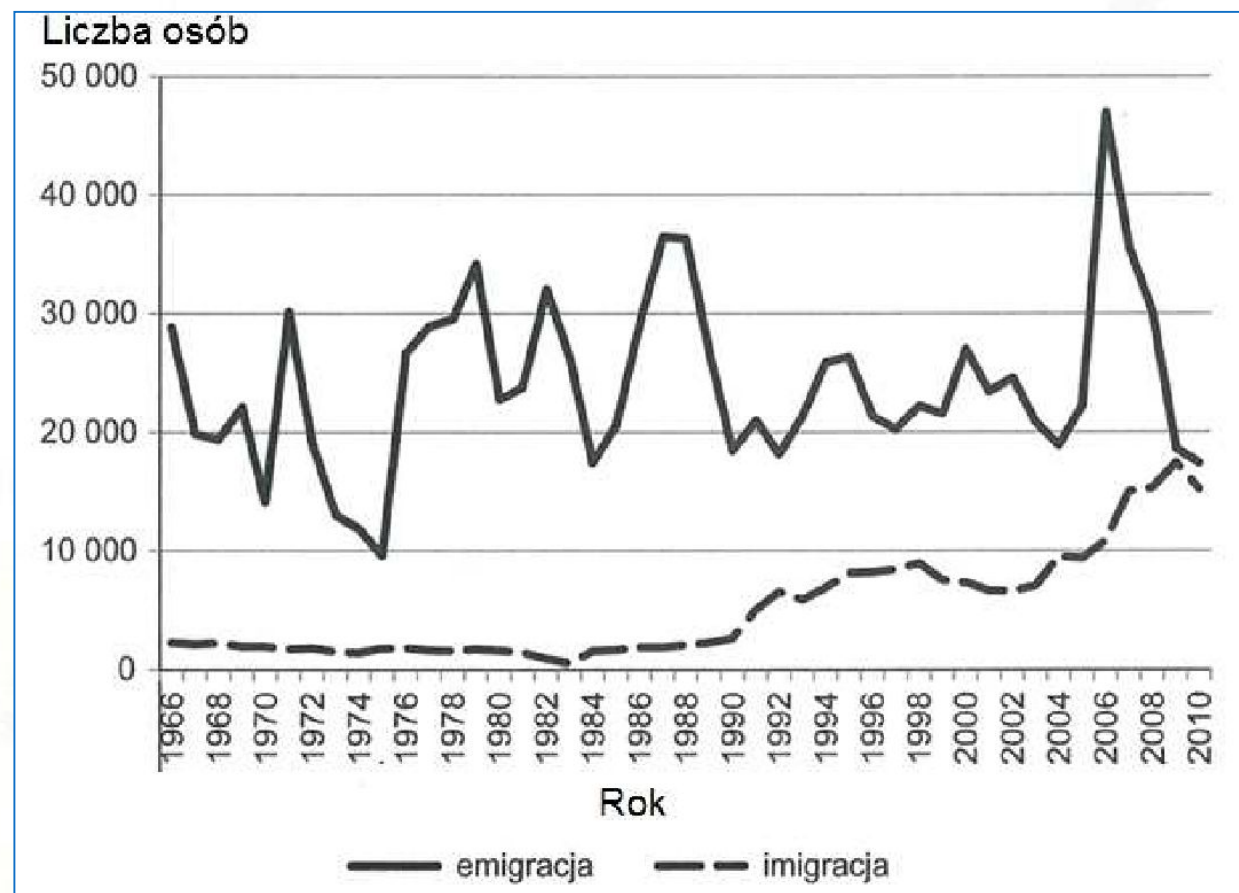
- ustrój socjalistyczny ograniczał napływ cudzoziemców zwłaszcza z krajów spoza bloku państw socjalistycznych; imigracja podlegała kontroli państwa,
- warunki ekonomiczne i społeczne nie stanowiły zachęty do napływu imigrantów, gdyż podlegały regulacjom i kontroli państwa.

Imigracja w okresie 1991-2010:

- zachętą do napływu imigrantów była transformacja gospodarcza w Polsce i wprowadzenie systemu gospodarki rynkowej,
- w tym okresie nastąpiła najpierw akcesja, a potem przystąpienie Polski do UE, co zapewniało coraz swobodniejszy przepływ osób w ramach UE,
- nastąpiło otwarcie gospodarki Polski na inwestycje zagraniczne i zwiększyła się imigracja,
- nastąpiła reemigracja, szczególnie wśród tych osób, które opuściły Polskę stosunkowo niedawno (np. z przyczyn politycznych),
- nastąpił powrót Polonii ze wschodniej części Europy.

Zadanie: 322

Na wykresie przedstawiono liczbę emigrantów i imigrantów w Polsce w latach 1966-2010.

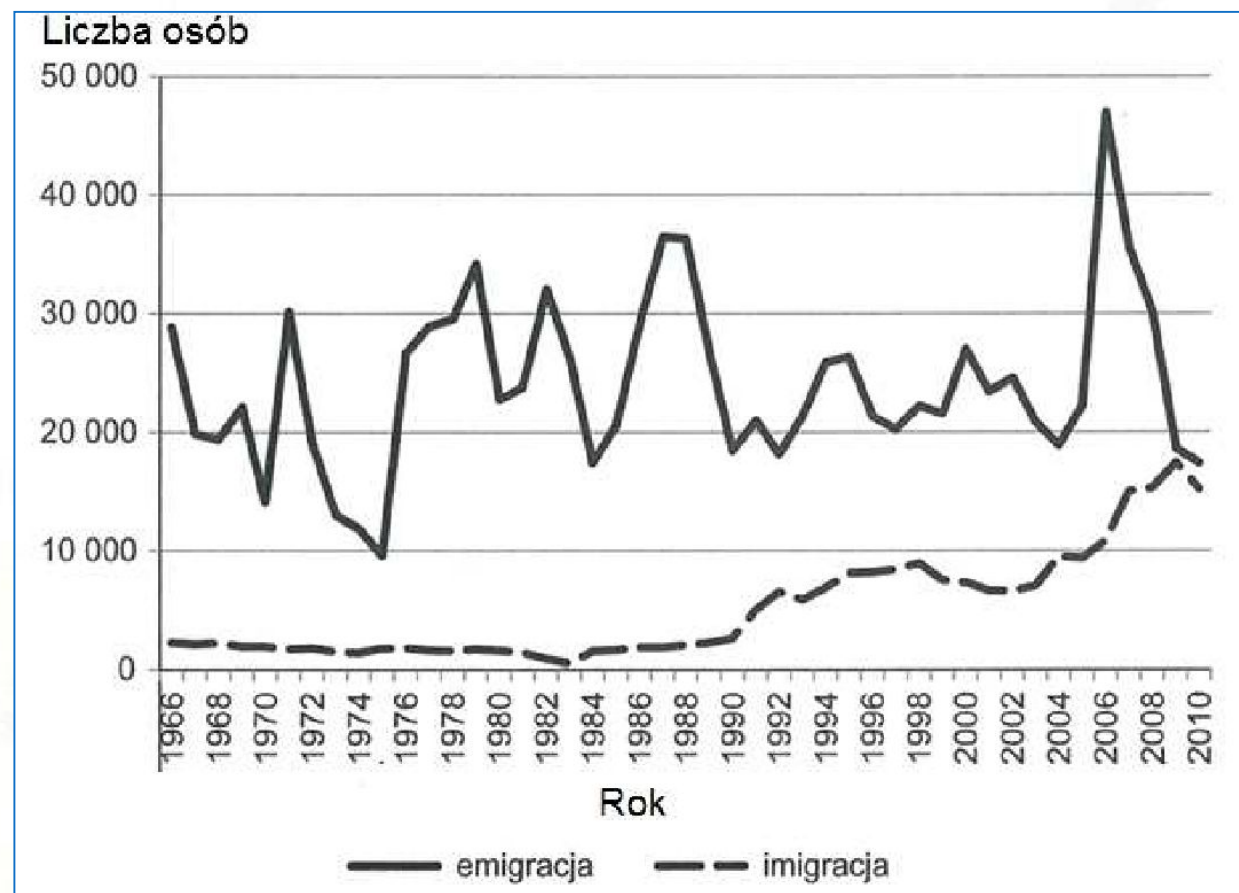

Uzupełnij zdania, wpisując jedno z wyrażeń podanych w nawiasach.

1. U schyłku pierwszej dekady XXI w. saldo migracji zagranicznych osiągnęło wartość (bliską zera / ok. 20 000 osób), do czego przyczynił się m.in. (wzrost / spadek) imigracji.
2. W latach 2006-2008 saldo migracji osiągnęło wartość (ujemną / dodatnią), co świadczy o (większej / mniejszej) liczebności emigrantów niż imigrantów w tych latach.

Zadanie: 322

Na wykresie przedstawiono liczbę emigrantów i imigrantów w Polsce w latach 1966-2010.

Uzupełnij zdania, wpisując jedno z wyrażeń podanych w nawiasach.

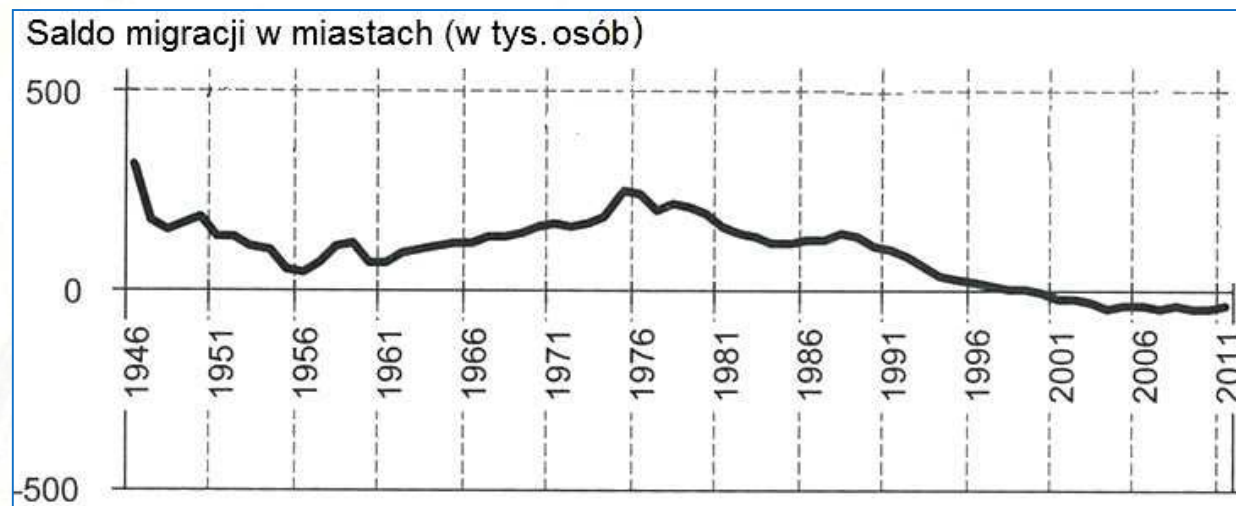
1. U schyłku pierwszej dekady XXI w. saldo migracji zagranicznych osiągnęło wartość (**bliską zera** / ~~ok. 20 000 osób~~), do czego przyczynił się m.in. (**wzrost** / ~~spadek~~) imigracji.
2. W latach 2006-2008 saldo migracji osiągnęło wartość (**ujemną** / ~~dodatnią~~), co świadczy o (**większej** / ~~mniejszej~~) liczebności emigrantów niż imigrantów w tych latach.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Rozwiązanie zadania poprzedź analizą salda migracji zagranicznych w Polsce przedstawionego na wykresie. Zwróć uwagę, że saldo migracji zawiera się między krzywą emigracji i imigracji. Następnie zweryfikuj wartości podane w zadaniu. Pamiętaj, że o wielkości salda decyduje relacja emigracji i imigracji.

Zadanie: 323

Na wykresie przedstawiono saldo migracji wewnętrznych między miastem i wsią w Polsce w latach 1946-2011 (w tysiącach osób).

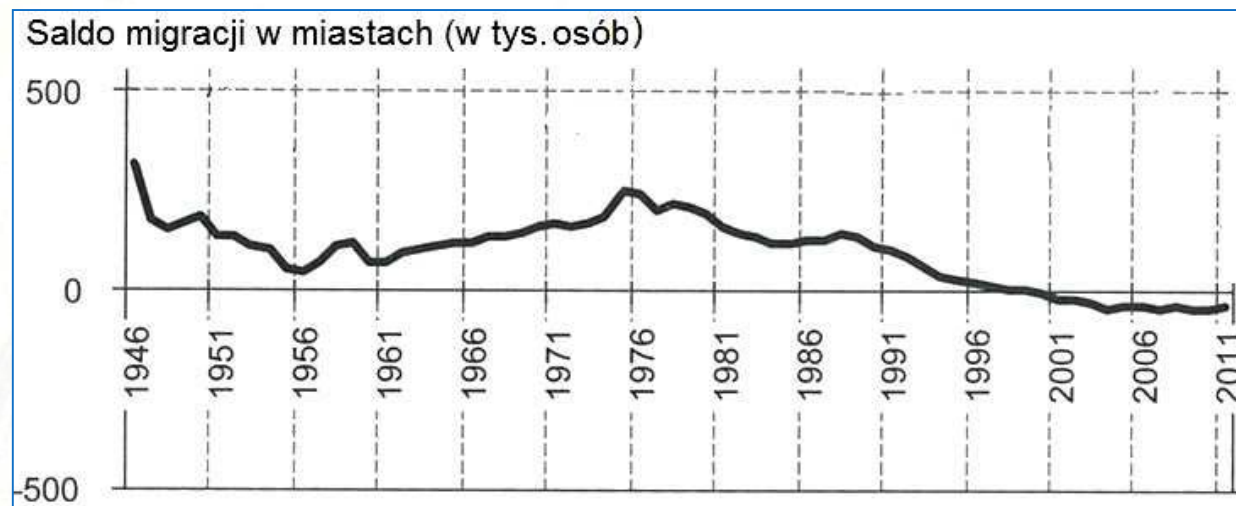

Zaznacz rok, w którym saldo migracji na wsi było dodatnie.

- A. 1956 r.
- B. 1976 r.
- C. 1990 r.
- D. 2005 r.

Zadanie: 323

Na wykresie przedstawiono saldo migracji wewnętrznych między miastem i wsią w Polsce w latach 1946-2011 (w tysiącach osób).

Zaznacz rok, w którym saldo migracji na wsi było dodatnie.

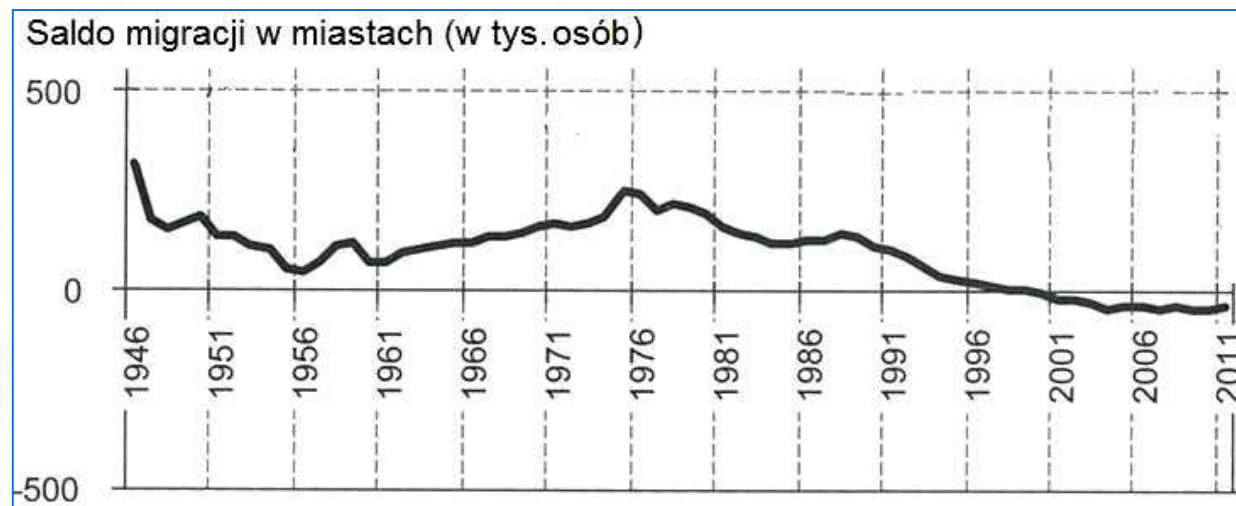
- A. 1956 r.
- B. 1976 r.
- C. 1990 r.
- D. 2005 r.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Na osi pionowej wartości dodatnie wskazują na liczebną przewagę migracji ze wsi do miast nad odpływem ludności z miast, a wartości ujemne wskazują na dodatnie saldo migracji na wsi. Odszukaj na wykresie lata, w których saldo migracji na wsi było dodatnie i sprawdź, który rok podany w zadaniu zawiera się w przedziale tych lat. Aby upewnić się w poprawnym wyborze, zastanów się nad przyczynami salda migracji na wsi i w miastach. Przyczyn dodatniego salda migracji na wsi należy upatrywać w przemianach społeczno-gospodarczych w Polsce od końca lat 90. XX w., które wpłynęły na proces przejawiający się przewagą napływu ludności z miast na tereny wiejskie nad odpływem ludności ze wsi.

Zadanie: 324

Na wykresie przedstawiono saldo migracji wewnętrznych między miastem i wsią w Polsce w latach 1946-2011 (w tysiącach osób).

Zaznacz czynnik, który miał wpływ na okresową zmianę salda migracji w miastach w latach 70. XX w.

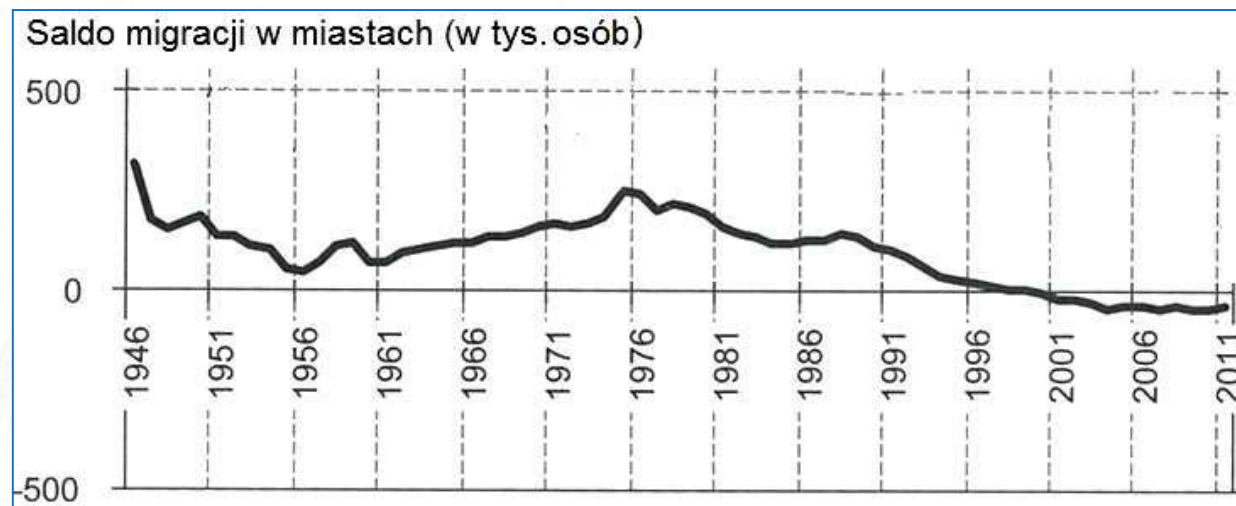
- A. Reforma administracyjna kraju.
- B. Odbudowa miast zniszczonych podczas wojny.
- C. Niższe koszty utrzymania w miastach niż na wsi.
- D. Wzrost bezrobocia w Polsce w miastach w okresie transformacji gospodarki.

PRZEMOTORA STRONA 2 GEOGRAFIA
geografia24.eu

Wszystkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie zabronione.
Drukowanie tylko w celach edukacyjnych (niekomercyjnych).
Wszystkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie zabronione.

Zadanie: 324

Na wykresie przedstawiono saldo migracji wewnętrznych między miastem i wsią w Polsce w latach 1946-2011 (w tysiącach osób).

Zaznacz czynnik, który miał wpływ na okresową zmianę salda migracji w miastach w latach 70. XX w.

- A. Reforma administracyjna kraju.
- B. Odbudowa miast zniszczonych podczas wojny.
- C. Niższe koszty utrzymania w miastach niż na wsi.
- D. Wzrost bezrobocia w Polsce w miastach w okresie transformacji gospodarki.

Wskazówki do rozwiązywania zadania

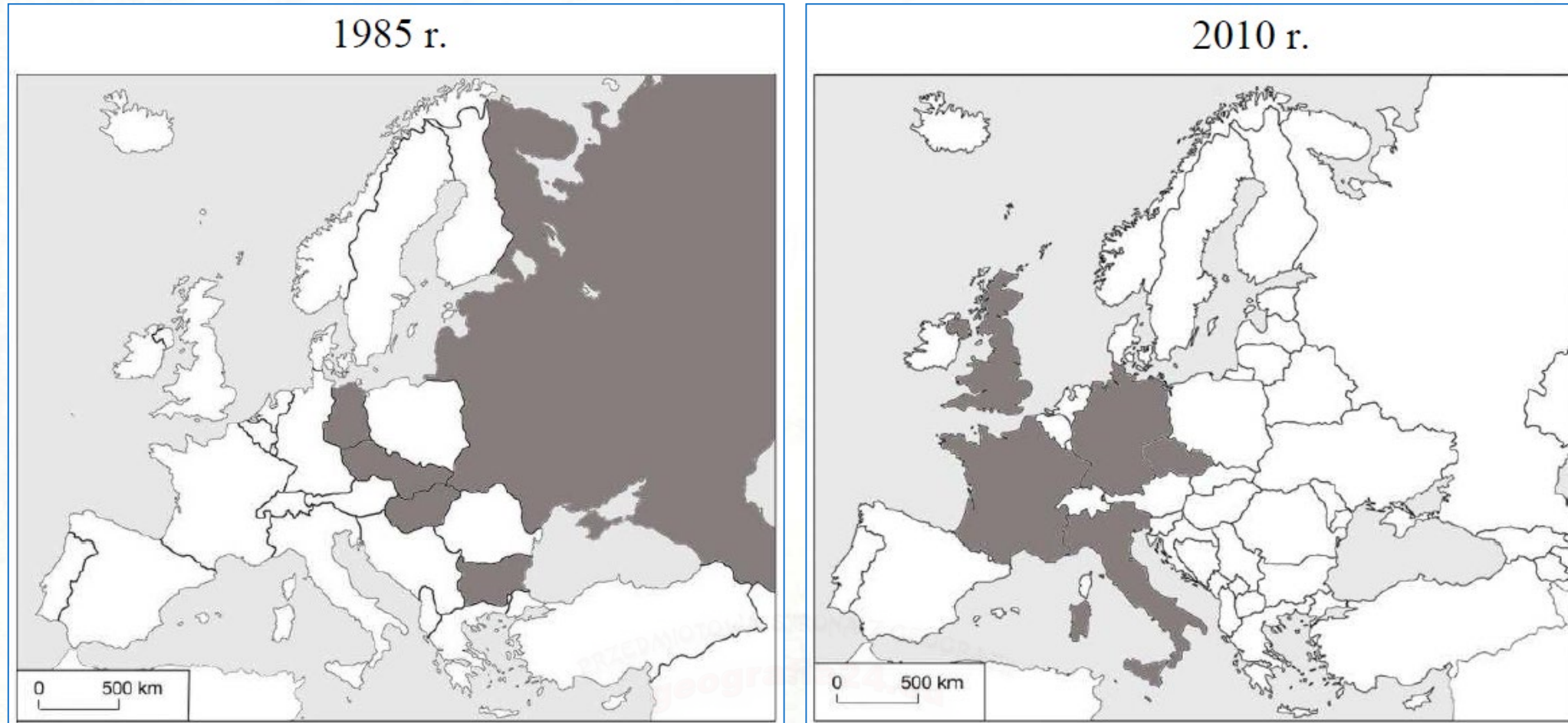
Odszukaj na wykresie zmiany, które zaszły w saldzie migracji w latach 70. XX w. Zauważysz, że doszło wtedy do wzrostu salda migracji w miastach. Dokonaj weryfikacji każdego zdania A-D. Pamiętaj, że w wyniku reformy administracyjnej w latach 70. XX w. zwiększyła się liczba województw w Polsce. Zastanów się, czy powołanie i rozwój nowych stolic województw mógł się przyczynić do większej migracji ze wsi do miast. Weryfikując pozostałe czynniki, zauważ, że:

- powojenna odbudowa miast miała miejsce w latach 50. XX w.,
- koszty utrzymania w miastach są większe niż na wsi,
- wzrost bezrobocia w miastach w okresie transformacji gospodarki nie stanowił zachęty do napływu ludności do miast, a wręcz stał się najważniejszą przyczyną odpływu ludności z miast.

Zadanie: 325

Na mapach zaznaczono ciemnoszarą barwą po pięć państw najczęściej odwiedzanych przez Polaków w celach turystycznych w latach 1985 i 2010. Mapa pierwsza przedstawia podział polityczny Europy w latach 80. XX w.

W 1985 r. wyjechało za granicę w celach turystycznych ok. 3,5 mln osób, a w 2010 r.: 7,1 mln osób.

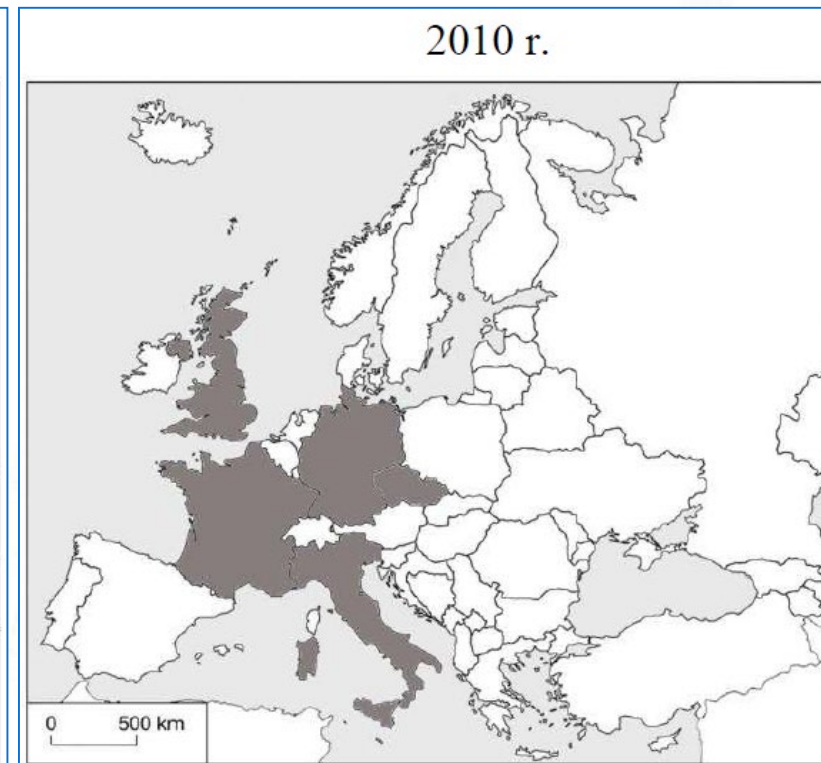
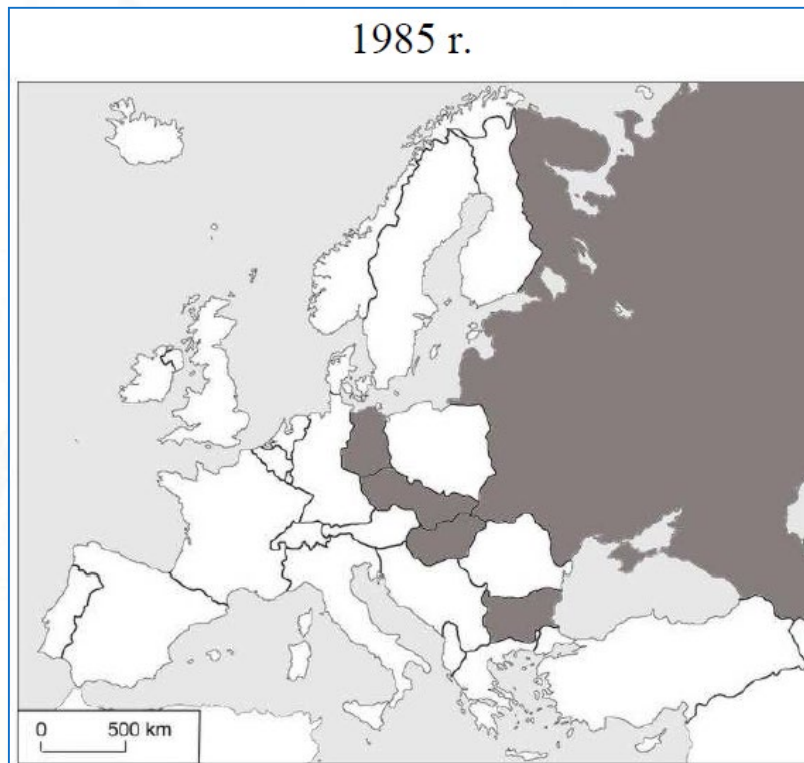
Na podstawie mapy sformułuj dwa wnioski dotyczące głównego kierunku wyjazdów zagranicznych Polaków w celach turystycznych w 1985 r.

Zadanie: 325

Na mapach zaznaczono ciemnoszarą barwą po pięć państw najczęściej odwiedzanych przez Polaków w celach turystycznych w latach 1985 i 2010. Mapa pierwsza przedstawia podział polityczny Europy w latach 80. XX w.

W 1985 r. wyjechało za granicę w celach turystycznych ok. 3,5 mln osób, a w 2010 r.: 7,1 mln osób.

Na podstawie mapy sformułuj dwa wnioski dotyczące głównego kierunku wyjazdów zagranicznych Polaków w celach turystycznych w 1985 r.

Wskazówki do rozwiązywania zadania

Należy pamiętać, że mapa przedstawia podział polityczny Europy sprzed 1989 r. W 1985 r. była w Europie grupa państw kapitalistycznych oraz grupa państw socjalistycznych. Formułując odpowiedź, warto mieć na uwadze ówczesne uwarunkowania polityczno-gospodarcze związane z podziałem Europy na te grupy państw. Polska należała do grupy państw socjalistycznych, co m.in. wpływało na turystykę zagraniczną Polaków. We wniosku możesz również odnieść się do wspólnej cechy położenia geograficznego zaznaczonych krajów europejskich (np. określić region, w którym one się znajdowały), lub do wspólnej cechy ich położenia względem Polski.

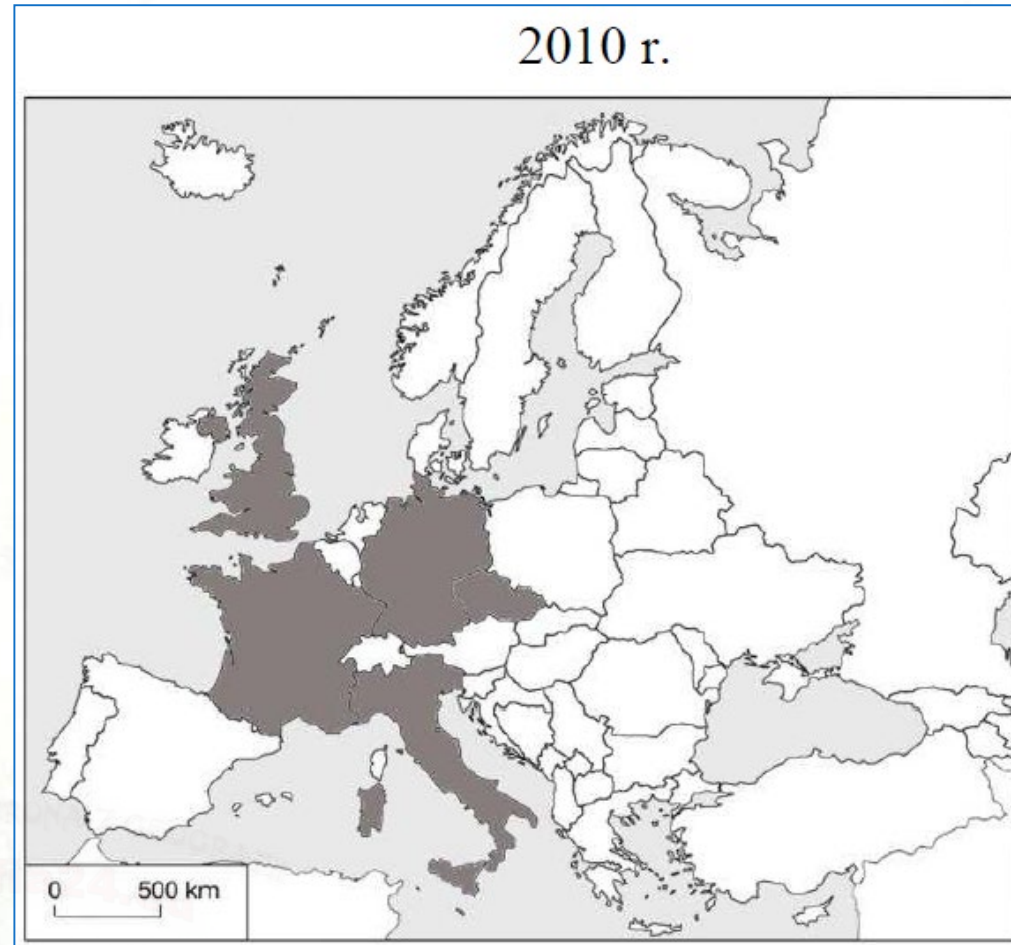
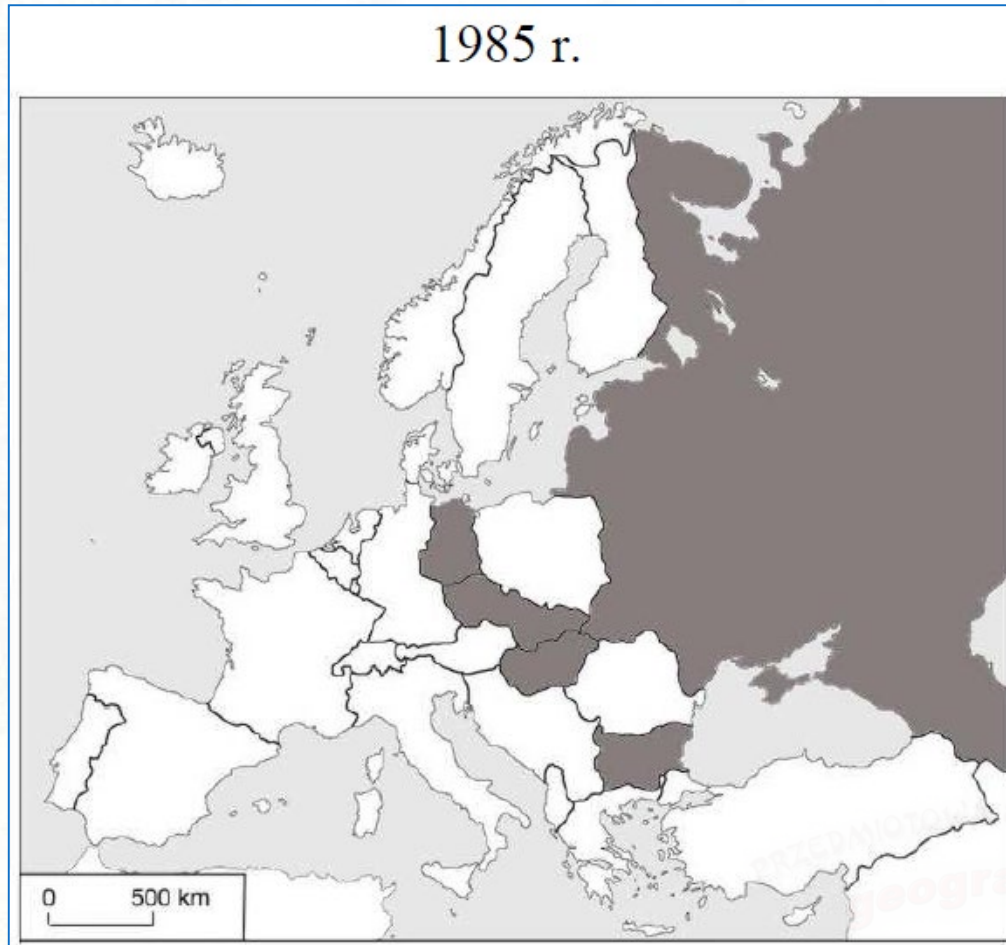
Przykłady poprawnych odpowiedzi

- W 1985 r. Polacy wyjeżdżali w celach turystycznych głównie do państw socjalistycznych.
- W 1985 r. Polacy wyjeżdżali w celach turystycznych głównie do państw sąsiadujących z Polską.
- W 1985 r. Polacy wyjeżdżali w celach turystycznych głównie do państw położonych w Europie Środkowo-Wschodniej.

Zadanie: 326

Na mapach zaznaczono ciemnoszarą barwą po pięć państw najczęściej odwiedzanych przez Polaków w celach turystycznych w latach 1985 i 2010. Mapa pierwsza przedstawia podział polityczny Europy w latach 80. XX w.

W 1985 r. wyjechało za granicę w celach turystycznych ok. 3,5 mln osób, a w 2010 r.: 7,1 mln osób.

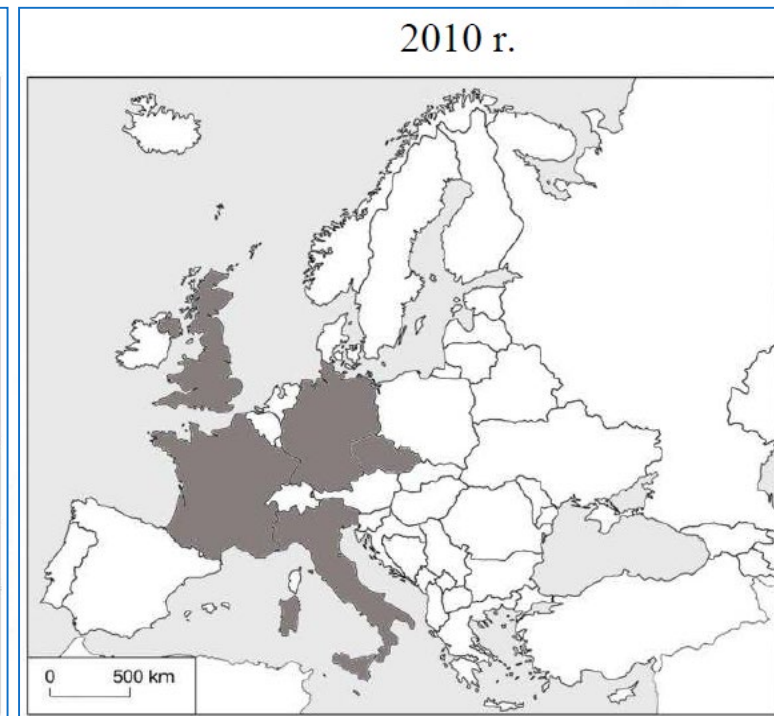
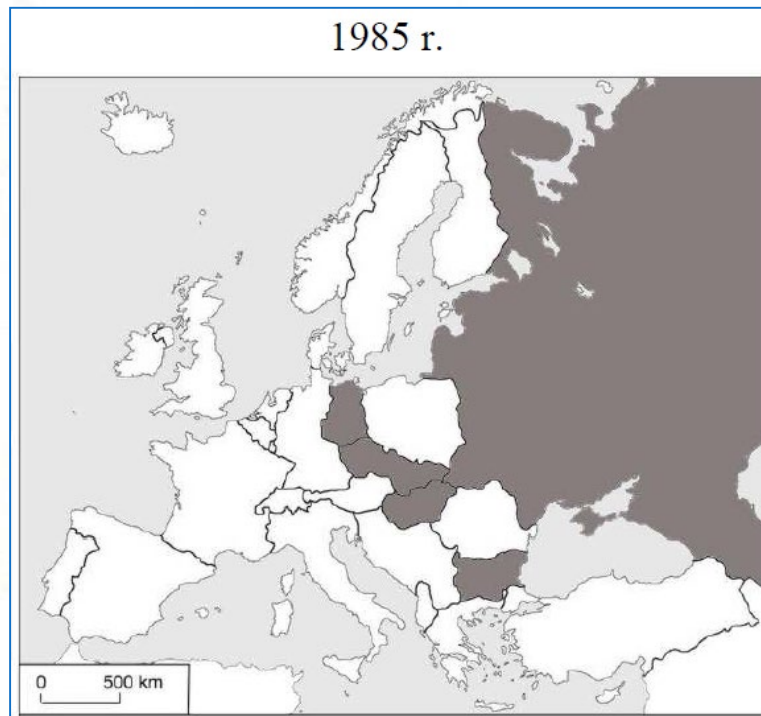
Podaj trzy przyczyny zmiany liczby wyjazdów turystycznych Polaków w 2010 r. w porównaniu do 1985 r., lub zmiany głównego kierunku tych wyjazdów.

Zadanie: 326

Na mapach zaznaczono ciemnoszarą barwą po pięć państw najczęściej odwiedzanych przez Polaków w celach turystycznych w latach 1985 i 2010. Mapa pierwsza przedstawia podział polityczny Europy w latach 80. XX w.

W 1985 r. wyjechało za granicę w celach turystycznych ok. 3,5 mln osób, a w 2010 r.: 7,1 mln osób.

Podaj trzy przyczyny zmiany liczby wyjazdów turystycznych Polaków w 2010 r. w porównaniu do 1985 r., lub zmiany głównego kierunku tych wyjazdów.

Wskazówki do rozwiązywania zadania

Materiał źródłowy w zadaniu dotyczy dat, które należy odnieść do początku lat 90. XX w., kiedy to rozpoczęły się w Polsce przekształcenia polityczne, społeczne i gospodarcze. Przed 1989 r. Polska była krajem socjalistycznym, co w bardzo dużym stopniu wpływało na wyjazdy Polaków za granicę. Wyjazdy do krajów kapitalistycznych były bardzo ograniczane. Trudno było uzyskać paszport lub zakupić dewizy. Dlatego Polacy wyjeżdżali wtedy najczęściej do europejskich krajów socjalistycznych. Wyjazdy w tamtym okresie były drogie, dlatego niedostępne dla wielu rodzin. Zastanów się, jakie zmiany zaszły po 1989 r. pod względem warunków życia Polaków i otwarcia Polski na świat. Uwzględnij zmiany, jakie nastąpiły w transporcie pasażerskim, w tym w transporcie lotniczym i jego dostępności dla przeciętnego Polaka. Wykorzystaj także wiadomości dotyczące konsekwencji wstąpienia Polski do Unii Europejskiej w 2004 r. (np. otwarcie dla Polaków rynków pracy w krajach Unii Europejskiej). Pamiętaj, że wyjazdy turystyczne obejmują oprócz podróży w celach wypoczynkowych i poznawczych, także wyjazdy do pracy za granicę oraz w odwiedziny do rodziny oraz znajomych pozostających poza granicami kraju.

Przykłady poprawnych odpowiedzi

- Powszechność paszportów i zniesienie przez państwa europejskie obowiązku wizowego dla Polaków.
- Wymienialność (urynkowienie) złotego i możliwość legalnego zakupu dewiz.
- Otwarcie granic (włączenie Polski do strefy Schengen).
- Bogacenie się społeczeństwa.
- Rozwój i dostępność środków transportu (np. obecność tanich linii lotniczych).
- Możliwość podejmowania pracy za granicą w krajach Unii Europejskiej i z tym związane odwiedziny członków rodzin i znajomych.

Zadanie: 327

Na mapie zaznaczono ciemnoszarą barwą sześć wybranych państw spośród najczęściej odwiedzanych przez Polaków w 2011 r.

Rozpoznaj państwa wybrane spośród zaznaczonych na mapie, do których odnoszą się opisy wyjazdów turystycznych Polaków. Wpisz do tabeli nazwy tych państw (w wierszach 2. i 3. wpisz po dwie nazwy państw).

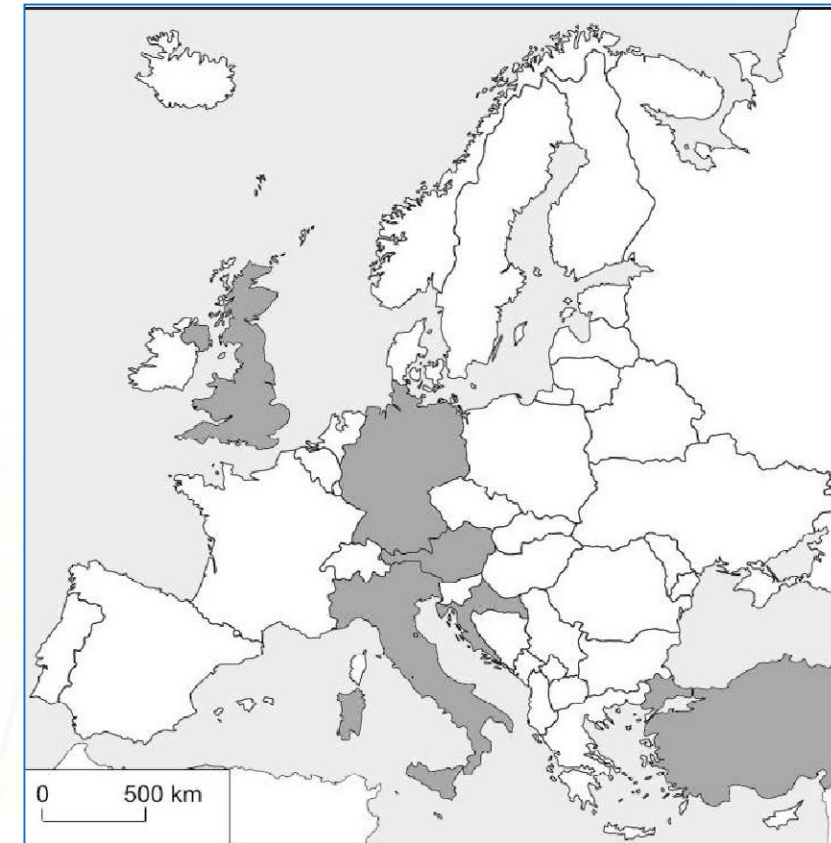
Lp.	Opis wyjazdów turystycznych Polaków	Nazwy państw
1.	Spośród państw zaznaczonych na mapie do tego państwa liczba wyjazdów służbowych Polaków jest największa.	
2.	Do tych państw wyjeżdża najwięcej Polaków w odwiedziny do krewnych lub znajomych.	
3.	Do tych państw Polacy najliczniej wyjeżdżają w celu uprawiania sportów zimowych.	
4.	Do tego państwa Polacy najliczniej wyjeżdżają w celach turystyki rekreacyjnej na dalmackim wybrzeżu morza.	

Zadanie: 327

Na mapie zaznaczono ciemnoszarą barwą sześć wybranych państw spośród najczęściej odwiedzanych przez Polaków w 2011 r.

Rozpoznaj państwa wybrane spośród zaznaczonych na mapie, do których odnoszą się opisy wyjazdów turystycznych Polaków. Wpisz do tabeli nazwy tych państw (w wierszach 2. i 3. wpisz po dwie nazwy państw).

Lp.	Opis wyjazdów turystycznych Polaków	Nazwy państw
1.	Spośród państw zaznaczonych na mapie do tego państwa liczba wyjazdów służbowych Polaków jest największa.	Niemcy
2.	Do tych państw wyjeżdża najwięcej Polaków w odwiedziny do krewnych lub znajomych.	Niemcy, Wielka Brytania
3.	Do tych państw Polacy najliczniej wyjeżdżają w celu uprawiania sportów zimowych.	Austria, Włochy
4.	Do tego państwa Polacy najliczniej wyjeżdżają w celach turystyki rekreacyjnej na dalmackim wybrzeżu morza.	Chorwacja

Wskazówki do rozwiązania zadania

Przed rozwiązaniem zadania warto uświadomić sobie cele, dla których odbywamy podróże turystyczne. Wbrew swojej nazwie nie są one tylko wyjazdami turystycznymi dla wypoczynku lub poznawania innych regionów. Wyjazdy turystyczne odbywają się również np. w celach służbowych (w związku z wykonywaną pracą) lub towarzyskich (odwiedziny bliskich lub znajomych).

Do rozwiązania zadania możesz wykorzystać wiadomości dotyczące:

- powiązań gospodarczych Polski z innymi krajami, które wpływają na kierunki i liczbę wyjazdów w celach służbowych (Niemcy są krajem, z którym utrzymujemy bliskie kontakty gospodarcze, co przekłada się na ilość podróży w związku z wykonywaną pracą),
- rozmieszczenia Polonii w Europie oraz krajów migracji zarobkowej Polaków od lat 80. XX w., a zwłaszcza od 2004 r. - są one pomocne w określaniu kierunków wyjazdów w odwiedziny do krewnych lub znajomych,
- cech środowiska przyrodniczego, które decydują o specyfice walorów turystycznych zaznaczonych na mapie krajów.

Należy udzielić odpowiedzi na poniższe pytania.

- W których państwach, spośród zaznaczonych na mapie, znajduje się najwięcej Polaków, w związku z wykonywaną pracą, co sprawia, że wyjeżdża tam w odwiedziny dużo osób?
- W których krajach, spośród zaznaczonych na mapie, rozwojowi turystyki narciarskiej sprzyja obecność wysokich gór położonych stosunkowo blisko granic naszego kraju?
- W którym z państw, spośród zaznaczonych na mapie, znajduje się Dalmacja, której położenie nad ciepłym Adriatykiem zachęca Polaków do przyjazdów na letni wypoczynek?

Zadanie: 328

W tabeli przedstawiono dane dotyczące migracji zewnętrznych w Polsce w latach 2003-2007.

Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Imigracja [tys.]	7,0	9,5	9,3	10,8	15,0
Emigracja [tys.]	20,8	18,9	22,2	46,9	35,5

Zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

Różnica wielkości salda migracji w Polsce pomiędzy rokiem 2003 a 2006 była spowodowana

- A. przystąpieniem Polski do NATO.
- B. repatriacjami Polaków zza wschodniej granicy.
- C. otwarciem zagranicznych rynków pracy dla Polaków.
- D. rozwojem przemysłu zaawansowanych technologii w Polsce.

Zadanie: 328

W tabeli przedstawiono dane dotyczące migracji zewnętrznych w Polsce w latach 2003-2007.

Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Imigracja [tys.]	7,0	9,5	9,3	10,8	15,0
Emigracja [tys.]	20,8	18,9	22,2	46,9	35,5

Zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

Różnica wielkości salda migracji w Polsce pomiędzy rokiem 2003 a 2006 była spowodowana

- A. przystąpieniem Polski do NATO.
- B. repatriacjami Polaków zza wschodniej granicy.
- C. otwarciem zagranicznych rynków pracy dla Polaków.
- D. rozwojem przemysłu zaawansowanych technologii w Polsce.

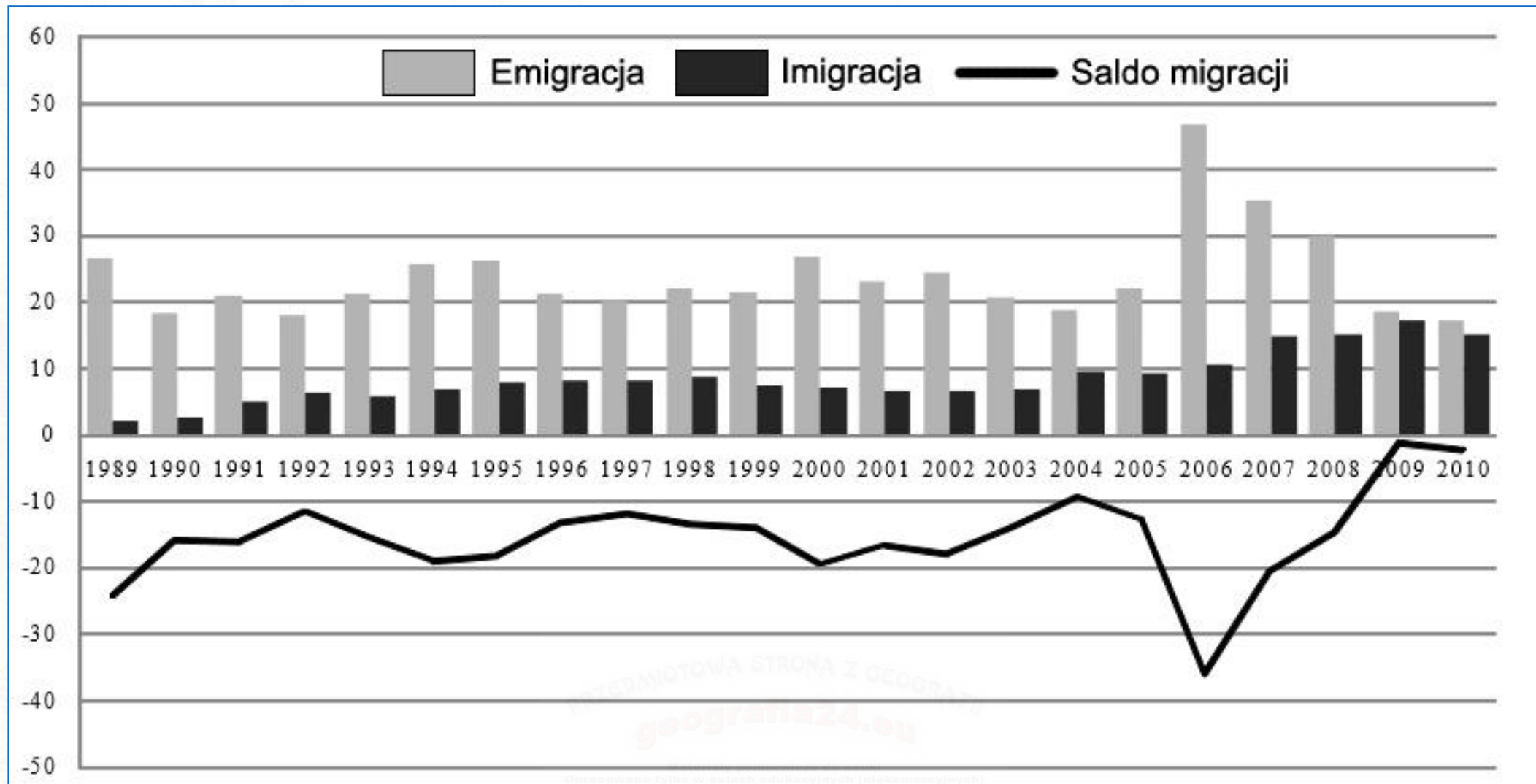
Wskazówki do rozwiązania zadania

Rozwiązanie zadania rozpocznij od obliczenia salda migracji w 2003 r. oraz 2006 r. i porównania otrzymanych wyników. Obliczenia wykonaj stosując wzór: **saldo migracji = imigracja - emigracja**

Analiza danych z tabeli wskazuje na to, że o różnicy otrzymanych wartości decyduje wielkość emigracji, która znacznie wzrosła w 2006 r. W związku z powyższym, prawidłową odpowiedzią jest to dokończenie zdania, które wskazuje na czynnik przyciągający Polaków do innych krajów (lub wypychający z Polski). Zauważ, że czynnik ten silniej oddziaływał na Polaków w 2006 r. niż 3 lata wcześniej. Sugeruje to, że pomiędzy 2003 r. a 2006 r. nastąpiło wydarzenie motywujące do emigracji większą liczbę naszych rodaków niż dotychczas. Wydarzeniem tym było przystąpienie Polski do Unii Europejskiej

Zadanie: 329

Na wykresie przedstawiono wielkości migracji zagranicznych z i do Polski w tysiącach osób w latach 1989-2010.

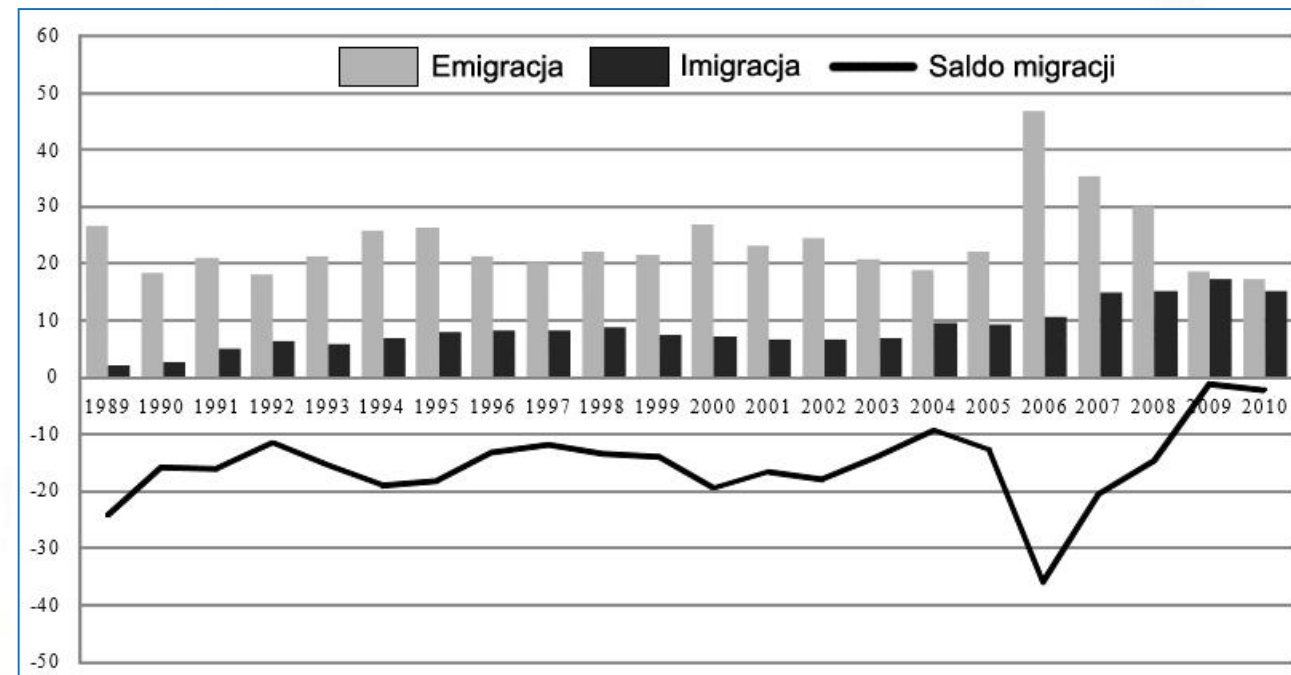

Na podstawie wykresu, podaj trzy wnioski dotyczące migracji zagranicznych z i do Polski w latach 1989-2010.

Zadanie: 329

Na wykresie przedstawiono wielkości migracji zagranicznych z i do Polski w tysiącach osób w latach 1989-2010.

Na podstawie wykresu, podaj trzy wnioski dotyczące migracji zagranicznych z i do Polski w latach 1989-2010.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Odczytaj z wykresu i zapisz w formie wniosków stwierdzenia dotyczące poniższych pytań.

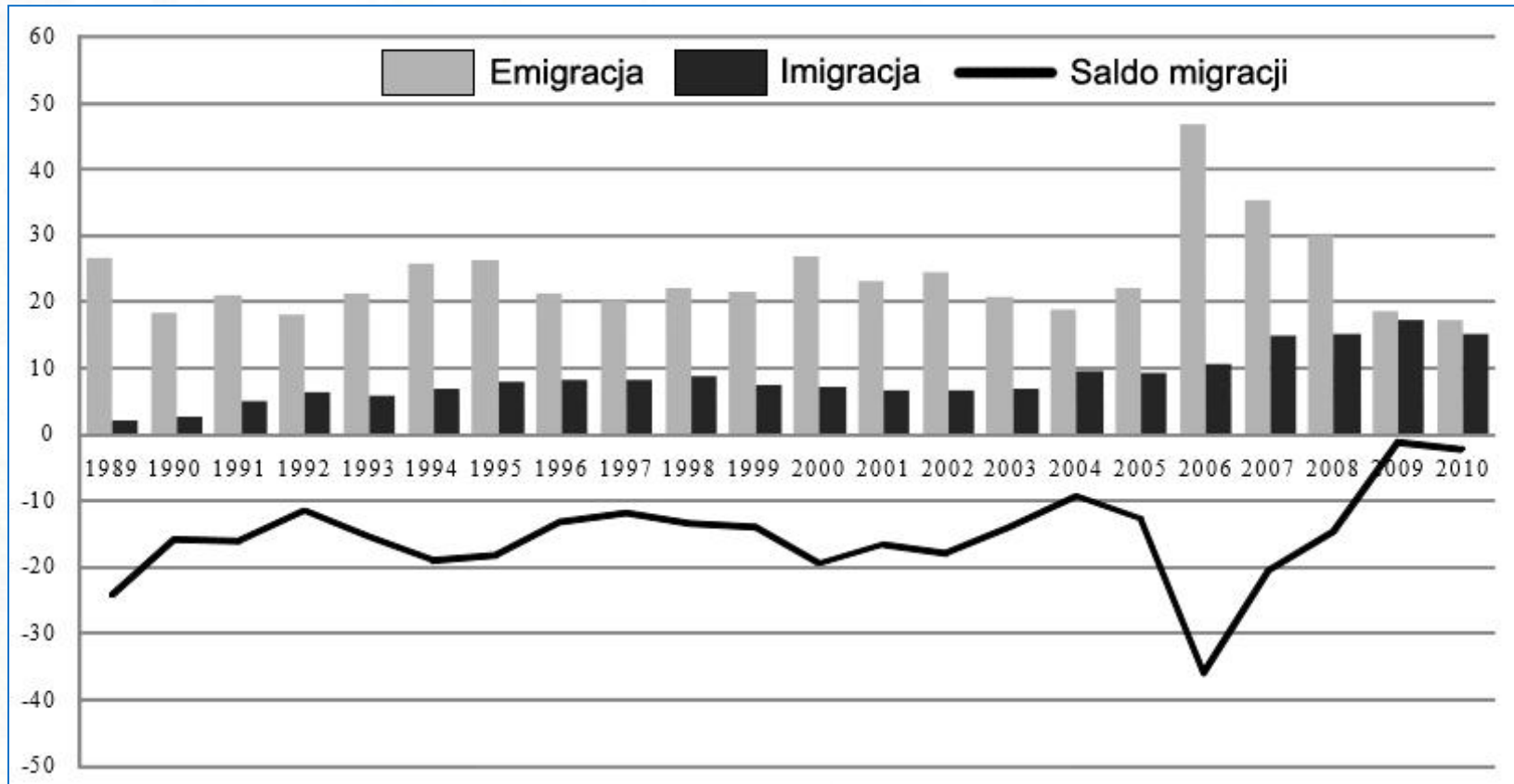
- Jak było saldo migracji w całym okresie - dodatnie czy ujemne?
- W jakim okresie różnica między wielkością emigracji a wielkością imigracji była największa, a w jakim najmniejsza?
- Czy w każdym roku wielkość emigracji była większa od wielkości imigracji?
- Co mogło być przyczyną dużego wzrostu emigracji w podanym okresie?

Przykłady poprawnych odpowiedzi

- W całym analizowanym okresie saldo migracji było ujemne.
- Gwałtowny wzrost liczby emigrantów z Polski nastąpił po wejściu Polski do Unii Europejskiej.
- Najmniejsza różnica między liczbą osób, które zameldowały się w Polsce na stałe, a liczbą osób, które wymeldowały się, była w 2009 r.
- Największy ubytek liczby ludności Polski w wyniku migracji zagranicznych wystąpił w 2006 r.
- W latach 2009-2010 saldo migracji zbliżyło się prawie do zera ze względu na wyraźny wzrost liczby imigrantów.

Zadanie: 330

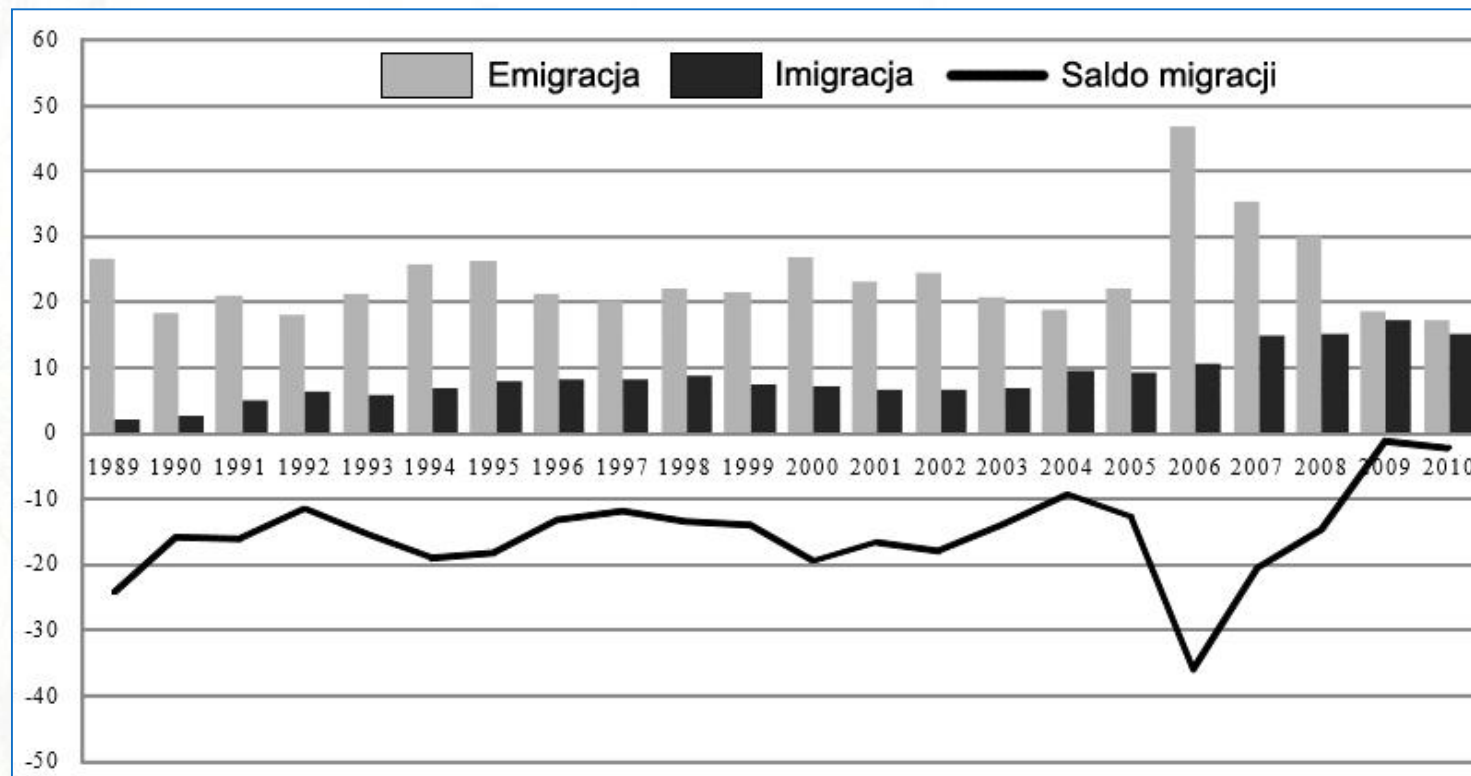
Na wykresie przedstawiono wielkości migracji zagranicznych z i do Polski w tysiącach osób w latach 1989-2010.

Wyjaśnij, odnosząc się do zmian politycznych i gospodarczych w Europie, zmiany wielkości migracji ludności z Polski w latach 2006-2010.

Zadanie: 330

Na wykresie przedstawiono wielkości migracji zagranicznych z i do Polski w tysiącach osób w latach 1989-2010.

Wyjaśnij, odnosząc się do zmian politycznych i gospodarczych w Europie, zmiany wielkości migracji ludności z Polski w latach 2006-2010.

Wskazówki do rozwiązania zadania

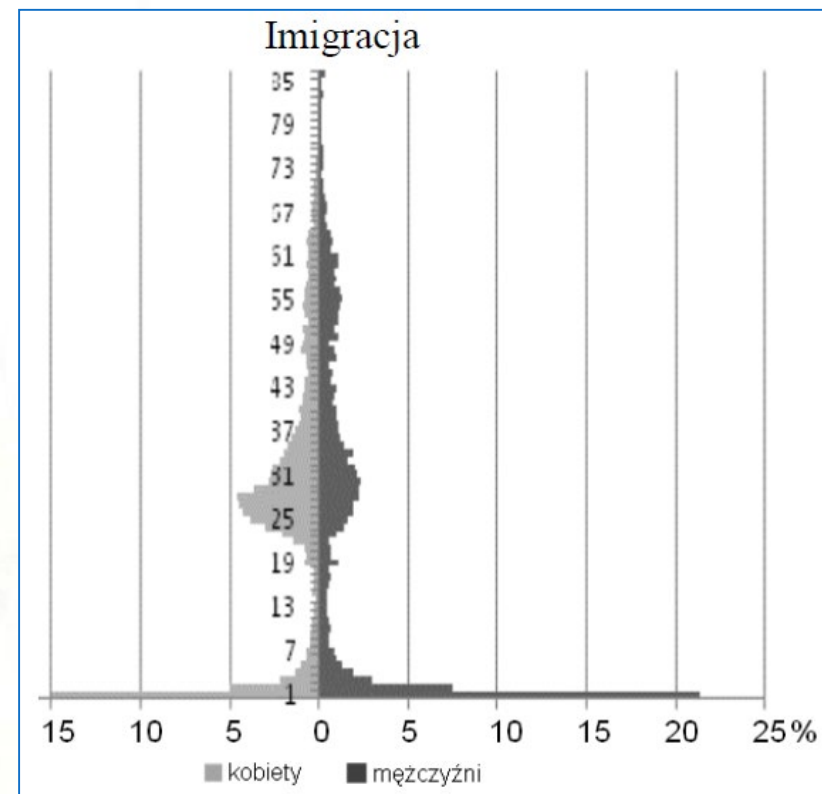
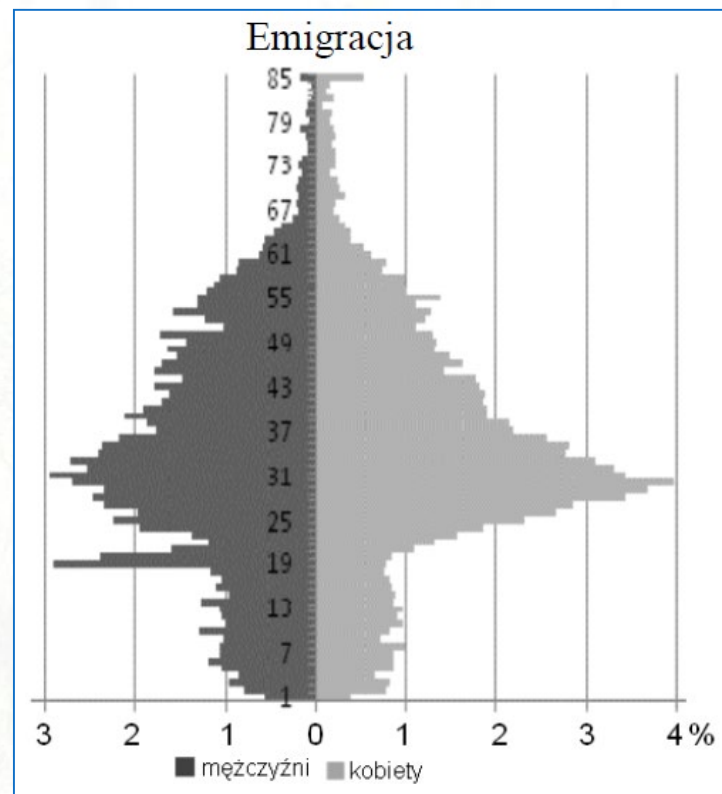
Pamiętaj, że najwięcej osób emigruje z Polski w poszukiwaniu pracy za granicą. Gwałtowny wzrost emigracji skoreluj z wejściem Polski do Unii Europejskiej i otwarciem przez niektóre państwa rynków pracy dla Polaków. Pamiętaj, że w 2005 r. bezrobocie w Polsce było bardzo wysokie (wynosiło ok. 18%). Bardzo niskie saldo migracji w latach 2009-2010 powiąż z kryzysem gospodarczym wpływającym na spowolnieniem gospodarek wielu państw i jego wpływem na rynki pracy.

Przykład poprawnej odpowiedzi

W latach 2006-2008 emigracja z Polski była b. wysoka, każdego roku wyjeżdżało z kraju ponad 30 tys. osób. Główną przyczyną tak dużej emigracji było otwarcie dla Polaków rynków pracy w niektórych państwach Europy Zachodniej, przy dużym bezrobociu w Polsce. Po 2008 r. liczba emigrantów znacznie spadła. Przyczynił się do tego światowy kryzys gospodarczy. W związku z pogarszającą się sytuacją ekonomiczną na świecie liczba wyjazdów Polaków uległa zmniejszeniu. Część osób przebywających w Europie Zachodniej zdecydowała się na powrót, co pokazują wysokie wartości dla imigrantów w latach 2009-2010.

Zadanie: 331

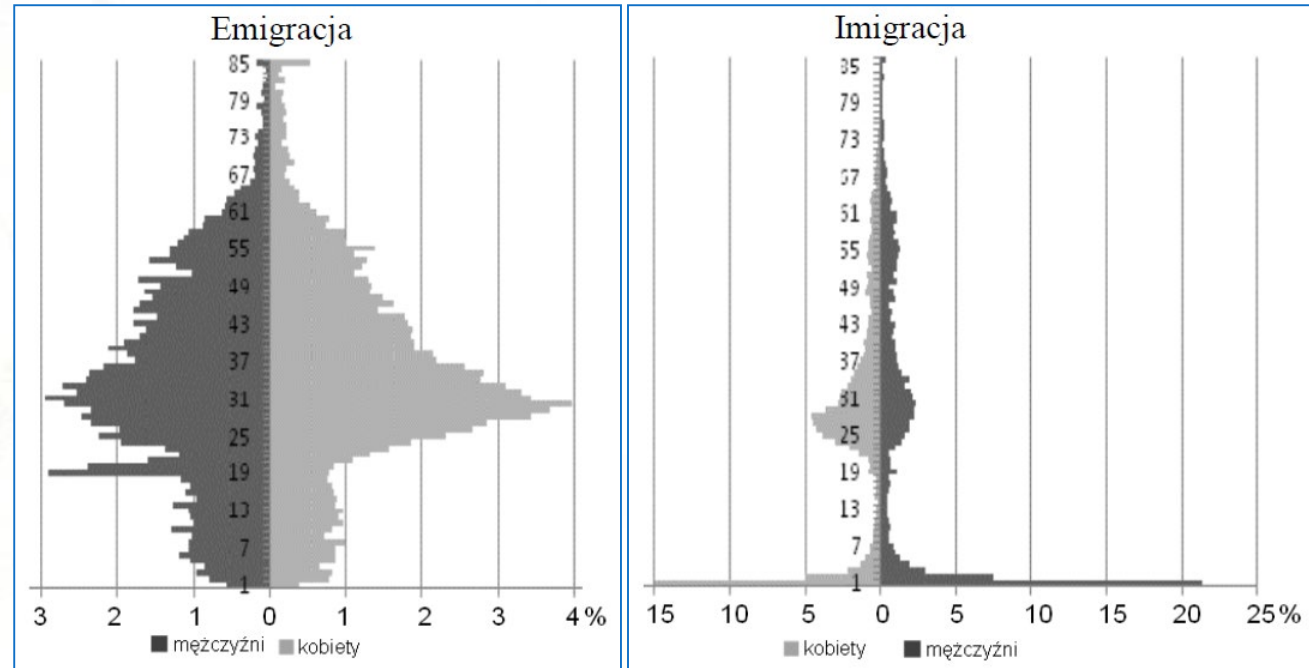
Na wykresach przedstawiono strukturę wieku i płci ludności wyjeżdżającej z Polski na pobyt stały oraz ludności przyjeżdżającej do Polski na pobyt stały w 2010 r.

Na podstawie wykresów, sformułuj trzy wnioski odnoszące się do porównania struktury wieku i płci ludności wyjeżdżającej z Polski na pobyt stały oraz przyjeżdżającej do Polski na pobyt stały w 2010 r.

Zadanie: 331

Na wykresach przedstawiono strukturę wieku i płci ludności wyjeżdżającej z Polski na pobyt stały oraz ludności przyjeżdżającej do Polski na pobyt stały w 2010 r.

Na podstawie wykresów, sformułuj trzy wnioski odnoszące się do porównania struktury wieku i płci ludności wyjeżdżającej z Polski na pobyt stały oraz przyjeżdżającej do Polski na pobyt stały w 2010 r.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Analizując wykresy, zwróć uwagę na opisy osi. Na osi pionowej podano wiek migrantów, a na osi poziomej - odsetek ludności. Zwróć uwagę, że wartości przedziałów na osi poziomej są różne (na wykresie dotyczącym emigracji co 1%, a na wykresie imigracji co 5%).

Ponieważ wnioski mają dotyczyć porównania emigracji i imigracji (według przyjętych kryteriów), dlatego należy odnosić się do obydwu wykresów.

Kryteriami porównania mogą być np. przedziały wiekowe ludności (wiek przedprodukcyjny, produkcyjny, poprodukcyjny). Zauważ, że najmłodsze dzieci - do 1. roku życia - stanowiły ok. 1% wśród osób wyjeżdżających z Polski, a ponad 35% wśród imigrantów.

Przykład poprawnej odpowiedzi

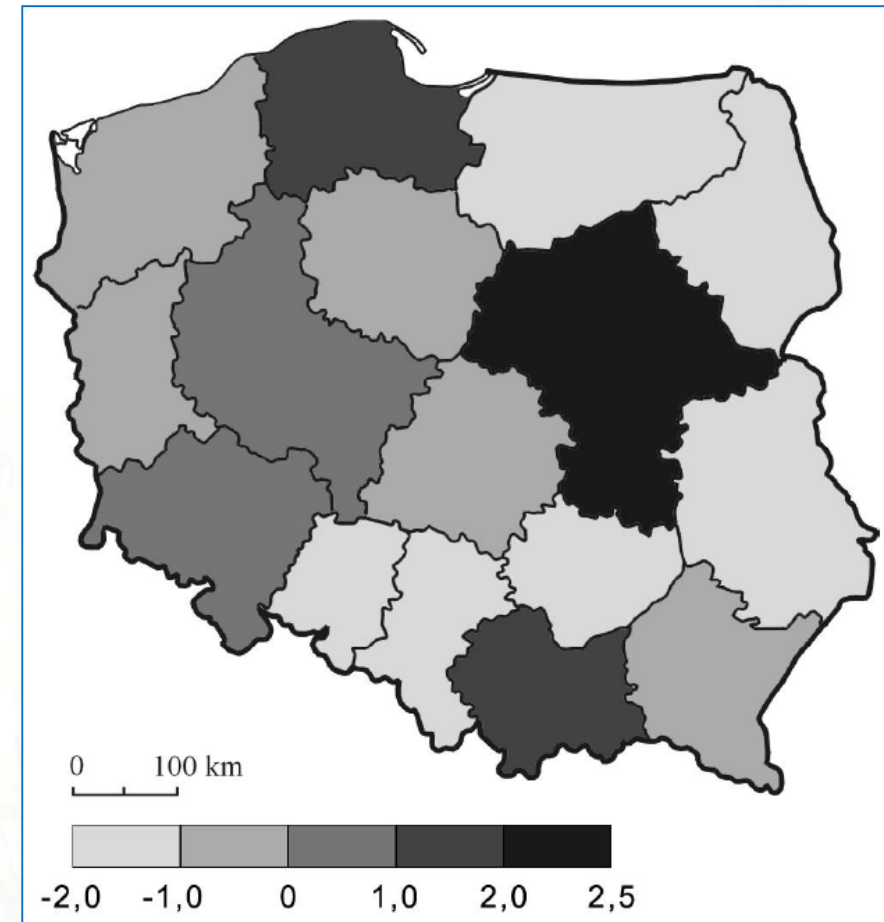
- Zarówno wśród emigrantów, jak i imigrantów, największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym.
- Dzieci do 5. roku życia stanowiły znacznie większą grupę wśród imigrantów niż wśród emigrantów.
- W grupie osób w wieku poprodukcyjnym mężczyźni stanowią większą grupę niż kobiety, zarówno wśród emigrantów, jak i imigrantów.

Zadanie: 332

Na mapie przedstawiono zróżnicowanie salda migracji według województw (w promilach), a w tabeli podano wielkość PKB (w milionach złotych) w wybranych województwach w 2012 r.

Nazwa województwa	PKB [mln zł]
kujawsko-pomorskie	70 913
lubelskie	61 180
łódzkie	97 146
mazowieckie	361 524
podlaskie	35 219
świętokrzyskie	38 969
warmińsko-mazurskie	43 090

Na przykładzie województw podanych w tabeli sformułuj wniosek dotyczący wielkości salda migracji w zależności od wielkości PKB.

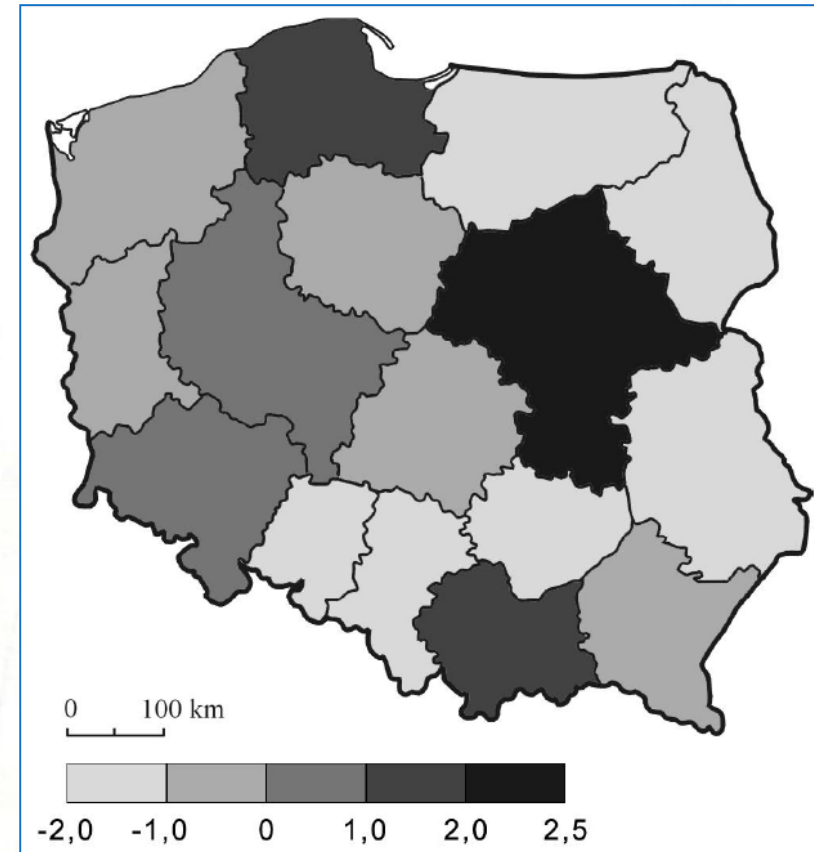

Zadanie: 332

Na mapie przedstawiono zróżnicowanie salda migracji według województw (w promilach), a w tabeli podano wielkość PKB (w milionach złotych) w wybranych województwach w 2012 r.

Nazwa województwa	PKB [mln zł]
kujawsko-pomorskie	70 913
lubelskie	61 180
łódzkie	97 146
mazowieckie	361 524
podlaskie	35 219
świętokrzyskie	38 969
warmińsko-mazurskie	43 090

Na przykładzie województw podanych w tabeli sformułuj wniosek dotyczący wielkości salda migracji w zależności od wielkości PKB.

Wskazówki do rozwiązania zadania

Wykonaj kolejno poniższe czynności.

- Zlokalizuj na mapie województwa wymienione w tabeli.
- Porównaj wielkość PKB w województwie mazowieckim z pozostałymi województwami.
- Oszacuj na podstawie mapy saldo migracji w województwie mazowieckim i saldo migracji pozostałych województw (odczytaj z mapy, w jakich przedziałach wartości mieszczą się te województwa).
- Aby zapisać poprawny wniosek, dokonaj uogólnień (nie porównuj konkretnych wartości). Pamiętaj, aby we wniosku znalazła się informacja dotycząca salda migracji i wartości PKB.

Przykłady poprawnych odpowiedzi

- Województwa o najniższym PKB mają ujemne saldo migracji.
- Województwo o najwyższym PKB ma dodatnie saldo migracji.

Przez szereg lat kombinat metalurgiczny w Nowej Hucie (dawna Huta im. Lenina, a obecnie ArcelorMittal Poland Oddział Kraków) był największym zakładem przemysłowym Krakowa.

Budowę kombinatu rozpoczęto w 1950 r., a już w 1953 r. dokonano pierwszego wytopu żelaza. Dla pracowników powstającego kombinatu metalurgicznego zbudowano miasto - Nową Hutę (obecnie jest to dzielnica Krakowa). W latach 1976-1980 huta osiągnęła szczyt możliwości produkcyjnych, wytwarzała wtedy ok. 6,7 mln t stali rocznie, zatrudniając prawie 40 tys. pracowników. Podstawą produkcji stali były tradycyjne technologie. W skład kombinatu wchodziły m. in.: stalownia martenowska, wielkie piece, walcownia blach gorących i koksownia. Huta była w tym okresie najbardziej uciążliwym dla środowiska zakładem przemysłowym Krakowa.

Na podstawie tekstu i własnej wiedzy podaj trzy przykłady wpływu kombinatu metalurgicznego w Nowej Hucie na rozwój społeczny i gospodarczy Krakowa w latach 1950-1980.

Zadanie: 333

Przez szereg lat kombinat metalurgiczny w Nowej Hucie (dawna Huta im. Lenina, a obecnie ArcelorMittal Poland Oddział Kraków) był największym zakładem przemysłowym Krakowa.

Budowę kombinatu rozpoczęto w 1950 r., a już w 1953 r. dokonano pierwszego wytopu żelaza. Dla pracowników powstającego kombinatu metalurgicznego zbudowano miasto - Nową Hutę (obecnie jest to dzielnica Krakowa). W latach 1976-1980 huta osiągnęła szczyt możliwości produkcyjnych, wytwarzała wtedy ok. 6,7 mln t stali rocznie, zatrudniając prawie 40 tys. pracowników. Podstawą produkcji stali były tradycyjne technologie. W skład kombinatu wchodziły m. in.: stalownia martenowska, wielkie piece, walcownia blach gorących i koksownia. Huta była w tym okresie najbardziej uciążliwym dla środowiska zakładem przemysłowym Krakowa.

Na podstawie tekstu i własnej wiedzy podaj trzy przykłady wpływu kombinatu metalurgicznego w Nowej Hucie na rozwój społeczny i gospodarczy Krakowa w latach 1950-1980.

Wskazówki do rozwiązywania zadania

Rozwiązanie zadania wymaga uważnego przeczytania tekstu źródłowego, w tym zwrócenia uwagi na szybkie tempo rozwoju kombinatu zatrudniającego prawie 40 tys. pracowników. Przy formułowaniu odpowiedzi mogą być pomocne następujące fakty:

- Nowa Huta była budowana od podstaw i należała do największych powojennych inwestycji przemysłowych,
- Kraków nie dysponował dużym zapleczem pracowników,
- Do pracy w hucie przybywali głównie ludzie młodzi z przeludnionych wsi podkarpackich,
- W powojennych planach gospodarczych liczył się głównie szybki wzrost produkcji bez zwracania uwagi na technologie i ich wpływ na środowisko naturalne.

Przykłady poprawnych odpowiedzi

- Szybki wzrost liczby miejsc pracy.
- Rozbudowa miasta (powstanie nowej dzielnicy mieszkaniowej).
- Nasilenie migracji ludności przemieszczającej się do Krakowa.
- Wzrost liczby mieszkańców Krakowa.
- Pogorszenie warunków życia mieszkańców Krakowa przez wzrost zanieczyszczenia powietrza.
- Rozwój komunikacji miejskiej (we wschodniej części miasta).

Zadanie: 334

Do lat 80. ubiegłego wieku dawna Nowa Huta (a obecnie ArcelorMittal Poland Oddział Kraków) była największym zakładem metalurgicznym w Polsce. Przy zatrudnieniu prawie 40 tys. pracowników produkowała ok. 6,7 mln t stali rocznie. Była jednocześnie najbardziej uciążliwym dla środowiska zakładem przemysłowym Krakowa.

W latach 90. w ramach programu naprawczego zamknięto wiele wydziałów uciążliwych dla środowiska. Prowadzone były działania modernizacyjno-restrukturyzacyjne, m.in.: zakończono budowę linii ciągłego odlewania stali (COS), przekazano do eksploatacji baterię wielkokomorową odpowiadającą wydajności dwóch likwidowanych baterii starego typu, wykonano odpylanie hali lejniczej wraz z modernizacją układów technologicznych wielkiego pieca, przeprowadzono modernizację taśmy spiekalniczej wraz z zabudową elektrofiltrów, wykonano instalację kondycjonowania spalin z kotłów siłowni.

Podejmowane działania miały też na celu modernizację i unowocześnienie produkcji stali tak, aby jakość produkowanych towarów spełniała międzynarodowe normy. Konsekwencją tych zmian było znaczne zmniejszenie produkcji i ograniczenie zatrudnienia. Obecnie huta zatrudnia ok. 3,5 tys. pracowników i produkuje rocznie ok. 1,3 mln t stali.

Na podstawie tekstu, podaj trzy przykłady zmian świadczących o modernizacji polskiego hutnictwa, jakie zaszły w kombinacie nowohuckim po 1990 r.

Zadanie: 334

Do lat 80. ubiegłego wieku dawna Nowa Huta (a obecnie ArcelorMittal Poland Oddział Kraków) była największym zakładem metalurgicznym w Polsce. Przy zatrudnieniu prawie 40 tys. pracowników produkowała ok. 6,7 mln t stali rocznie. Była także najbardziej uciążliwym dla środowiska zakładem przemysłowym Krakowa.

W latach 90. w ramach programu naprawczego zamknięto wiele wydziałów uciążliwych dla środowiska. Prowadzone były działania modernizacyjno-restrukturyzacyjne, m.in.: zakończono budowę linii ciągłego odlewania stali (COS), przekazano do eksploatacji baterię wielkokomorową odpowiadającą wydajności dwóch likwidowanych baterii starego typu, wykonano odpylanie hali lejniczej wraz z modernizacją układów technologicznych wielkiego pieca, przeprowadzono modernizację taśmy spiekalniczej wraz z zabudową elektrofiltrów, wykonano instalację kondycjonowania spalin z kotłów siłowni.

Podejmowane działania miały też na celu modernizację i unowocześnienie produkcji stali tak, aby jakość produkowanych towarów spełniała międzynarodowe normy. Konsekwencją tych zmian było znaczne zmniejszenie produkcji i ograniczenie zatrudnienia. Obecnie huta zatrudnia ok. 3,5 tys. pracowników i produkuje rocznie ok. 1,3 mln t stali.

Na podstawie tekstu, podaj trzy przykłady zmian świadczących o modernizacji polskiego hutnictwa, jakie zaszły w kombinacie nowohuckim po 1990 r.

Wskazówki do rozwiązywania zadania

W odpowiedzi należy uwzględnić zmiany dotyczące np.:

- emisji zanieczyszczeń,
- jakości produkowanych towarów,
- racjonalizacji zatrudnienia,
- technologii produkcji,
- zużycia energii.

Poprawne przykłady sformułuj, analizując fragmenty tekstu dotyczące m.in.:

- zamknięcia lub modernizacji wydziałów szczególnie uciążliwych dla środowiska,
- działań zmierzających do unowocześnienia produkcji stali tak, aby spełniała ona międzynarodowe normy (dotyczące np. jakości produkowanych towarów),
- porównania ilości produkowanej stali i liczby zatrudnionych w kombinacie w latach 70. XX w. i obecnie (na ich podstawie wyciągnij wnioski o wydajności pracy).

Przykłady poprawnych odpowiedzi

- Podniesienie jakości produkowanych wyrobów.
- Zmniejszenie uciążliwości huty dla środowiska.
- Zmniejszenie zatrudnienia (racjonalizacja zatrudnienia).
- Zwiększenie wydajności pracy.
- Unowocześnienie procesu produkcji stali.
- Zmniejszenie zużycia energii w procesie produkcyjnym.

Zadanie: 335

Przedstawione w tabeli dane, dotyczące migracji ludności Łodzi w 2010 r. odzwierciedlają tendencje migracji w większości wielkich miast w Polsce po 2000 r.

Migracje wewnętrzne		Migracje zewnętrzne	
napływ	odpływ	imigracja	emigracja
3852 osób	5415 osób	192 osób	298 osób

Podaj trzy przyczyny społeczno-gospodarcze ujemnego salda migracji w większości wielkich miast w Polsce po 2000 r.

Zadanie: 335

Przedstawione w tabeli dane, dotyczące migracji ludności Łodzi w 2010 r. odzwierciedlają tendencje migracji w większości wielkich miast w Polsce po 2000 r.

Migracje wewnętrzne		Migracje zewnętrzne	
napływ	odpływ	imigracja	emigracja
3852 osób	5415 osób	192 osób	298 osób

Podaj trzy przyczyny społeczno-gospodarcze ujemnego salda migracji w większości wielkich miast w Polsce po 2000 r.

Wskazówki do rozwiązywania zadania

Porównaj saldo migracji zewnętrznych i wewnętrznych mieszkańców Łodzi. Z danych można wnioskować, że o zmniejszaniu się liczby ludności decyduje przede wszystkim ujemne saldo migracji wewnętrznych.

Ujemne saldo migracji oznacza, że w danym okresie więcej osób wyjechało z miasta niż do niego przybyło.

Podając przyczyny przenoszenia się dużej liczby mieszkańców z wielkich miast na ich obrzeża, uwzględnij np.:

- warunki życia w dużym mieście,
- koszty utrzymania w mieście i na wsi,
- przeobrażenia współczesnej wsi (urbanizacja wsi),
- rozwój infrastruktury komunalnej obszarów wiejskich,
- dostępność komunikacyjną obszarów położonych poza miastem,

W odpowiedzi możesz również uwzględnić przyczyny migracji zewnętrznych mieszkańców dużych miast.

Przykłady poprawnych odpowiedzi

- Wysokie koszty utrzymania w wielkim mieście.
- Uciążliwości komunikacyjne (korki na ulicach, brak miejsc parkingowych).
- Niższe koszty działalności gospodarczej prowadzonej poza miastem.
- Większa dostępność komunikacyjna obszarów położonych poza wielkim miastem.
- Większy komfort mieszkania w jednorodzinnym domu poza miastem.
- Duża atrakcyjność innych miast, np. Warszawy,
- Migracje zewnętrzne - głównie młodych ludzi - w poszukiwaniu pracy.

KONIEC

Materiały pomocnicze do nauki
Opracowane w celach edukacyjnych (niekomercyjnych)

Opracowanie i redakcja: *Sławomir Dmowski*
Kontakt: *kontakt@geografia24.eu*

WSZELKIE PRAWA ZASTRZEŻONE
- KOPIOWANIE ZABRONIONE -